

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
İÇ MİMARLIK PROGRAMI**

**İSPANYA MADRİD KENTİNDE BULUNAN YENİDEN
İŞLEVLENDİRİLEN YAPILARIN İÇ MEKAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Zeynep FIRAT**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Füsun SEÇER KARİPTAŞ**

İstanbul – 2013

ÖNSÖZ

Tez çalışmamın tüm dönemlerinde bana çok değerli katkıları olan, desteğini ve anlayışını esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Füsün Seçer Kariptaş'a teşekkürlerimi sunarım. ESNE Üniversitesinde Erasmus yaptığım dönem içerisinde Madrid kentinde araştırmalarımın yön veren ve verdiği desteklerle tezimi tamamlayıcı bilgilere son ana kadar ulaşmamı sağlayan Profesör Alejandro Valdivieso Royo'ya ne kadar teşekkür etsem azdır. Ayrıca Haliç Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümünde görev yapmakta olan değerli hocalarıma teşekkür ederim.

Madrid'de bulunduğum dönem boyunca her türlü manevi desteği eksik etmeyen ve zorlandığım anlarda yanımda olan Sedef Tamtekin'e ve Sara Chryssikopoulos'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca tez konumun kapsamında yaptığım araştırmalarda, araştırdığım yapılara benimle beraber gelip, bana destek olan arkadaşım Ramona Urban'a teşekkür ederim. Aynı zamanda orada bulunduğum dönem içerisinde her zaman yanımda olan sevgili arkadaşlarıma teşekkür etmek isterim.

Altı sene boyunca her günümde yanımda olan sevgili dostum Elif Şanal'a çok teşekkür ederim. Tüm hayatım boyunca bana destek olan ve her zaman arkamda olduklarını bildiğim sevgili annem Filiz Fırat'a ve sevgili babam Rıza Fırat'a özel teşekkürlerimi sunarım. Onların sonsuz, karşılıksız ve sevgi dolu destekleri olmasaydı yapamazdım.

İstanbul, 2013

Zeynep Fırat

KISALTMALAR	III
ŞEKİLLER.....	IV
TABLolar.....	XIII
ÖZET	XIV
SUMMARY.....	XVI
1. GİRİŞ	1
1.1. Tezin Amacı	1
1.2. Tezin Kapsam ve Yöntemi	2
2. TANIM VE KAVRAMLAR	3
2.1. Koruma Kavramı, Bilinci ve Önemi	3
2.2. Yeniden İşlevlendirme Tanımı	5
2.2.1. Yapıların Yeniden İşlevlendirilmesini Gerektiren Sebepler	6
2.2.1.1. Tarihsel ve Kültürel Sebepler	7
2.2.1.2. Ekonomik Sebepler	7
2.2.1.3. Çevresel Sebepler	8
3. YENİDEN İŞLEVLENDİRİLEN YAPILARIN İÇ MEKAN	
DEĞERLENDİRMESİ	9
3.1. Yapılarda Doğru İşlev Seçimini Belirleyen Faktörler	9
3.1.1. Yapının bulunduğu konum.....	9
3.1.2. Yapının işlevsel kurgusu	10
3.1.3. Yapının hacimsel ve mekansal kurgusu	11
3.2. Yeniden İşlevlendirilme Sürecinde Yapının İç Mekanında Yapılacak	
Analizler	11
3.2.1. Rölöve ve Restitüsyon Çalışmaları	11
3.2.2. Mimari Dil	12
3.2.3. Yapısal Elemanlar	13
3.2.4. Hacimsel Düzen ve Dolaşım Elemanları	13
3.2.5. İç Mekan Atmosferi	14
4.İSPANYA MADRİD'DE BULUNAN YENİDEN İŞLEVLENDİRİLEN	
YAPILARIN İÇ MEKAN DEĞERLENDİRİLMESİ	15
4.1. Atocha Tren İstasyonu	16
4.1.1. Tanım	16
4.1.2. Tarihçe	17
4.1.3. İşlev Değişimi ve Günümüzdeki Durumu	19
4.1.4. Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları	31
4.2. Caixaforum Madrid	38
4.2.1. Tanım	38
4.2.2. Tarihçe	40
4.2.3. İşlev Değişimi ve Günümüzdeki Durumu	41
4.2.4. Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları	53
4.3. Espacio Fundacion Telefonica	62
4.3.1. Tanım	62
4.3.2. Tarihçe	63
4.3.3. İşlev Değişimi ve Günümüzdeki Durumu	65
4.3.4. Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları	76

4.4. Biblioteca Regional Joaquin Leguina ‘El Aguila’ Kütüphanesi.....	80
4.4.1. Tanım	80
4.4.2. Tarihçe	81
4.4.3. İşlev Değişimi ve Günümüzdeki Durumu	83
4.4.4.Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları	101
4.5. Matadero Madrid.....	111
4.5.1. Tanım	111
4.5.2. Tarihçe	111
4.5.3. İşlev Değişimi ve Günümüzdeki Durumu	114
4.5.4.Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları	131
4.6.Museo ABC	136
4.6.1. Tanım.....	136
4.6.2. Tarihçe	137
4.6.3. İşlev Değişimi ve Günümüzdeki Durumu	138
4.6.4.Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları	143
5.SONUÇ	150
6.KAYNAKLAR	154
7.ÖZGEÇMİŞ	156

KISALTMALAR

KTVKK	: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
İKSİ	: İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı
Renfe	: Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles
A&V	: Arquitectura Viva
COAM	: Colegio Oficial de Arquitectos de Madrid
ETSAM-UPM	: Escuela Técnica Superior de Arquitectura-Universidad Politécnica de Madrid
ESNE	: Escuela Universitaria de Diseño

ŞEKİLLER

Sayfa No.

Şekil 2.1. ‘Universidad Pontificia de Salamanca’ Üniversitesinde bir derslik 4 (www.flickr.com) 4	4
Şekil 2.2. ‘Universidad Pontificia de Salamanca’ Üniversitesinin dış mekan görünümü 4 (Zeynep Fırat arşivi) 4	4
Şekil 2.3. İspanya’nın Madrid kentinde bulunan Matadero binası (www.transartists.org)..... 6	6
Şekil 2.4. Nejat Eczacıbaşı binası (www.iksv.org/tr) 10	10
Şekil 4.1. Atocha tren istasyonun günümüzdeki görünümü (www.e-architect.co.uk)..... 17	17
Şekil 4.2. Atocha tren istasyonunun 1833-1875 yılları arasındaki görünümü..... 17 (www.historiasiglo20.org)..... 17	17
Şekil 4.3. 1891 yılında yangından zarar gördükten sonra yeniden inşa edilirken görünümü.. 18 (www.laestanteriadearriba.blogspot.com)..... 18	18
Şekil 4.4. Atocha tren istasyonunun 1892 yılındaki görünümü..... 18 (www.edicioneslalibreria.es)..... 18	18
Şekil 4.5. Yeniden işlevlendirilen Atocha tren istasyonunun ön cephesi..... 19 (www.viajemosentren.com)..... 19	19
Şekil 4.6. Atocha tren istasyonunun dış yapısına eklenen ve bütünleşmiş bir görüntü veren saat kulesi (A&V 1992 yayını)..... 20	20
Şekil 4.7. Atocha tren istasyonunun 1992 yılındaki genel görünümü (A&V 1992 yayını)..... 20	20
Şekil 4.8. Tren istasyonunun içerisinde bulunan tropikal bahçe (Zeynep Fırat arşivi)..... 21	21
Şekil 4.9. Tropikal bahçenin içinde bulunan süs havuzu (Zeynep Fırat arşivi)..... 21	21
Şekil 4.10. Geniş bekleme ve dinlenme alanları (Zeynep Fırat arşivi)..... 22	22
Şekil 4.11. Restoranlarla beraber yeni eklenen ulaşım yolları (Zeynep Fırat arşivi)..... 22	22
Şekil 4.12. Eski terminali güçlendiren eklemeler, ofisler ve yenilenen iç cephe..... 23 (Zeynep Fırat arşivi)..... 23	23
Şekil 4.13. Yeni terminale bağlantı noktası ve Méndez Álvaro Sokağına çıkış 23 (Zeynep Fırat arşivi)..... 23	23
Şekil 4.14. İstasyonun ve demiryolunun genel görünümü (A&V 1992 yayını)..... 24	24

Şekil 4.15. İstasyonun ve demiryollarının görünümü (A&V 1992 yayını).....	24
Şekil 4.16. Rafael Moneo'nun tasarladığı yeni terminalin dış görünümü ve yeni terminalin kubbesine uygun otopark koruyucuları (A&V 1992 yayını).....	25
Şekil 4.17. Çelik ve camdan üretilen kubbenin iç mekandan görünümü (Zeynep Fırat arşivi)	26
Şekil 4.18. 8 platformlu hatların olduğu terminal ve yanında bulunan 669 araçlık otopark ... (A&V 1992 yayını)	26
Şekil 4.19. Tren hatları (A&V 1992 yayını)	27
Şekil 4.20. Tren hatları (A&V 1992 yayını)	27
Şekil 4.21. Yeni terminalin iç mekanında bulunan yürüme yolları ve merdivenler (A&V 1992 yayını)	28
Şekil 4.22. Yeni terminalde bulunan ve Atocha Caddesine çıkmaya yarayan merdivenler ... (A&V 1992 yayını)	28
Şekil 4.23. Yeni terminalde bulunan kolonlar (A&V 1992 yayını)	29
Şekil 4.24. Otopark kısmında bulunan ve yeni terminalin çatısıyla uyumlu güneşlikler (www.flickr.com)	29
Şekil 4.25. Eski ve yeni terminali birbirine bağlayan geçit (Zeynep Fırat arşivi).....	30
Şekil 4.26. Patlama sonrası kurbanlar için dikilen anıt heykel (www.landezine.com).....	30
Şekil 4.27. İstasyon binasının yan görünümü (www.geotren.es).....	31
Şekil 4.28. Yapının çeşitli cephe detayları (www.geotren.es).....	32
Şekil 4.29. Elektrik akım şeması ile trenlerin yerleşim ve hareket şeması (www.geotren.es)	33
Şekil 4.30. Eski terminale yeniden işlev kazandırılırken eklenen tropikal bahçenin planı (www.geotren.es)	34
Şekil 4.31. Detay şemaları (www.geotren.es)	34
Şekil 4.32. 4 platform ve 6 demiryolu eklenen istasyon planı (www.geotren.es).....	35
Şekil 4.33. Bu planda Atocha tren istasyonunun eski ve yeni terminalleri bir arada görülebilir . (www.geotren.es)	36
Şekil 4.34. Restorasyon altındaki istasyonun görünen ön cephesi (www.geotren.es).....	37
Şekil 4.35. Atocha tren istasyonu için yapılan maket (www.geotren.es)	37
Şekil 4.36. Caixaforum Madrid'in genel görünümü (www.esmadrid.com).....	38
Şekil 4.37. Tüm binanın açınım perspektifi. S2 katı oditoryum, S1 katı konferans salonları, P0 katı meydan, P1 katı ana giriş, P2 katında 1 numaralı sergi salonu, P3 katında 2,3,4 numaralı sergi salonları ve P4 katında restaurant ve ofisler bulunmaktadır.	39

(press.lacaixa.es).....	39
Şekil 4.38. Binanın, yeniden işlev kazandırılmadan önceki durumu (www.madrimasd.org) ..	40
Şekil 4.39. Binanın üst kısmına eklenen ‘eklenti’ kısmı (www.maps.google.com).....	41
Şekil 4.40. Pencere açıklıkların tuğlaların örülmesi ile oluşan yeni cephe	42
(Zeynep Fırat arşivi)	42
Şekil 4.41. Binanın caddeden girişi (Zeynep Fırat arşivi)	42
Şekil 4.42. Galvanizli demir levhanın kullanıldığı alanı (Zeynep Fırat arşivi).....	43
Şekil 4.43. Paseo del Prado’dan binaya giriş ve binanın havada asılı duran görünümü	43
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı).....	43
Şekil 4.44. Caixaforum Madrid binasının hemen yanında yer alan dikey bahçe	44
(Zeynep Fırat arşivi)	44
Şekil 4.45. Katları, eklenen üst kısmı ve ara boşluğu gösteren taslaklar	45
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	45
Şekil 4.46. Lobiden girişte birinci kata bağlayan sarmal merdiven (Zeynep Fırat arşivi).....	46
Şekil 4.47. Sınırlı kullanım alanına sahip asansör ve diğer katlara çıkmaya yarayan	47
merdiven (Zeynep Fırat arşivi)	47
Şekil 4.48. Zemininde Amerikan meşe kullanılan oditoryum	48
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	48
Şekil 4.49. Oditoryum ve fuaye	48
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	48
Şekil 4.50. Zemin kattan binaya giriş merdiveni	49
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	49
Şekil 4.51. Birinci katta bulunan resepsiyon ve danışma masası (Zeynep Fırat arşivi).....	49
Şekil 4.52. Birinci katta bulunan VIP odası (Zeynep Fırat arşivi)	50
Şekil 4.53. Birinci katta bulunan kitapçı dükkanı (Zeynep Fırat arşivi)	50
Şekil 4.54. Sergi salonu (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı).....	51
Şekil 4.55. Restaurant bölümü	51
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	51
Şekil 4.56. Restaurant ve İdari ofisleri dışarıdan ayıran dekoratif görünümlü paravan	52
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	52
Şekil 4.57. Birinci kattan itibaren, diğer katlara çıkmaya yarayan sarmal merdiven	52
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	52
Şekil 4.58. Çatı ve zemin detay görünümü	53
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	53

Şekil 4.59. Bodrum katı -2 kat planı	54
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	54
Şekil 4.60. Bodrum katı -1 kat planı	54
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	54
Şekil 4.61. Zemin kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı) ...	55
Şekil 4.62. Birinci kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)....	55
Şekil 4.63. İkinci kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)....	56
Şekil 4.64. Üçüncü kat planı	56
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	56
Şekil 4.65. Dördüncü kat planı	57
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	57
Şekil 4.66. Boyuna kesit 1-1' (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı) .	57
Şekil 4.67. Boyuna kesit 2-2' (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı) .	58
Şekil 4.68. Enine kesit 4-4' (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı) ...	58
Şekil 4.69. Enine kesit 5-5' (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı) ...	59
Şekil 4.70. Restaurantla idari ofisleri ayıran paravanın detay çizimi	59
(El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	59
Şekil 4.71. Orijinal binaya eklenen ikinci yapının oksitlenmiş dökme demir cephesi detay gösterimi (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)	60
Şekil 4.72. Resim. Orijinal binaya eklenen ikinci yapının oksitlenmiş dökme demir cephesi açılmış olarak gösterimi (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı).....	61
Şekil 4.73. Telefónica binasının Gran Via Caddesine bakan genel görünümü	62
(http://en.wikipedia.org)	62
Şekil 4.74. Telefónica binasının 1930 yılındaki görünümü	63
(Espacio Fundación Telefónica broşürü)	63
Şekil 4.75. Dış cephede bulunan süslemelerden biri	64
(Espacio Fundación Telefónica broşürü)	64
Şekil 4.76. Espacio Fundación Telefónica binasına Fuencarral Sokağından girişi	66
(www.espacio.fundaciontelefonica.com)	66
Şekil 4.77. Espacio Fundación Telefónica binasının girişi ve güvenlik noktası	66
(Zeynep Fırat arşivi).....	66
Şekil 4.78. Cepheye bitişik sarmal merdiven (Espacio Fundación Telefónica broşürü)	67
Şekil 4.79. Merdiveni destekleyen heykelsi form (Zeynep Fırat arşivi)	68
Şekil 4.80. Panoramik asansör (Zeynep Fırat arşivi)	68

Şekil 4.81. Açık halde tasarlanan bir sergi odası (Zeynep Fırat arşivi)	69
Şekil 4.82. Tavanda kullanılan metal örgü sistem (Zeynep Fırat arşivi)	70
Şekil 4.83. Giriş katta bulunan danışma masası ve arka tarafta bulunan merdiven ile hem asma kata çıkılmaktadır, hem de Telefónica binasına geçiş sağlanmaktadır	70
(Zeynep Fırat arşivi)	70
Şekil 4.84. Asma katta bulunan hediyelik eşya dükkânı (Zeynep Fırat arşivi).....	71
Şekil 4.85. Oditoryumda bulunan oturma düzeni (www.arqhys.com)	72
Şekil 4.86. Oditoryumda bulunan sıraların açık ve kapalı halleri (Figueras, News72 yayını) .	72
Şekil 4.87. Üçüncü katta bulunan bilgi merkezi (Zeynep Fırat arşivi)	73
Şekil 4.88. Üçüncü kat genel bilgi ve belge merkezi (Zeynep Fırat arşivi).....	73
Şekil 4.89. Dördüncü katta bulunan bilgi merkezi (Zeynep Fırat arşivi)	74
Şekil 4.90. Dördüncü katın sergi salonu (Zeynep Fırat arşivi)	74
Şekil 4.91. Merdivenin ile formun kaplamalarıyla beraber cepheye bağlantısı	75
(Espacio Fundación Telefónica broşürü)	75
Şekil 4.92. Giriş katı planı (Espacio Fundación Telefónica broşürü)	76
Şekil 4.93. İkinci kat planı (Espacio Fundación Telefónica broşürü)	77
Şekil 4.94. Üçüncü kat planı (Espacio Fundación Telefónica broşürü)	77
Şekil 4.95. Dördüncü kat planı (Espacio Fundación Telefónica broşürü).....	78
Şekil 4.96. Oditoryumun planı (Figueras, News72 yayını)	78
Şekil 4.97. Telefónica binası ile Espacio Fundación Telefónica binasının birbirleriyle olan bağlantısı ve giriş kat (www.moneobrock.com)	79
Şekil 4.98. Espacio Fundación Telefónica binasının katları ve kullanımı	79
(www.moneobrock.com)	79
Şekil 4.99. Eski fabrika ‘El Águila’ ve silolar (Zeynep Fırat arşivi).....	80
Şekil 4.100. Eski fabrikaya ek olarak yapılan yeni kütüphane binası (www.mcu.es).....	81
Şekil 4.101. Fabrikanın üretimde olduğu 1900’lü yıllardan bir resim	82
(http://matritense20.wordpress.com)	82
Şekil 4.102. Fabrikanın günümüzdeki resmi (www.commonswikimedia.org)	82
Şekil 4.103. Kütüphanenin tanıtım logosu (http://matritense20.wordpress.com).....	83
Şekil 4.104. Fabrika binalarına eklenen üçüncü yapı. (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)....	83
Şekil 4.105. Neo-Mudéjar akımından esinlenerek kaplanan dış cephe (www.mcu.es).....	84
Şekil 4.106. ‘El Águila’ fabrikasının dış cephesi (Zeynep Fırat arşivinden).....	85
Şekil 4.107. Binalardan rahat geçişe olanak sağlayan asma köprü (Zeynep Fırat arşivinden).85	
Şekil 4.108. Yenilenen ve güçlendirilen zemin kat (Zeynep Fırat arşivi)	86

Şekil 4.109. Giriş katta bulunan bilgi masası (www.mcu.es)	87
Şekil 4.110. Giriş katı, giriş kapısı (www.mcu.es)	87
Şekil 4.111. Giriş katında bulunan emanet dolapları (www.mcu.es)	88
Şekil 4.112. Giriş katında bulunan okuma odası (www.mcu.es).....	88
Şekil 4.113. Birinci katta bulunan giriş koridoru (www.mcu.es)	89
Şekil 4.114. İkinci katta bulunan teknik bilgilerin bulunduğu odalardan biri (www.mcu.es)..	89
Şekil 4.115. Katlardan çıkışlarda bulunan güvenlik-kontrol çıkışları (www.mcu.es).....	90
Şekil 4.116. İkinci katta bulunan okuma odası (www.mcu.es)	90
Şekil 4.117. İkinci katta bulunan okuma odasının bir köşesine yerleştirilmiş dergi ve gazete yayınları (www.mcu.es)	91
Şekil 4.118. Üçüncü katta bulunan kat görseli (www.mcu.es).....	91
Şekil 4.119. Üçüncü katta bulunan görsel-işitsel elemanların bulunduğu oda	92
(www.mcu.es)	92
Şekil 4.120. Üçüncü katta bulunan görsel-işitsel odanın bankosu (www.mcu.es)	92
Şekil 4.121. Üçüncü katta bulunan görsel-işitsel odanın çalışma masaları ve eski fabrikanın demirbaşlarıyla birbiriyle olan uyumu (www.mcu.es)	93
Şekil 4.122. Üçüncü katta bulunan kütüphane (www.mcu.es)	93
Şekil 4.123. Katlar arası geçişi sağlayan merdivenler (www.mcu.es).....	94
Şekil 4.124. Termal dış cephe kaplamasının yakın çekim görüntüsü	94
(Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	94
Şekil 4.125. Üçüncü binanın giriş kapısı (Alejandro Valdivieso Royo arşivi).....	95
Şekil 4.126. Ek binanın koridorlarının iç mekan düzenlenmesi	95
(Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	95
Şekil 4.127. Ana koridor ve diğer iki binayı görmeye yarayan yüksek pencereler	96
(Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	96
Şekil 4.128. Katlar arası odalara bağlanan koridor (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	96
Şekil 4.129. Üçüncü binada bulunan bir çalışma ofisi (Alejandro Valdivieso Royo arşivi) ...	97
Şekil 4.130. Çalışma ofisinde bulunan kütüphane (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	97
Şekil 4.131. Dış cephe kaplaması ile birlikte iç mekanın kurgusu	98
(Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	98
Şekil 4.132. İç cephede duvar ve tavan kaplaması (Alejandro Valdivieso Royo arşivi).....	99
Şekil 4.133. Katlar arası geçişi sağlayan merdivenler (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)....	99
Şekil 4.134. Binaların acil çıkış kapıları (www.mcu.es)	100
Şekil 4.135. Bodrum katı planı (www.mcu.es)	101

Şekil 4.136. Zemin kat, giriş planı (www.mcu.es)	102
Şekil 4.137. Birinci kat planı (www.mcu.es).....	103
Şekil 4.138. İkinci kat planı (www.mcu.es)	104
Şekil 4.139. Üçüncü kat planı (www.mcu.es)	105
Şekil 4.140. Uzunlamasına kesit (www.mcu.es)	106
Şekil 4.141. Kuzey ve doğu kesitleri (2G Dergi N.27 Mansilla + Tuñón)	107
Şekil 4.142. Kesit 1 ve Batı kesiti (2G Dergi N.27 Mansilla + Tuñón).....	108
Şekil 4.143. Kesit 2 (2G Dergi N.27 Mansilla + Tuñón)	109
Şekil 4.144. a- Yeni inşa edilen binaların planı	110
b- Rehabilitate edilen binalar	
c- Dokümantasyon Merkezi	
d- Arşiv binası (ek bina)	
e-Kütüphane binaları (eski bira fabrikaları ve silolar)	
f- Kültür merkezi (2G Dergi N.27 Mansilla + Tuñón)	
Şekil.4.145. Matadero Madrid genel görünümü (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	111
Şekil.4.146. Matadero Madrid'in 1900'lü yıllardaki mezbaha ve hayvan pazarı görünümü .112 (www.mataderomadrid.org)	112
Şekil.4.147. 1918 yılındaki Matadero Madrid (Fundacion COAM mimarlık yayını)	112
Şekil.4.148. Neo-Mudéjar etkisi görülen Matadero Madrid'in dış cephesi	113
(Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	113
Şekil.4.149. Matadero Madrid binasına Paseo de la Chopera'dan giriş	114
(http://buildipedia.com)	114
Şekil.4.150. Loş hali korunmuş tesislerdeki bir odadan görüntü (Zeynep Fırat arşivi).....	115
Şekil.4.151. Matadero Madrid binasının girişinde bulunan ekolojik bahçe	115
(http://lebalto.wordpress.com)	115
Şekil.4.152. Çatının restorasyon sürecindeki yenilenmesi	116
(Fundacion COAM mimarlık yayını)	116
Şekil.4.153. Çatının restorasyon sürecini bitirdikten sonraki durumu	116
(Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	116
Şekil.4.154. Matadero Madrid'in içerisinde bulunan bir tesisin restorasyon süreci	117
(Fundacion COAM mimarlık yayını)	117
Şekil.4.155. Matadero Madrid'in içerisinde bulunan tesisin yenilenmiş hali.....	117
(Alejandro Valdivieso Royo arşivi).....	117
Şekil.4.156. Matadero Madrid'in restorasyon sürecinde yenilenen strüktürü.....	118

(Fundacion COAM mimarlık yayını)	118
Şekil.4.157. Dış cephenin yenilenme süreci (Fundacion COAM mimarlık yayını)	118
Şekil.4.158. Binaların yerleşim düzeni (Matadero tanıtım kitapçığı).....	119
Şekil.4.159. Paseo de la Chopera'dan birinci tesise giriş kapısı (Zeynep Fırat arşivi).....	119
Şekil.4.160. Birinci tesisde bulunan danışma noktası (Zeynep Fırat arşivi)	120
Şekil.4.161. Vestibulo tesisinin genel görünümü (Zeynep Fırat arşivi)	120
Şekil.4.162. Intermediæ tesisine giriş kapısı (Zeynep Fırat arşivi)	121
Şekil.4.163. Intermediæ araştırma laboratuvarı (Zeynep Fırat arşivi).....	122
Şekil.4.164. Intermediæ araştırma laboratuvarının iç mekanı (Zeynep Fırat arşivi).....	122
Şekil.4.165. Abierto x Obras tesisine giriş kapısı (Zeynep Fırat arşivi).....	123
Şekil.4.166. Abierto x Obras tesisinde sanatsal çalışma (Zeynep Fırat arşivi)	123
Şekil.4.167. Central de Diseño tesisine giriş (Zeynep Fırat arşivi)	124
Şekil.4.168. Naves del Español tesisinin Cafe Teatro bölümü (www.madrid.es).....	125
Şekil.4.169. Cineteca tesisinde bulunan sinema salonu (www.mataderomadrid.org).....	126
Şekil.4.170. Yapının inşasında, 24 metre. uzunluğunda ve 53 ton ağırlığında kullanılan 11 adet kiriş, pnömomatik ray sistem ile yerleştirilmiştir (www.ensamble.info)	126
Şekil.4.171. Yapının, kirişler yerleştirildikten sonraki hali (www.ensamble.info)	127
Şekil.4.172. Casa del Lector tesisinde bulunan, diğer bölümlere geçişleri gösteren kısım ... (www.ensamble.info).....	127
Şekil.4.173. Eski mezbahanın su deposu (www.plataformaarquitectura.cl)	128
Şekil.4.174. Iñaki Carnicero tarafından dizayn edilen Nave 16 tesisi	129
(www.inaquicarnicero.com)	129
Şekil.4.175. Tesisin genel görünümü (www.inaquicarnicero.com)	129
Şekil.4.176. Tesisin genel görünümü (www.inaquicarnicero.com).....	130
Şekil.4.177. RBMA Radyonun genel merkezi (www.metalocus.es).....	130
Şekil.4.178. Mimar Luis Bellido'nun Matadero Madrid'i hayvan pazarı ve mezbaha olarak tasarladığı, 1918 yılına ait genel plan (Fundacion COAM mimarlık yayını)	131
Şekil.4.179. Luis Bellido'nun detay çizimi (Fundacion COAM mimarlık yayını)	132
Şekil.4.180. Su deposu (www.plataformaarquitectura.cl)	132
Şekil.4.181. Matadero Madrid'in vaziyet planı (Alejandro Valdivieso Royo arşivi).....	133
Şekil.4.182. Güney cephesi görünümleri (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)	134
Şekil.4.183. Matadero Madrid'in genel kesitleri (Alejandro Valdivieso Royo arşivi).....	135
Şekil 4.184. Museo ABC'nin Amanuel Caddesi'ne bakan cephesi	136
(www.lanciatrendvisions.com)	136

Şekil 4.185. Mahou Bira fabrikası (http://artedemadrid.wordpress.com)	137
Şekil 4.186. Kafeterya bölümü (Zeynep Fırat arşivi)	138
Şekil 4.187. Museo ABC'ye giriş ve atrium bölümü (Zeynep Fırat arşivi)	139
Şekil 4.188. Üçgen şekillerin oluşturduğu avluya bakan dış cephe (Zeynep Fırat arşivi)	139
Şekil 4.189. Zeminden açılan üçgen şekillerin -1. Katı aydınlatması (www.dezeen.com) ...	140
Şekil 4.190. Dış cephede kullanılan üçgen formların içeriye doğal aydınlatma sağlaması ...	141
(Zeynep Fırat arşivi).....	141
Şekil 4.191. Birinci katta bulunan sergi salonu (Zeynep Fırat arşivinden)	141
Şekil 4.192. Ofis katından bir görüntü (www.dazeen.com)	142
Şekil 4.193. Kafeterya kısmı ve iç avlu (Zeynep Fırat arşivi)	142
Şekil 4.194. -2. Kat planı (www.taringa.net)	143
Şekil 4.195. -1. Kat planı (www.taringa.net)	143
Şekil 4.196. Zemin kat planı (www.taringa.net)	144
Şekil 4.197. 2. Kat planı (www.taringa.net)	144
Şekil 4.198. 4. Kat planı (www.taringa.net)	145
Şekil 4.199. Museo ABC binasının kesiti (www.dazeen.com)	145
Şekil 4.200. Kesit 1 (www.taringa.net)	146
Şekil 4.201. Kesit 2 (www.taringa.net)	146
Şekil 4.202. Kesit 3 (www.taringa.net)	147
Şekil 4.203. Museo ABC için yapılan maket çalışması (www.espormadrid.es)	147

TABLÖLAR

Sayfa No.

Tablo 4.1. İspanya'nın Madrid Kentinde Bulunan Yeniden İşlevlendirilen Binaların İşlevsel Durumları	148
--	-----

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Zeynep FIRAT
Anabilim Dalı : Mimarlık
Programı : İç Mimarlık
Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Füsün Seçer KARİPTAŞ
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ocak 2013

ÖZET

İSPANYA’NIN MADRID KENTİNDE BULUNAN YENİDEN İŞLEVLENDİRİLEN YAPILARIN İÇ MEKAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Koruma, tarihsel ve mimari değerleri yüksek olan yapıların, taşıdıkları anlamı günümüze aktarımıdır. Bu çalışmada koruma tanımlandıktan sonra önemli özelliklerinden olan yapılarda yeniden işlevlendirme üzerinde durulmuştur. Yeniden işlevlendirmede temel amaç ilgili yapının taşıdığı tarihsel karakterin ve geleneksel düzenin bozulmaması ile yapının kullanımının yeniden aslına uygun olarak sağlanması ve sonradan oluşabilecek yıkıcı ve zararlı davranışlara meydan bırakmayacak şekilde toplum kullanımına sunulmasıdır.

Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için İspanya’nın Madrid kentinde bulunan altı adet yapıdan örnekler verilmiş ve çalışma beş bölümde değerlendirilmiştir.

Tezin birinci bölümünde, tezin amaç, kapsam ve yöntemi belirlenmiştir.

Tezin ikinci bölümünde, koruma kavramları üzerinde durulmuş ve yapıların yeniden işlevlendirilmesini gerektiren nedenler belirtilmiştir. Ayrıca yapıların korunmasının önemi anlatılmış ve korumanın tanımından sonra yeniden işlevlendirilmenin önemi vurgulanmıştır. Bu vurgulamanın ardından üçüncü bölüme geçilmiştir.

Tezin üçüncü bölümünde, yeniden işlevlendirilen yapıların iç mekanları değerlendirilmiş ve belirlenen faktörler doğrultusunda verilen işlevlerin gelişmeleri anlatılmıştır. Ayrıca bu bölümde, işlevlendirmenin faydaları konusunda bilgi verilerek, özellikle işlevlendirilecek özelliğe sahip yapıların korumalarından bahsedilmektedir.

Tezin dördüncü bölümünde, İspanya'nın Madrid kentinde bulunan yapılar tek tek anlatılmış ve orijinal işlevleri ile yeni işlevlerinin gelişimleri incelenmiştir. Geçmişten günümüze gelen değişimler başlıklar halinde ele alınmıştır.

Tezin beşinci bölümü olan sonuç bölümünde, İspanya'nın Madrid kentinde bulunan yapılara verilen işlevler değerlendirilmiş ve yapıların yenilemenin etkileri tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Madrid, Koruma, Yeniden İşlevlendirme, Kültür Yapıları

GENERAL INFORMATION

Name and Last Name : Zeynep FIRAT
Department : Architecture
Programme : Interior Architecture
Thesis Advisor : Dr. Füsün Seçer KARİPTAŞ, Asisstant Professor of
Architecture
Thesis Type and Date : Masters – January 2013

SUMMARY

EVALUATION OF INTERIOR SPACES OF REFUNCTIONALIZED BUILDINGS IN THE CITY OF MADRID, IN SPAIN

The conservation is the transfer of the meanings of the buildings of historical and architectural value, to date. In this study, re-functioning of such buildings has been emphasized following the definition of conservation. The main purpose of re-functioning is, conservation of historical character and traditional configuration of the structure in question, ensuring the utilization of the structure in conformity with its original and presenting it to the service of the public in a manner avoiding destructive and harmful conducts which may later happen.

Six buildings in the city of Madrid, in Spain have been examined to clarify the subject and this study has been evaluated in 5 parts.

In Part I of the thesis, the purpose, coverage and the method have been indicated.

In Part II of the thesis, concepts of conservation have been emphasized and the reasons of re-functioning of the buildings have been indicated. In addition, the importance of conservation of buildings has been explained; following the definition of conservation, the importance of re-functioning has been underlined.

In Part III of the thesis, the interior spaces of the re-functionalized structures have been evaluated and the progress of the assigned functions in the direction of the designated

factors has been explained. In addition, the benefits of re-functioning have been explained and the conservation of re-functionable buildings has been particularly discussed.

In Part IV of the thesis, the buildings under consideration in the city of Madrid, in Spain have been described one by one, the changes in the interior spaces have been examined, explaining their original and present functions. The changes from the past up to today have been examined under headlines.

In Part V, the conclusion section of the thesis, the functions assigned to the buildings in the city of Madrid, in Spain have been evaluated and effects of renovation of them have been discussed.

Key words: Conservation, Re-Functioning, Madrid, Interior Space

1.GİRİŞ

Toplum yaşamında zamanın sürekliliği kavramının getirdiği değişiklik yapma mecburiyetleri arasında, her alanda olduğu gibi öncelikle barınma ihtiyacı için meydana getirilmiş binalar ve mekanlar da yer almaktadır. Öncelikle insana barınacağı bir yer sağlamak amacıyla oluşturulan mekanların bu işlevlerini değişen ve süregelen zaman karşısında yitirmeleri, o mekanların var oluş amacını ortadan kaldırmış ve bu nedenle çoğu kere bu tür mekanlar günümüze ulaşamamıştır. Zamanın sürekliliği yadsınamadığına göre değişimler de kaçınılmaz olmaktadır. Ne var ki inşa edildikleri dönemin ihtiyacına karşılık veren mekanlar değişen kültür anlayışları, sanatsal yaklaşımlar ve ekonomik nedenlerle oluşturuldukları amaca uzak düşebilirler. İnsanoğlu oluşturduğu yaşam biçimini zamana göre yenilerken farklı işlevler için vücuda getirdiği mekanları da içinde bulunduğu zamanın olanakları ile yenilemeye çalışmaktadır. Burada yeni istek ve ihtiyaçlar konusunda işlevlendirilmeye çalışılan birçok tarihi binanın özgün yapısından ve işlevinden uzaklaştırılarak farklı amaçlara hizmet etmesi doğrultusunda yenileştirilme çalışmalarına tabi tutulmasının irdelenmesinin nedenleri araştırılacaktır.

Bu çalışma ile farklı kültür ve özellikteki mimari mirasların yeniden işlevlendirilmesi ve yaşayarak sürdürülebilirliğini devam ettirmesi ele alınarak, incelenecektir.

1.1. Tezin Amacı

Bu çalışma ile kültür ve tabiat varlıklarının, değişen toplum dinamikleri çerçevesinde yeniden işlevlendirilmesi aşamasında özgün işlevlerinin de korunarak zamanın yıkıcılığına karşı tarihi bina, mekan ve alanların korunarak işlevsel hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Şehir planlamalarında en önemli kavramların başında tarihi bina ve mekanların koruma ve işlevlerini sürdürebilmesinin sağlanması yer almaktadır. Tüm toplumların kent planlamasında birleştiği kavram olarak kentlerde geçmişin mirası olan ve meydana getirildikleri döneme ait kültürel ve sanatsal izleri taşıyan

mekanların korunması yer almaktadır. Ancak bir takım olumsuz gelişmeler (savaşlar, afetler... vb.) ne yazık ki o toplumların geçmişi ile kuvvetli bağı olan tarihi mekanlarının günümüze taşınmasını engellemiştir. XVIII. yüzyıldaki “kentsel sit” kavramının oluşmaya başlaması ile bina, mekan ve alanların mimari miras olarak görülmeye başlaması sonucu günümüzde kent planlamasında korumacılık kavramını üst basamaklara doğru taşımıştır.

Kültür ve sanat başlığı altında her toplumun korumacılığa ve yeniden işlevlendirilmeye yönelik bakış açısı birbirine çok yaklaşmış ve hatta aynı çizgiye oturmasını sağlamıştır. Öyle ki birbirinden binlerce kilometre uzakta yaşayan toplumların değişik kültür mirasları, dünya mirası olarak kabul edilmiş ve insanoğlunun tek bir merkezden kontrolü sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada, tarihi binaların yeniden işlevlendirilmesi kavramına bakış irdelenecek, Madrid’de bulunan örnekler üzerinden analiz edilecektir.

1.2.Tezin Kapsamı ve Yöntemi

Geçmiş yıllardan günümüze kadar gelen işlevlerini yitiren yapılar, gelecek nesillere tekrar hizmet edebilmesi ve sürdürülebilirliği amacıyla, yeniden işlevlendirilme esası göz önüne alınmalıdır.

Bu çalışma, İspanya’nın Madrid şehrinde bulunan altı adet yapının işlev değişimi ve sonrasında, yapıların mimari anlamda yaşadığı değişimleri kapsamaktadır.

Öncelikli olarak İspanya’nın Madrid şehrindeki yeniden işlevlendirilen binalar araştırılmış, incelenmiş ve aralarından seçim yapılmıştır. Ardından bu seçilen binalara gidilerek, yerinde incelenmiştir. Fotoğraf çekimine ve bilgi alımına izin verilen yapılarda incelemeler yapılmış, gerekli dokümanlara ulaşılmıştır. Bilgilere ulaşamayan yapılarda ise ESNE Üniversitesinden Profesör Alejandro Valdivieso Royo’dan sözlü ve yazılı bilgiler, tezler ile fotoğraflar temin edilmiştir. Ayrıca üniversite kütüphanesi olan ETSAM-UPM’den dokümanlar toplanmıştır. Yapıların kendilerine ait olan broşür, doküman ve süreli yayınlardan yararlanılmıştır.

Dördüncü kısım İspanya’nın Madrid şehrinde bulunan binaların incelenmesine ayrılmıştır. Bu bölümde yapılar, detaylı olarak açıklanmıştır.

2-TANIM VE KAVRAMLAR

Bu bölümde, tezde başlangıç olarak işlenen koruma kavramı, bilinci ve önemini kapsayan konular incelenmiştir.

2.1. Koruma Kavramı, Bilinci ve Önemi

Mevcut yapıların oldukları haliyle korunması ve aslına uygun olarak onarılmasına koruma denir. Koruma, bina ya da yapıları, ne denli yıpranmış olsa da bulunduğu haliyle tutmayı önerir. Böyle bir korumada, yapı sağlamlaştırılıp daha fazla yıpranmasını önleyecek tedbirler alınarak olduğu gibi bırakılır çünkü yapının hasar görmüş hali, o yerin tarihinin anlaşılması açısından önemlidir.¹

1218 yılında, Leon Kralı IV. Alfonso tarafından Salamanca’da yapılan İspanya’nın en eski üniversitesi ‘Universidad Pontificia de Salamanca’ bu duruma bir örnektir. Halen yapılış amacına uygun olarak ve bu duruma göre yenilenip korunarak eğitim binası olarak hizmet vermektedir. (Şekil.2.1. Şekil 2.2.)

2863 sayılı kanun, koruma kavramının amacını şu şekilde açıklamıştır; “korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili tanımları belirlemek, yapılacak işlem ve faaliyetleri düzenlemek, bu konuda gerekli ilke ve uygulama kararlarını alacak teşkilatın kuruluş ve görevlerini tespit etmektir.” 2863 sayılı kanunun kapsamı ise “korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili hususları ve bunlarla ilgili gerçek ve tüzel kişilerin görev ve sorumluluklarını kapsar.” şeklinde belirlenmiştir.(KTVKK,1983)

İnsanlar, değer vererek sahip oldukları varlıkları korumak isterler. Bu varlıkların durumlarını ve şekillerinin niteliklerini yitirmeden iyi durumda kalmasını sağlamalıdır. Bu durum, bir bilinci gerektirmektedir. Koruma bilinci kazanılırken eğitim, en önemli faktördür.

¹ İç Mimarlıkta Biçim+Yapı, Brooker, G., Stone, S., 2012

“Koruma eğitiminin amacı, insan yapısı çevrenin korunması, tarihi çevrede yeni tasarım konularında bilgi ve deneyim kazandırmak, ortak bir koruma felsefesi, dili ve yöntemi geliştirmek olarak özetlenebilir.” (Ahunbay, 2011)

Şekil 2.1. ‘Universidad Pontificia de Salamanca’ Üniversitesinde bir derslik (www.flickr.com)

Şekil 2.2. ‘Universidad Pontificia de Salamanca’ Üniversitesinin dış mekan görünümü (Zeynep Fırat arşivi)

2.2. Yeniden İşlevlendirme Tanımı

Bir yapı ne kadar kullanılırsa o kadar ayakta kalır. Tarihi yapıların mümkün oldukça çok insan tarafından gezilip görülmesini sağlamak, kültürel devamlılık ve kültür bilincine katkı sağlamak adına önemlidir. Bu aşamada yeniden işlevlendirme kavramını şu şekilde açıklayabiliriz:

“Yeniden işlevlendirme kavramı yeniden değerlendirmenin de ötesinde özellikle tescilli yapılar için yapıyı tekrar hayata döndüren bir dönüşüm sürecidir. Burada tekrar hayata döndürülen sadece yapı gibi görünse de toplumun bir gereksinmesinin karşılanmasının ötesinde, toplumun kendi geçmişiyle tekrar interaktif bir etkileşim kurma şansı yakalaması konunun diğer çarpıcı bir boyutudur.” (Selçuk, 2006)

Bir binanın yeniden yapılış amacı, zaman içerisinde misyonundan uzaklaşmaya başladığında, yeni bir hedef kazandırmak günümüz koşullarında koruma adına, bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu durum, korunmaya değer yapının yeniden, farklı bir amaç için toplum kullanımına sunulması demektir. Bu yeni ve farklı amaç ile beraber, yapı hem yenilenmiş, hem de sonraki nesillere yeni işleviyle devam etmiş olur.

Yeniden işlevlendirme kavramını incelerken, bu kavramı iki alt başlıkta açıklayabiliriz. Bunlar:

1-Restoration (Restorasyon)

2-Refunctioning (Yeniden işlevlendirme)

Restorasyon, yapıyı çoğu zaman kendi dönemine ait malzeme ve teknikler kullanarak, özgün haline getirme sürecidir. Yeniden işlevlendirme, bir yapının gerekli tüm müdahalelerle değiştirilmesidir.²

Bu başlıkları açtığımızda ise Uçkan'ın açıkladığı gibi yeni kelimelerle ve açıklamalarla karşılaşırız.³

Restoration: Reconstruction (Yeniden inşa etme), Renovation (Yenileme)

² İç Mimarlıkta Biçim+Yapı, Brooker, G., Stone, S., 2012

³<http://www.ozguruckan.com/kategori/kent/22246/koruma-dan-yeniden-islevlendirme-ye-surdurulebilir-kent>

Refunctioning: Re-use (Yeniden kullanım), Rehabilitation (İyileştirme), Regeneration (Yeniden hayat verme), Revalorisation (Değer kazandırma), Conversion (Dönüştürme), Redeptation (Yeniden ayarlama)

Bir yapının korunmasında izlenebilecek, hepsi de birbirinden oldukça farklı yöntemler mevcuttur. Koruma da bazen yapı bulunduğu haliyle tutulur, restorasyonla yapı, onarımla özgün haline getirilir, renovasyonla yapı, güncel ihtiyaçlara göre tadil edilerek yenilenir ya da daha büyük ölçekte müdahale ile yeniden işlevlendirilir, uyarlanarak dönüştürülür.⁴

Buradan çıkarılabilecek sonuç, eski yapıların yeniden inşa edilerek veya yenilenerek, dönüştürölüp kullanıma sunulmasıdır. Örneğin, İspanya'nın Madrid şehrinde yer alan Matadero isimli bir mezbananın günümüzde yenilenerek ve iyileştirilerek, sergi, araştırma ve eğitim alınacak bir yapıya dönüştürölmesi gösterilebilir. (Şekil 2.3.)

Şekil 2.3. İspanya'nın Madrid kentinde bulunan Matadero binası (www.transartists.org)

2.2.1. Yapıların Yeniden İşlevlendirilmesini Gerektiren Sebepler

Merkezlerinde tarihi ve kültürel izler taşıyan mimari yapılarıyla Avrupa ülkeleri, ticaret ve iş çevreleri, kamu kuruluşları, kültürel etkinlikleri ve mesken bölgeleriyle bir anlamda bütünlüğünü korumuştur. Ne var ki, kent merkezlerinde devamlı oturan nüfus giderek azalmakta, mimarlık ve şehircilik açısından yavaş yavaş restore edilen, yeni kültürel yatırımlara sahne olan, parasal ve simgesel

⁴ İç Mimarlıkta Biçim+Yapı, Brooker, G., Stone, S., 2012

bakımdan değeri durmadan artan bu kesimlerde artık ancak üst gelir seviyesindekiler barınabilmektedir. Bu durum yeniden işlevlendirmeyi gerektirmektedir.

Ayrıca, günümüzde binalara yeniden işlev kazandırılması kararlaştırıldığında, mimari planı ile bulunduğu alanda verilecek bu yeni işlevin o bölgeye adapte edilebilmesi gibi sorular sorulmalıdır.

Hem eski, hem de önceki işlevinde kullanışlı bir yapı, bulunduğu mesken ile bütünlüğü ve manevi değeri ile sosyokültürel açıdan restorasyona uygun görülmektedir. Günümüzde, özellikle Avrupa ülkelerinde restorasyon büyük önem kazanmıştır.

2.2.1.1. Tarihsel Ve Kültürel Sebepler

“Gelecek, geçmişin yok edilmesi pahasına yaratılamaz”, 1975 Avrupa Mimari Miras yılında yayınlanan Amsterdam Bildirisi’nin bu özlü sözü bugün bize rehberlik etmektedir. Önemli olan, önceki nesillerin yapıtlarını, ürünlerini görerek insanlığın evrimini anlamak, zaman içinde nerede olduğumuzu kavramaktır. Korumanın toplum yararına bir eylemler dizisi olduğunun yeterince anlaşıldığını; koruma olgusunun geniş halk kitlelerine yeterince indirilebildiğini ve benimsetildiği elbette iddia edilemez. Kültürel mirasa sahiplenme ne yazık ki, toplum katmanlarında bir yaşam biçimi haline gelememiştir.⁵

Kültürel mirası sahiplenerek yapılacak olan bir restorasyonda ise hem binanın orijinal işlevi, hem de yeni işlevi ortak bir paydada yürütüldüğünde, o yapının maddi ve manevi değerleri artacaktır. Yapının toplum tarafından benimsenmesi gerekmektedir. Öyle ki tarihsel ve kültürel bir yapıyı restore etmektense, yıkıp yeniden yeni bir bina yapmak veya orijinal yapıya benzeyen bir bina yapmak, o toplumun sosyokültürel değerlerinin değişmesine ve yadırganmasına sebebiyet verecektir. Önemli olan tarihi ve kültürel mirası bozmadan ve toplumdaki algıyı değiştirmeden yeni bir işlev verilmesi olmalıdır.

2.2.1.2. Ekonomik Sebepler

“Tarihi çevrenin korunmasında bakım, onarım ve sağlıklılaştırma için gerekli teknik ve maddi desteğin bulunamaması sorundur. Asıl sahipleri kentin yeni gelişen bölgelerine göç ettikleri için boş kalan, ya da yoksul halkın barındığı tarihi çevrelerin bakımı ve sağlıklılaştırılması için gerekli maddi kaynağın sağlanamaması

⁵ Mimarlar Odası Eski Genel Başkanı Bülend Tuna’nın panel açılış konuşması, 2006

bozulmaları hızlandırmaktadır. Uzun vadeli krediler, korumayı teşvik edici fonlar ya da kentin görünümünün korunması için malzeme ve teknik yardım desteğine gerek duyulmaktadır.” (Ahunbay, 2011)

Şehirlerde yoğunlaşan nüfusa ikamet yeri, kişisel ve ortak tüketim olanağı sağlamak için, kentler sürekli şekilde yenilenmek durumundadır. Mimarlar mal edilen kentleşme tasarımları, ekonominin önemli bir dalı olmuştur.

Gelişmekte olan ülkelerdeki hızlı gelişme ritmi ve ekonomik güçlükler sağlıklı bir mesken politikasına elverişli değildir. Ayrıca, günümüzde yenileme çalışmaları yapılırken yapının çıkaracağı maliyet doğrultusunda ekonomisi göz önüne alınmalı ve makul miktarlarda tutulmalıdır.

Günümüzde restore edilen yapılarda ortaya çıkan maliyet, yapının durumuna göre değişmektedir. Aşırı zarar görmüş yapılar yenilenirken maliyetinin yüksekliği kaçınılmazdır. Fakat maliyetli bir yenileme süreci olan bir yapıyı da, kendi kaderine bırakıp yıkılmasını beklemek de sosyo-kültürel değerlere zarar vermektedir.

2.2.1.3. Çevresel Sebepler

“İçinde yaşamın sürdüğü kentlerde, toplumun gereksinimlerine bağlı olarak değişme istekleri gelişir; koruma bu değişimin denetlenip tarihi karaktere zarar vermeyecek ölçülerde kalmasını sağlamaktır. Yerleşmenin sosyal yapısının değişmesi, ekonomik zorluklar, doğal felaketler bir yerleşmenin gelişimini engelleyebilir veya çökmesine neden olabilir.” (Ahunbay, 2011)

Kentleşmenin hızlanması, yaşam tarzlarının ve ihtiyaçlarının gelişmesi ve ekonomik hayattaki değişimler, mesken bölgelerinde su, kanalizasyon, elektrik, telefon, yol şebekelerine bağlanma, toplu taşımacılık, okullar, sağlık, kültür, spor merkezleri, yeşil alan ihtiyaçlarını da birlikte getirmekte, zamanla nitelikli bir çevre vazgeçilmez hale gelmektedir.

Çevrenin ve yapıların yavaş yavaş bozulmasıyla dejenerasyon oluşmaktadır. Bu durum tarihi ve kültürel sürekliliği bozmaktadır. Önemli olan, bu çevre zincirini oluşturan olgular birbirinden ayrılmadan bir bütün olarak korunursa, çevre bilinci ile birlikte anılan bu yapılar yeni işlevlerine kavuşurlar. Bu durumda o çevrede yaşayan halkın bilinçli ve bilgili olması çok önemlidir.

3. YENİDEN İŞLEVLENDİRİLEN YAPILARIN İÇ MEKAN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. Yapılarda Doğru İşlev Seçimini Belirleyen Faktörler

Yeniden işlevlendirilen yapılarda, uygulanacak ve belirlenecek işlev seçimi, o yapının ana başlığını oluşturur. Öncelik olarak uygun işlev belirlenmeli, daha sonra diğer adımlar (konum, işlev, kurgu) izlenmelidir.

İşlev, mekana bakılarak tarihsel ve kültürel dokusu göz önüne alınıp bu duruma göre şekillenmelidir. Mekanın bulunduğu konum ise göz ardı edilmemelidir. Yapının konumuna uygun olmayan işlev yüklendiğinde mekanın eski yapısından uzaklaşarak, değerini kaybetme riskiyle yüz yüze gelir.

3.1.1. Yapının bulunduğu konum

Yeni bir işlev kazandırılacak olan yapı belirlendiğinde, öncelik olarak konumuna, ardından konumun fiziksel ve coğrafi durumuna bakılmalıdır. Bu durumda akıllara birkaç soru gelebilir. Örneğin;

- Yeni işlev kazandırılacak olan yapı, kazandırıldıktan sonra o çevreye uyum sağlayabilecek mi?
- Sağlıyorsa, toplum, benimseyebilecek mi?
- Benimserlerse kolayca kullanabilecekler mi?

İşlev kazandırırken bu soruları da sormamız gerekebilir. Eğer, cevaplarımız pozitif yönde ise, yapının yeni işlevi, o bölgenin yaşam dinamiğine uyum sağlayabilecektir.

İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde, Tepebaşı semtinde bulunan ve şu an Eczacıbaşı Holding'e ait İKSV Vakıf binası örnek gösterilebilir. Yapı, 20. yüzyılın başında Art Nouveau stilinde inşa edilmiş ve vakıf binası olarak satın alınana kadar apartman işlevi görmüştür. 2006 yılında satın alındığında, yeni bir işlev verilerek

İKSV Vakıf binası olmuştur. Toplam, 4.200 m²'lik alana sahiptir. İçerisinde 7 kat bulunur ve ofislerin yanı sıra restoran ve müze barındırmaktadır.⁶ (Şekil 2.4.)

Şekil 2.4. Nejat Eczacıbaşı binası (www.iksv.org/tr)

Yapının konumu gözetilerek aynen korunmuş ve sadece iç mekanında değişime gidilmiştir. Toplumun dinamiğine uyumludur ve Tepebaşı semtinin çevresinde bulunan yapılarla olan uygunluğu bozulmamıştır.

3.1.2. Yapının işlev kurgusu

Yapıya yeni bir işlev verilirken, yenilenecek olan bölümler birbiri ile bağlantılı olmalı, mekan organizasyonunun iyi bir şekilde çözümlenmesi gerekmektedir. Örneğin, Madrid’de bulunan Matadero yapısında, kapıdan geçip danışma bankosuna, oradan eğitim atölyelerine, ardından ofislere ulaşılmaktadır.

Yapının iç mekanı, yapının oluşturacağı ve yeni alacağı işlevin dinamiğine göre şekillenecektir. Yapıyı kurgularken belirli bir düzende ilerlenmelidir. Örneğin, danışmadan önce atölyeler veya ofisler ardından danışma bankosu yerleştirilmemelidir. Bu durumda yapının kurgulanması, yapının dinamiğine uygun olmalı ve işleviyle bir bütün oluşturmalıdır.

⁶ <http://www.iksv.org/tr/hakkimizda/iksvbinasi>

3.1.3. Yapının hacimsel ve mekânsal kurgusu

Yapı şekillenirken işlev seçimine ayrıca iki faktör etki etmektedir. Bunlar, hacimsel kurgu ve mekânsal kurgu olarak öne çıkar. Bu iki faktörü ayrı ayrı incelemek gerekse de bu olgular birbirinden ayrılmaz parçalardır.

Hacimsel kurgunun mekan ilişkisi ile birlikte binanın strüktürünü ele alarak bir bütün hale getirilmesi gerekmektedir. Bu durumda tek hacimli bir yapının mekânsal kurgusuna yapılacak minimum müdahale ile kazandırılacak işlev daha verimli olacaktır.

“Yapılar sahip oldukları işlevler doğrultusunda, tek bir hacimden oluşabilir, tekrarlanan hacimlerden oluşabilir, karmaşık bir plan şeması gösterebilir.” (Altınoluk,1988) ⁷

3.2.Yeniden İşlevlendirme Sürecinde Yapının İç Mekanında Yapılacak Analizler

Yapılarda, iç mekana müdahale edilirken yapının dışı ve içi ile bir uyum içerisinde olması gerekmektedir. İç mekanın yapının dışından “kopuk” olması, yapının algılanmasında negatif bir etki doğurabilir.

İç mekanda uyum aranırken, yapının alacağı işlev ile beraber yapının tarihsel, kültürel ve bulunduğu bölgeden aldığı özellikleri de içerisinde barındırmalıdır. Örneğin, Madrid’deki Matadero yapısının iç mekanı mezbaha olarak kullanıldığı dönemde ve sonraki dönemlerde de hiç bozulmadan korunmuş ve iç mekan ile dış mekan birbirinden kopuk algısı yaratmamıştır. Bu durumda, iç mekan yeniden işlevlendirilirken hangi bölümlerin korunmaya değer olduğu saptanmalı ve buna uygun bir plan üretilmelidir.

3.2.1. Rölöve ve Restitüsyon Çalışmaları

Rölöve ve restitüsyon tanımlarıyla başlayacak olursak eğer rölöve, var olan bir yapıyı, plan, kesit ve görünüşleriyle gösteren çizim demektir. Rölöve bir yapının, kent dokusunun veya arkeolojik kalıntının yakından incelenmesi, belgelenmesi, mimarlık tarihi açısından değerlendirilmesi ve restorasyon projeleri hazırlanabilmesi

⁷ Kaşlı, B. İstanbul’da Yeniden İşlevlendirilen Korumaya Değer Endüstri Yapıları Ve İç Mekan Müdahaleleri: Santralistanbul Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İ.T.Ü.

için binanın iç ve dış mimarisine, özgün dekorasyonuna ve taşıyıcı sistemi ile yapı malzemelerine ait mevcut durumunun ölçekli çizimlerle anlatımıdır. Restitüsyon ise, sonradan değişikliğe uğramış, kısmen yıkılmış ya da yok olmuş öğelerin, yapıların veya yerleşmelerin ilk tasarımlarındaki ya da belirli bir tarihteki durumlarının, arşiv kayıtlarından, yapı üzerindeki izlerden, yapıya, yerleşmeye ait çizim, fotoğraf gibi belgelerden yararlanılarak plan, kesit, görünüş ve aksonometrik çizimlerle ya da maketle anlatımına denir.⁸

Bu durumda rölöve ve restitüsyon projelerinden önce yapının mevcut durumuna bakılarak, genel tarihçesi çıkarılmalıdır. Ardından kullanım şartları, geçirdiği müdahaleler ve işlevi göz önüne alınarak rölöve ve restitüsyon projelerine geçilmelidir. Ayrıca bozulma süreçleri ve malzemelerin incelenmesiyle oluşan bilgilerle yapılacak restorasyonun temel verileri toplanmış olur.

3.2.2.Mimari dil

Mevcut bir yapının yeniden tasarlanarak kullanılmasına, eski işlevi oldukça önemli rol oynar. Yapının özgün hali belli bir işleve göre tasarlanmıştır ve kaçınılmaz olarak bu işlevin izleri yeni tasarıma yansımaktadır.⁹

Günümüz kültür ve sanat varlıkları içerisinde değerlendirdiğimiz eserlerin kendi dönemlerindeki sanatsal ve kültürel akımlardan etkilenmiş olmaları ve bunu günümüze yalın bir şekilde aktardığı dil, o yapının kendine has mimari dilidir. Kendi döneminin akımlarının ve onları vücuda getiren sanatçıların günümüze taşınmış olan bu eserlerine yapılabilecek müdahaleler öncesi özellikle kayda alınması gereklidir. Zira o eserin taşıdığı anlam ve bizlere aktardığı akım temsilciliği korunmalı ve özelliğini kaybetmemelidir. Yeniden işlevlendirmelerde bu mimari dilinin korunması hedef alınmalıdır. Eğer bu gerçekleşmez ise kültür ve sanat varlıklarının da bir anlamı kalmamaktadır. Mimarinin en önemli danışma noktası bu yapıların taşıdığı ve vücuda getirildikleri döneme ait mimari dildir.

“Cephe, binanın yapıldığı dönemdeki kültürel durumu anlatır.” (Krier)¹⁰

Özetle, kültür ve sanat varlığı olarak nitelendirilebilen binaların restorasyon, yeniden işlevlendirme vb. gibi işlemlerin esnasında taşıdıkları bu mimari dilin korunması esastır. Geçmiş ile mimari olarak bağ kurmak, geleceğe de döneminin

⁸ www.restoraturk.com

⁹ İç Mimarlıkta Biçim+Yapı, Brooker, G., Stone, S., 2012

¹⁰ İç Mimarlıkta Biçim+Yapı, Brooker, G., Stone, S., 2012

alışmalarını aktarabilmek, bu dilin korunmasına bağlıdır. Mimari dilin korunması adına o yapının yapıtaşlarını aslına uygun ve yapıldığı dönemin mimari yansımalarını da en az müdahale ile mimari dilin taşınması gerekmektedir.

3.2.3.Yapısal elemanlar

Bir mekanı oluştururken, temel olarak mekanı ve yapıyı ortaya çıkaran yapısal elemanları ele alırız. Duvar, kolon, kiriş ve çatı gibi elemanlar bu bileşenlerden sayılabilir. Bu elemanlar sabit olmakla birlikte, sınırlayıcı rol üstlenirler.

Mekansal özelliğı kazandırmak için bu bileşenler belirli bir ölçüde, düzende ve dengede kullanılmalı ve bir kompozisyon yaratılmalıdır. Kompozisyonla beraber mekan, ayrı parçalardan oluşmuş değil de, bir bütün olarak algılamaya yardımcı olur. Yeniden işlev kazandırılacak olan bir yapıda bu bileşenlerin zamana karşı kaldığı durum incelenir ve yeniden bir düzenleme ile beraber yenilenip bir bütün olarak algılanması sağlanabilir. Mevcut yapısında bozulmalar ve onarılamayacak tahribatlar, yine bir bütün olarak bakıldığında yapılacak müdahalenin orijinalliğı korunabilir.

3.2.4. Hacimsel Düzen ve Dolaşım Elemanları

Hacim, bir cismin uzayda doldurduğu boşluk olarak tanımlanır. Bu durumda, yapı tek bir hacimden veya tekrarlanan hacimlerden oluşur. (Altınoluk,1991)

Tek bir hacimden oluşan bir yapıda belirlenen işlev ile tekrarlanan hacimlerden oluşan bir yapıda belirlenen işlev birbirinden farklı olacaktır. Öncelik olarak mekanın bütünlüğü ele alınıp esas işlevin ne olacağını belirlemek gerekir. Mekanın alabileceğı işlev tek hacimli iken, çok hacimli bir mekana uygun olacak bir işlev yüklenirse mekanın özelliklerine negatif bir etki yükleyebilir.

Korunmaya değer yapılarda dolaşım elemanları kendi dönemine uygun olarak yapılmış olmaları ve kendi döneminin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak yapılmış olmaları kaçınılmazdır. Ancak söz konusu yeniden işlevlendirilecek binanın günümüz şartlarına uygun şekilde dolaşım elemanına ihtiyaç duyuyor ise bunun gerçekleştirilmesi esnasında o yapının özgün dokusunun korunması, mevcut taşıma elemanlarına da ihtiyaç duyulan yerlerde mevcut dokuya uygun olarak ve o yapının mimari dilinin bozulmamasına özen gösterilerek gerçekleştirilmesi gerekir.

3.2.5. İç mekan atmosferi

İç mekanda atmosferi etkileyen nitelikler şu şekilde sıralanabilir:

- Biçim
- Oranlama
- Nesne
- Ölçek
- Doku
- Işık
- Ses
- Manzara

İç mekanın çevresini mekandaki elemanlar belirler. Yapının ilk inşasında mekanda kullanılan doku, yeni işlev sırasında da korunabilir. Ancak, ışık ile bu atmosfer değiştirilebilir.

Bu durumda, yapının orijinal ve yeni hali bir kompozisyon olacak şekle getirilip, yeni işleve uygun olacak niteliklerle yenilenmelidir. Bununla birlikte, yapının algısının değişmemesi sağlanabilir.

4.İSPANYA MADRİD'DE BULUNAN YENİDEN İŞLEVLENDİRİLEN YAPILARIN İÇ MEKAN DEĞERLENDİRİLMESİ

İspanya'nın Madrid kenti, denizden 635 metre yükseklikte, çıplak, kumlu bir yayla üzerinde kurulmuştur. Avrupa'nın en yüksek başkentlerinden biridir. Gelişmesini büyük ölçüde başkent seçilmesine borçludur. Zengin tarihsel mirasının yanı sıra, canlı bir kültür ve sanat odağı olarak da önem taşır. Mağazaları ve gökdelenleriyle ünlü Gran Via (Büyük Cadde), yoksul görünümlü bir kesimden geçerek, Manzanares Irmağı'na ulaşır. Kentin daha yeni bölümündeki 10 büyük cadde, Puerto del Sol'den (Güneş Kapısı) yelpaze gibi yayılır. Bu kesimdeki yapılar, bakımlı bahçeler, parklar ve alanlarla birbirinden ayrılmıştır.

Madrid kentinin ilk önemli gelişmesi, Habsburg Hanedanından son üç kralın girişimiyle gerçekleşmiştir. (1598-1700) Ülkeyi saran genel bir bunalıma rağmen, etkin bir siyasal, iktisadi ve kültürel yaşam, Altın Yüzyıl'ın (1521-1643) edebi ve sanatsal gelişimi ve önemli anıtların gerçekleştirilmesi biçiminde kendini göstermiştir.

Madrid kentinde gerçekleştirilen ilk büyük şehircilik yapıtı olan J. Gomez Mora tarafından 1617 yılında yapılan Plaza Mayor ile aynı mimarın yapıtı olan Casa Municipal (Belediye Sarayı) ve Carcel de Corte'dir. J. de Villanueva'nın 1785-1787 yıllarında yaptığı Prado Müzesi yeni-klasik yapılardan biridir. XVIII. Yüzyılda şehircilik alanında gerçekleştirilen çalışmalar arasında Retiro Parkı ile Puerto de Alcala sayılabilir. İspanya İç Savaşı (1936-1939) sırasında şiddetli çarpışmalara sahne olan kent, bombardımanlardan ciddi hasar görmüştür. Yıkılan ve zarar gören yapılar daha sonra onarılmıştır.

Madrid kenti farklı dönemlerdeki gelişmeleri yansıtan karşıt mimari üslupların bir arada bulunduğu bir kenttir. Başlangıçta Magriplilerden alınan Alcazar Kalesinin çevresinde gelişen kentin uzun bir dönemden sonra doğu yönünde gösterdiği ağır ilerleme, 20. Yüzyılda hızlı dönüşümlerle belirlenen bir yayılma

biçimini almıştır. Plaza Mayor mimari açıdan kentin en güzel köşesini oluşturmaktadır. Bu meydanın yakınlarında, birkaç meydanı çevreleyen labirent görünümlü küçük sokakların bulunduğu eski kent merkezi yer almaktadır. 16. Yüzyıl öncesindeki sokak düzeninin bir ölçüde korunmasına karşın, aynı dönemden günümüze çok az yapı ulaşmıştır. Ender ortaçağ yapılarının en ilginç örneği Los Lujanes Evi'dir. Kent merkezinin dışında açılmış olan geniş bulvarları yeni-klasik binalar süslemektedir. Kent merkezindeki modern resmi binalar ve dış mahallelerdeki apartman blokları yakın dönemin mimari özelliklerini yansıtır. Kuzey-güney doğrultusunda bir eksen oluşturan Paseo adlı geniş ve ağaçlıklı bulvar boyunca yüksek kamu binaları, lüks oteller ve konutlar, parlamento binaları, büyükelçilikler ve önemli kültür kurumları sıralanır.

Madrid kentinin büyük bölümü sıkışık bir yapılaşma izlenimi vermektedir. Bunun temelinde geçmişte tek katlı yapıların yaygın olması, resmi yapılarla manastırların geniş bir yer tutması ve kent surlarının ancak 19. Yüzyılın ikinci yarısında yıkılması gibi nedenlerle yapılaşmanın sınırlı bir alanda yoğunlaşması yatmaktadır.¹¹

4.1. Atocha Tren İstasyonu

4.1.1.Tanımı

Atocha tren istasyonu, İspanya'nın Madrid şehrinin en geniş tren istasyonudur. Bu istasyon, banliyö trenleri (Cercanías), şehirlerarası güney bölgeleri yönündeki bölgesel trenler ve Barcelona (Katalunya), Zaragoza (Aragon), Sevilla (Endülüs) ve Valencia (Levante bölgesi) şehirlerine giden yüksek hızda trenler (AVE) için birincil hizmet taşır. Bu tren servislerini yürüten şirket, İspanyol ulusal demiryolu şirketi Renfe'dir. Atocha tren istasyonu, Madrid Atocha Cercanías ve Madrid Puerta de Atocha istasyonu ile İspanyol ulusal demiryolları ve Madrid'in yeraltı Atocha Renfe istasyonları tarafından oluşturulan bir demiryolu kompleksidir.

Arganzuela bölgesinin, Atocha semtinde yer alan istasyon binası semtle aynı adı taşımaktadır. Orijinal ön cephesinin bir yüzü İmparator V. Carlos meydanına (Plaza del Emperador Carlos V), diğer cepheler çeşitli sokakların kesişmesiyle beraber, Atocha Sokağı (Calle de Atocha), Paseo del Prado, Paseo de la Infanta Isabel, Barcelona şehri Bulvarı (Avenida de la Ciudad de Barcelona), Méndez Álvaro

¹¹ Tema Larousse

Sokağı (Calle de Méndez Álvaro), Paseo de las Delicias, Paseo de Santa Maria de la Cabeza ve Ronda de Atocha'ya bakmaktadır.¹² (Şekil 4.1.)

Şekil 4.1. Atocha tren istasyonunun günümüzdeki görünümü (www.e-architect.co.uk)

4.1.2. Tarihçesi

Bu yerleşim yerindeki, Madrid'in ilk tren istasyonu 9 Şubat 1851 tarihinde, Estación de Mediodía adıyla resmi olarak açılmıştır. Mediodía günümüzde Arganzuela bölgesinde bulunan bir alanın adıdır ve eski İspanyolca da “güneyinde” demektir. Bina yapımından 10 sene sonra yangın yüzünden büyük tahribata uğramıştır. Ama yeniden inşa edilip, onarıldıktan sonra 1892 yılında tekrar ziyarete açılmıştır. Binanın yenileme-koruma projeleri için mimarlar, Alberto de Palacio Elissagne ile Gustave Eiffel birlikte çalışmışlardır. Ayrıca mühendis Henry Saint James'de bu projede yer almıştır.¹³ (Şekil 4.2.) (Şekil 4.3.) (Şekil 4.4.)

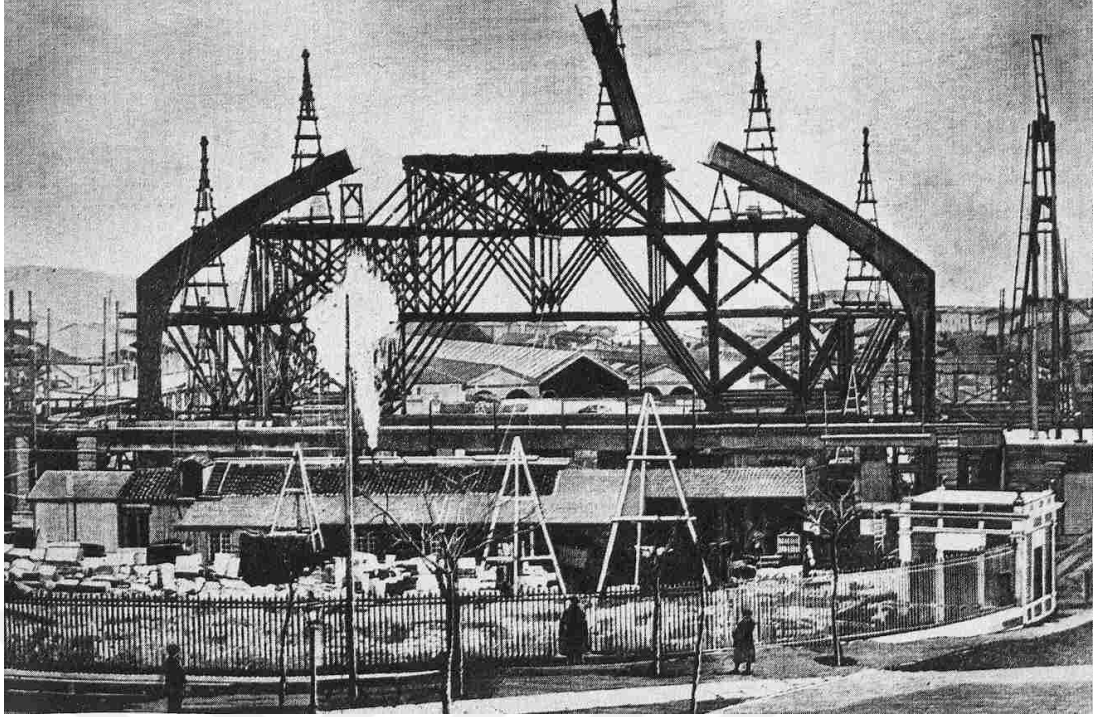
Yenileme sırasında kubbesi değiştirilerek dökme demirden yapılmıştır.

Şekil 4.2. Atocha tren istasyonunun 1833-1875 yılları arasındaki görünümü (www.historiasiglo20.org)

¹² http://en.wikipedia.org/wiki/Madrid_Atocha_railway_station

¹³ http://en.wikipedia.org/wiki/Madrid_Atocha_railway_station

Şekil 4.3. 1891 yılında yangından zarar gördükten sonra yeniden inşa edilirken görünümü (www.laestanteriadearriba.blogspot.com)

Şekil 4.4. Atocha tren istasyonunun 1892 yılındaki görünümü (www.edicioneslalibreria.es)

4.1.3. İşlev Değişimi Ve Günümüzdeki Durumu

Kentte bir istasyon binası yapımı söz konusu olduğu zaman, Atocha tren istasyonuna, yeni bir ekleme yapılması düşünülmüştür. Fakat yapılacak operasyonun zorluğu, yeni eklenecek bölümün mevcut binaya uyum sağlamasıdır. Binanın mimari görünümünün, ekleme yapılan binanın malzemesi ve mimari yapısı açısından uyumlu olması gerekmektedir. Bu bağlamda; “Operasyon Atocha” adı altında büyük bir alt yapı projesinin parçası olarak, Atocha istasyonunun Rafael Moneo tarafından tasarlanan yeni yapısı, 1985 yılında genişletilerek hayata geçirilmiştir. Rafael Moneo, Alberto del Palacio’nun 1892’de yeniden inşa edilen Atocha’nın eski yapısının korunmasını istemiştir. Eski demiryollarının kaybolmasından ötürü, Rafael Moneo tren istasyonunun bu görünümünü değiştirmeyi düşünmüştür. Fakat istasyonun yeni işlevine, bütünlüğü kaybolmayacak şekilde bir demiryolu olarak devam etmesi gerekmektedir.¹⁴ (Şekil 4.5.)

Şekil 4.5. Yeniden işlevlendirilen Atocha tren istasyonunun ön cephesi (www.viajerosentren.com)

Rafael Moneo, istasyon binasının yanına bir saat kulesi inşa etmiştir. (Şekil 4.6.) (Şekil 4.7.)

¹⁴ A&V, 1981, s.42-51

Şekil 4.6. Atocha tren istasyonunun dış yapısına eklenen ve bütünleşmiş bir görüntü veren saat kulesi (A&V 1992 yayını)

Şekil 4.7. Atocha tren istasyonunun 1992 yılındaki genel görünümü (A&V 1992 yayını)

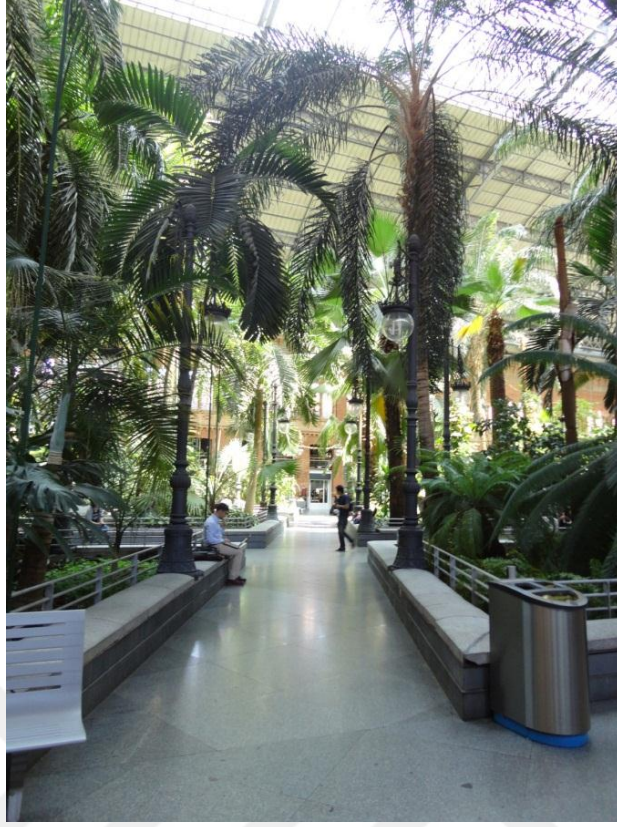
Atocha binasının restorasyonu sırasında binanın iç mekanının tamamen yenilendiği görülmektedir. Terminal olarak hizmet dışına alınmış ve iç mekanı büyük bir tropikal bahçeye, çeşitli dükkanlara, restoranlara ve geniş bir bekleme ve dinlenme alanı haline getirilmiştir. Kapalı bir tropikal bahçe olarak tasarlanıp yeniden işlev kazandırılan bu iç mekanda bahçe, 4.000m²'lik alana yayılmıştır. Bahçede küçük bir havuzda yer almaktadır. (Şekil 4.8.) (Şekil 4.9.) (Şekil 4.10.) (Şekil 4.11.) (Şekil 4.12.) (Şekil 4.13.)

Şekil 4.8. Tren istasyonunun içerisinde bulunan tropikal bahçe (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.9. Tropikal bahçenin içinde bulunan süs havuzu (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.10. Geniş bekleme ve dinlenme alanları (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.11. Restoranlarla beraber yeni eklenen ulaşım yolları (Zeynep Fırat arşivi)

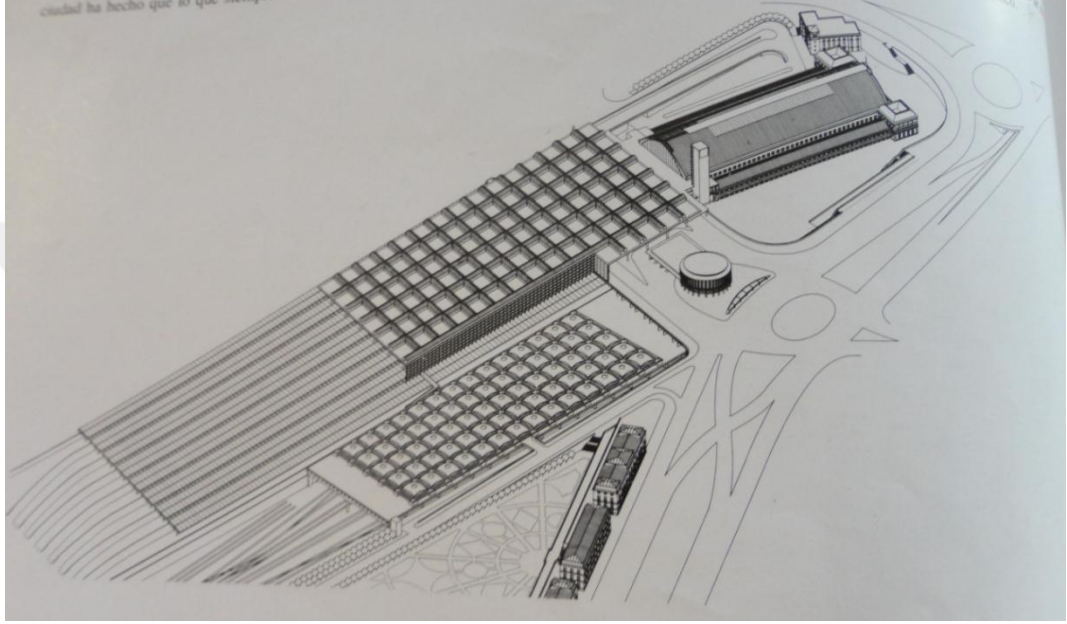

Şekil 4.12. Eski terminali güçlendiren eklemeler, ofisler ve yenilenen iç cephe (Zeynep Fırat arşivi)

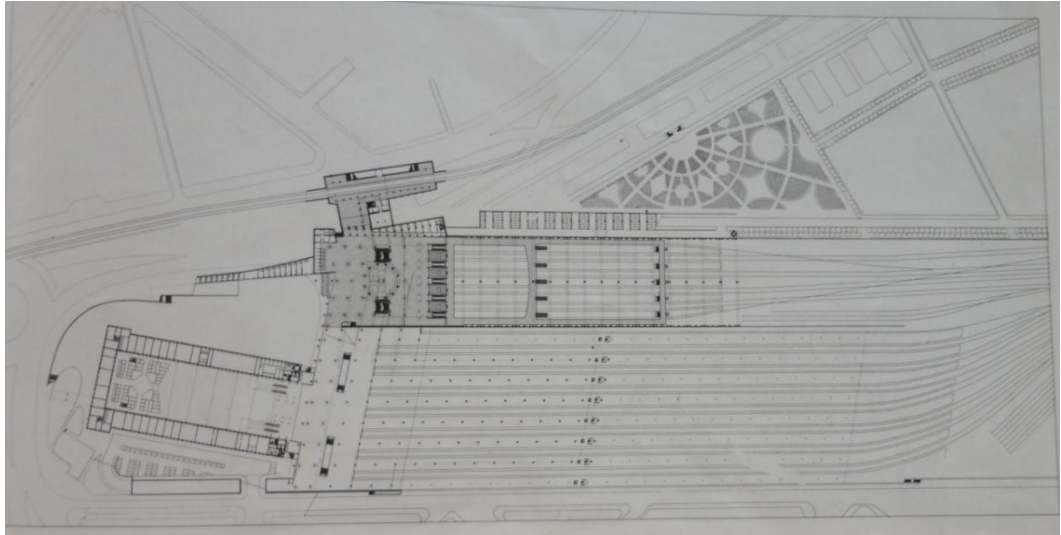

Şekil 4.13. Yeni terminale bağlantı noktası ve Méndez Álvaro Sokağına çıkış (Zeynep Fırat arşivi)

Eski tren rayları yeni terminallere taşınmış, peron 7 metre genişliğinde ve kot 611,05 olduğundan, peronları bir sırayla yan yana koyup görsel bir düzen oluşturmaya çalışılmıştır. Bu durumda rayları azaltarak belli bir sıraya oturtulması planlanmıştır. Bu istasyonun uygun kullanımı için ana hat istasyonu ile bir bağlantının gerekliliği bulunmaktadır. İstasyonun (kot 619,37), metronun (kot 620,00) ve otobüs durağının (kot 628,50) yakınında olması, doğal bir hareketlilik yaratmıştır.¹⁵ (Şekil 4.14.) (Şekil 4.15.)

Şekil 4.14. İstasyonun ve demiryolunun genel görünümü (A&V 1992 yayını)

Şekil 4.15. İstasyonun ve demiryollarının görünümü (A&V 1992 yayını)

¹⁵ A&V, 1981, s.42-51

Yolculuk yapanlar için, ulaşım rahatlamış ve çeşitlenmiştir, ayrıca duraklar arası değişim de daha kolay hale gelmiştir.

“Operasyon Atocha” tarafından gündeme getirilen durak değişim sorunu, mimari açıdan çözüme ulaştırılmıştır. Ana yapıya eklenen ve durak değişiminin kolaylaştırılması için tasarlanan, çokgen küçük bir kubbeye sahip bir bina yapılmış, kubbenin kapsadığı şekil yüksek bir taç şeklinde (silindirik bir yer planına sahip) ve mimari yapısı sebebiyle binanın içerisine ışık geçişine izin veren pencereleri olan bu yapının kotu 678,50 olarak hesaplanmıştır. Tren platformlarını kaplayan bu kubbe şeklindeki yeni terminalin yüksekliği yaklaşık olarak 27 metre ve uzunluğu ise yaklaşık olarak 157 metredir. Kubbenin sahip olduğu çatıda koruyucu alüminyum, cam ve çelik kullanılmıştır. Ayrıca, mimari planda bulunan otopark kararı dikkate alınarak, ona uygun bir yer elde edilmiştir.¹⁶ (Şekil 4.16.) (Şekil 4.17.) (Şekil 4.21.) (Şekil 4.22.) (Şekil 4.23.) (Şekil 4.24.) (Şekil 4.25.)

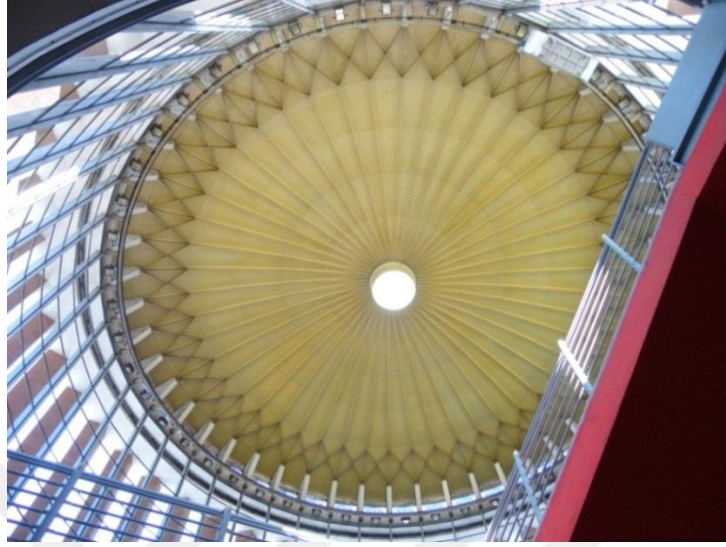
Şekil 4.16. Rafael Moneo’nun tasarladığı yeni terminalin dış görünümü ve yeni terminalin kubbesine uygun otopark koruyucuları (A&V 1992 yayını)

Binanın modern terminali de Moneo tarafından tasarlanmıştır ve yeni AVE trenleri ile yerel hatları birbirine bağlayan bitişik bir arazide inşa etmiştir. Banliyö tren istasyonu(Estacion de Cercanias), yakındaki istasyon platformlarını ve diğer yandan ışıklandırma ve havalandırmayı kapsar.

Yeni terminalin ana hatları sonunda; banliyö tren platformların yeri belirlenip yeraltından kuzeye uzanan demiryolu tünel girişi de Paseo de la Castellana’nın altından geçer.

¹⁶ A&V, 1981, s.42-51

İstasyon, Atocha ve Atocha Renfe adları altında iki Madrid Metro istasyonu tarafından desteklenir. Atocha Renfe, yeni terminal binası inşa edildiğinde ilave edilerek doğrudan tren istasyonuna bağlanmıştır.

Şekil 4.17. Çelik ve camdan üretilen kubbenin iç mekandan görünümü (Zeynep Fırat arşivi)

Bu istasyon projesinin sonucunda, önceden tanımlanmış demiryolu hattında, yine önceden belirlenen kotası en az 617,80 olan ve 10 metre genişliğinde, 8 platform tarafından 15 adet olacak şekilde, hatlardan meydana gelmektedir.¹⁷ (Şekil 4.18.) (Şekil 4.19.) (Şekil 4.20.)

Şekil 4.18. 8 platformlu hatların olduğu terminal ve yanında bulunan 669 araçlık otopark (A&V 1992 yayını)

¹⁷ A&V, 1981, s.42-51

Şekil 4.19. Tren hatları (A&V 1992 yayını)

Şekil 4.20. Tren hatları (A&V 1992 yayını)

Şekil 4.21. Yeni terminalin iç mekanında bulunan yürüme yolları ve merdivenler (A&V 1992 yayını)

Şekil 4.22. Yeni terminalde bulunan ve Atocha Caddesine çıkmaya yarayan merdivenler (A&V 1992 yayını)

Şekil 4.23. Yeni terminalde bulunan kolonlar (A&V 1992 yayını)

Şekil 4.24. Otopark kısmında bulunan ve yeni terminalin çatısıyla uyumlu güneşlikler (www.flickr.com)

Şekil 4.25. Eski ve yeni terminali birbirine bağlayan geçit (Zeynep Fırat arşivi)

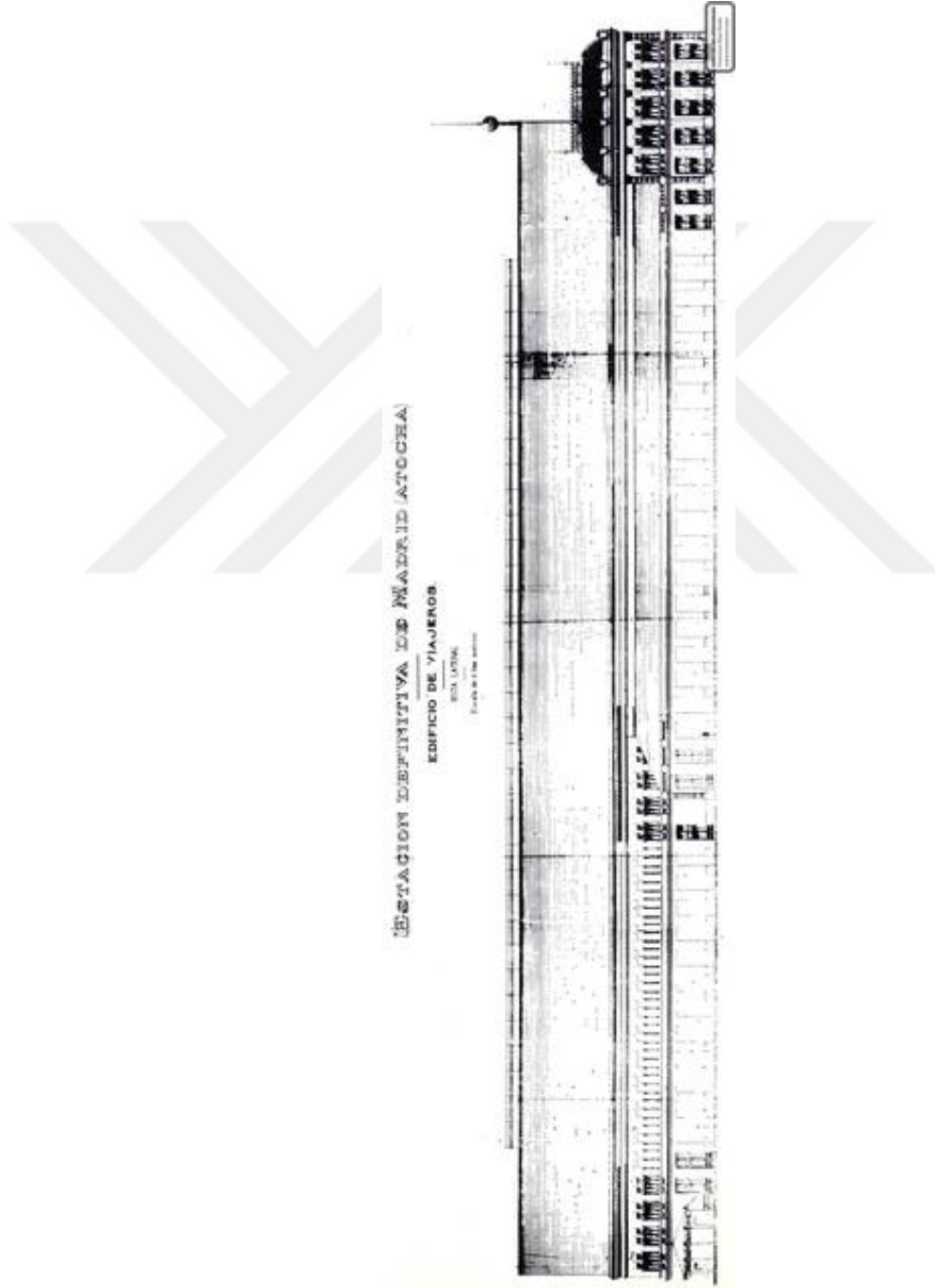
11 Mart 2004'teki Atocha tren istasyonunda gerçekleşen terörist patlamalar sonucunda 192 kişi vefat etmiştir. Her yıl kurbanları anmak için, Atocha istasyonunun yanına silindirik cam şeklinde bir anıt dikilmiştir. (Şekil 4.26.)

Şekil 4.26. Patlama sonrası kurbanlar için dikilen anıt heykel (www.landezine.com)

4.1.4. Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları

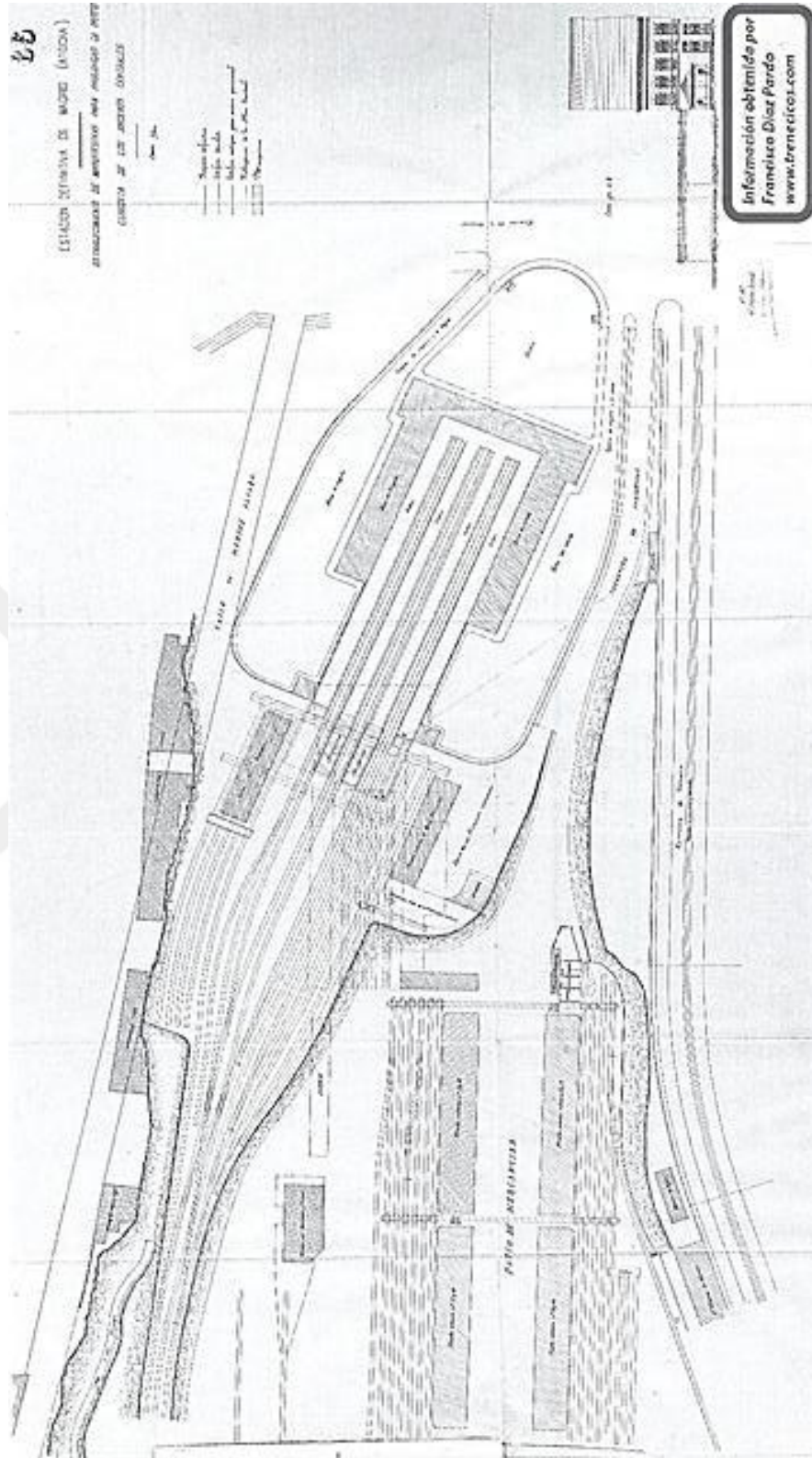
Atocha Tren İstasyonunun restorasyon çalışması Rafael Moneo tarafından yapılmıştır. Çalışmada ana terminal korunarak, etrafına yeni eklemeler yapılmıştır. İstasyon binasına sonradan eklenen camdan kubbeli yapı dikkat çekicidir. (Şekil 4.27) (Şekil 4.29) (Şekil 4.30) (Şekil 4.31) (Şekil 4.32) (Şekil 4.33) (Şekil 4.34) (Şekil 4.35)

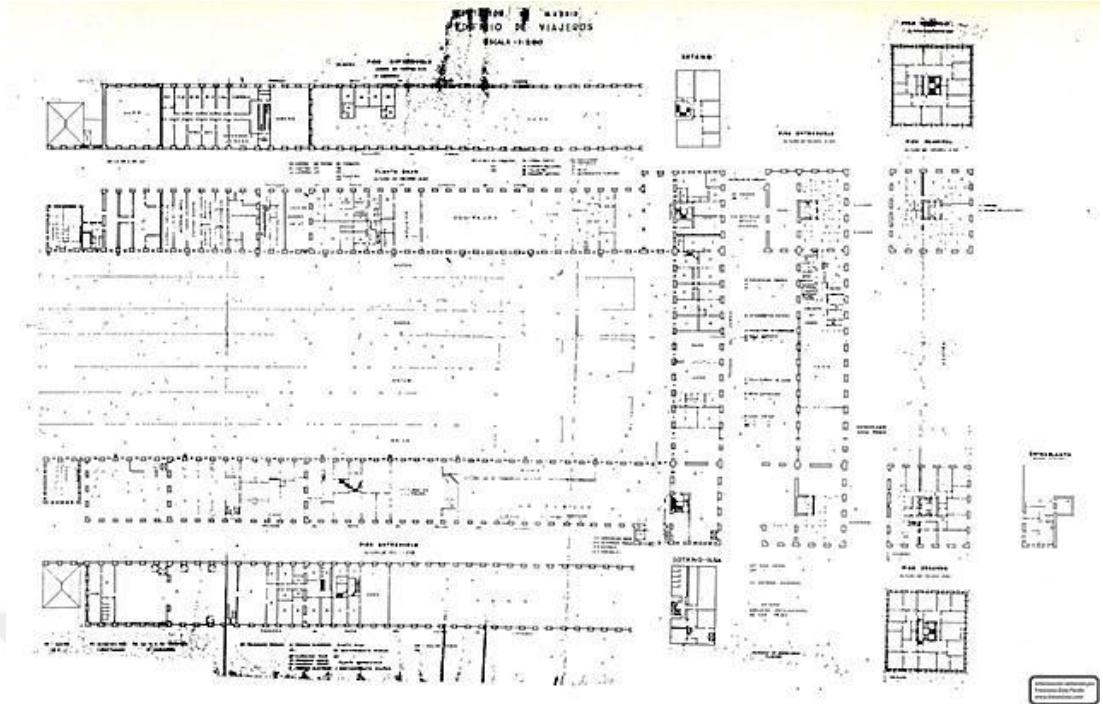
Şekil 4.27. İstasyon binasının yan görünümü (www.geotren.es)

[illegible]

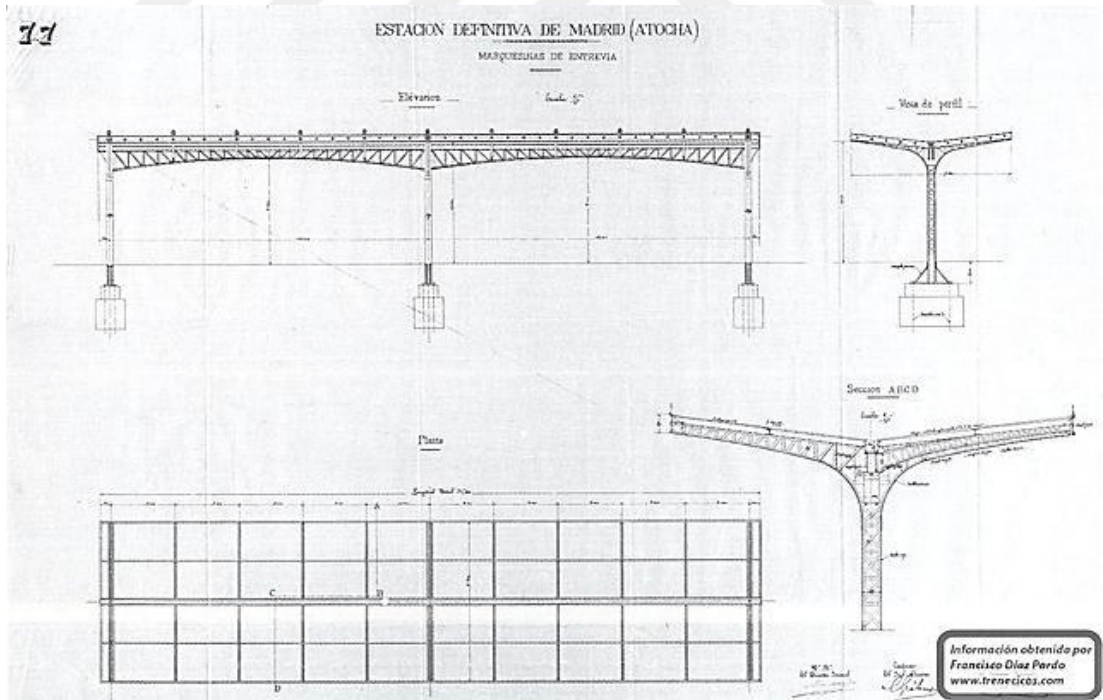
© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

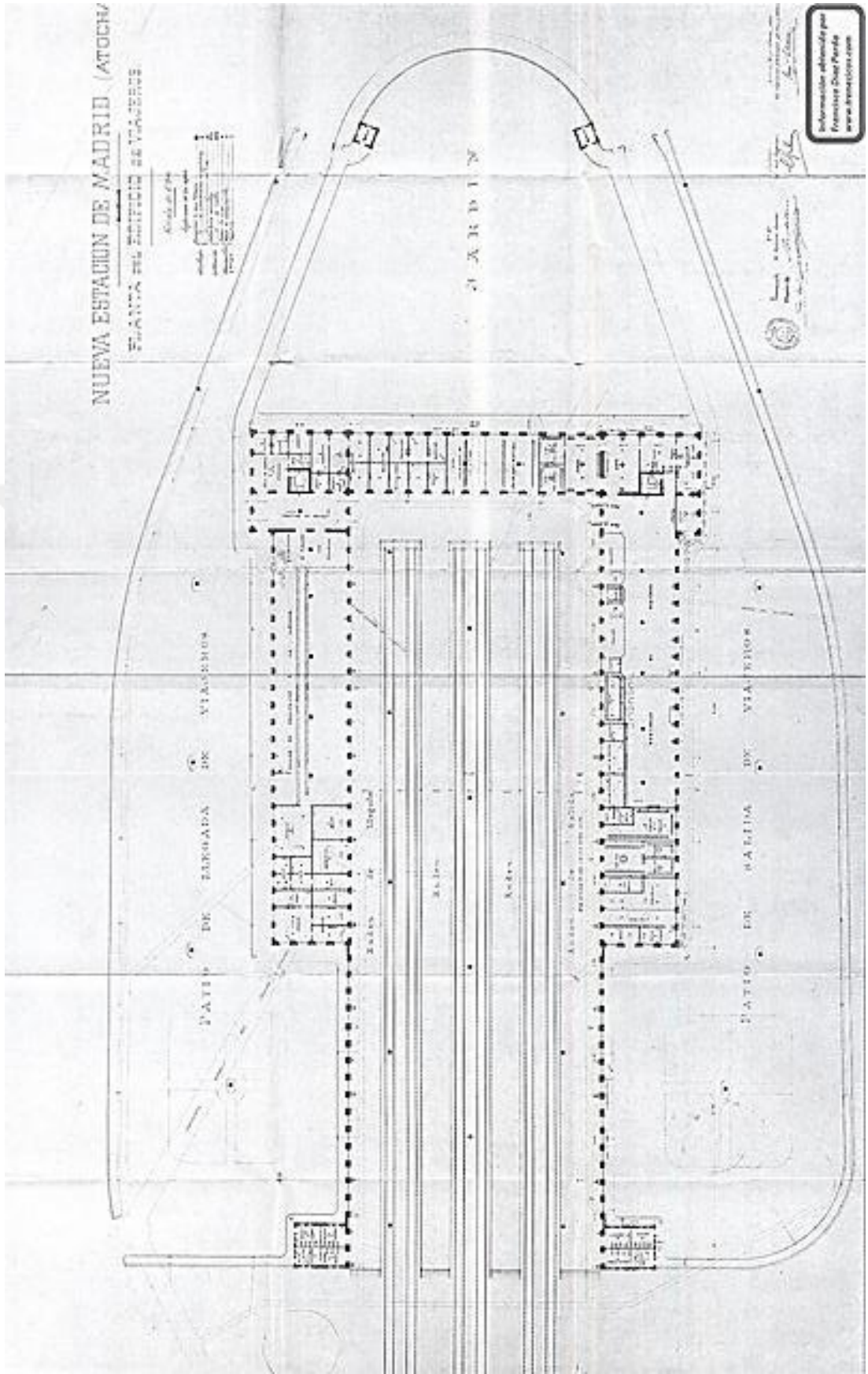
Şekil 4.29. Elektrik akım şeması ile trenlerin yerleşim ve hareket şeması (www.geotren.es)

Şekil 4.30. Eski terminale yeniden işlev kazandırılırken eklenen tropikal bahçenin planı (www.geotren.es)

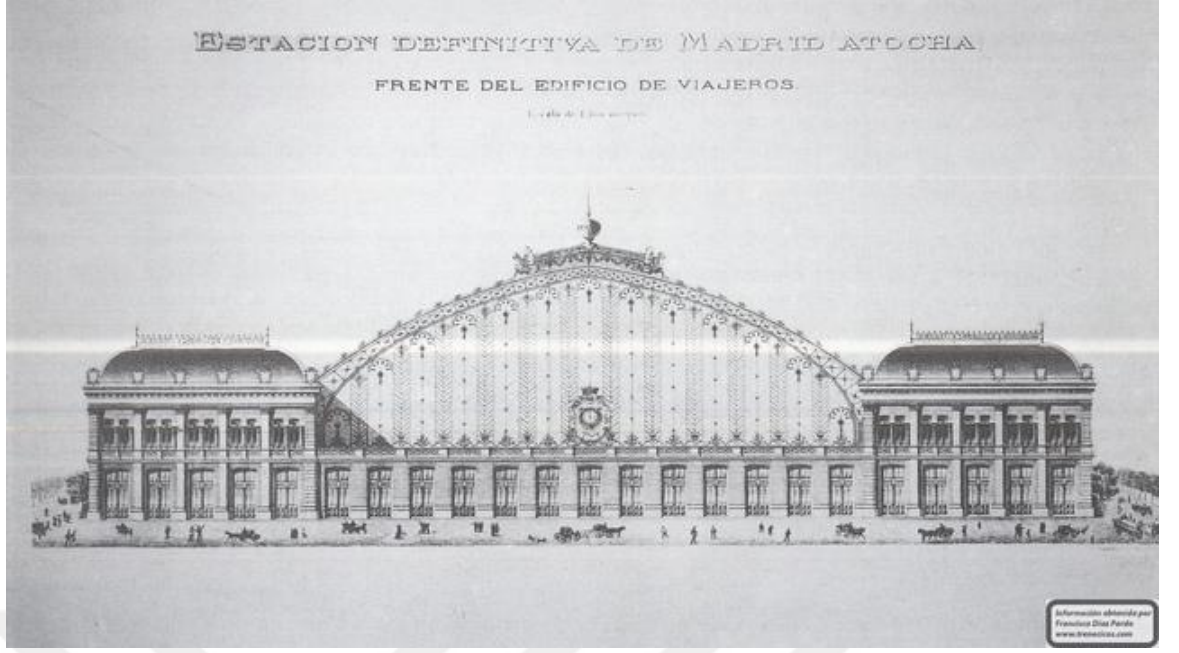
Şekil 4.31. Detay şemaları (www.geotren.es)

Şekil 4.32. 4 platform ve 6 demiryolu eklenen istasyon planı (www.geotren.es)

Şekil 4.33. Bu planda Atocha tren istasyonunun eski ve yeni terminalleri bir arada görülebilir (www.geotren.es)

Şekil 4.34. Restorasyon altındaki istasyonun görünen ön cephesi (www.geotren.es)

Şekil 4.35. Atocha tren istasyonu için yapılan maket çalışması (www.geotren.es)

4.2.Caixaforum Madrid

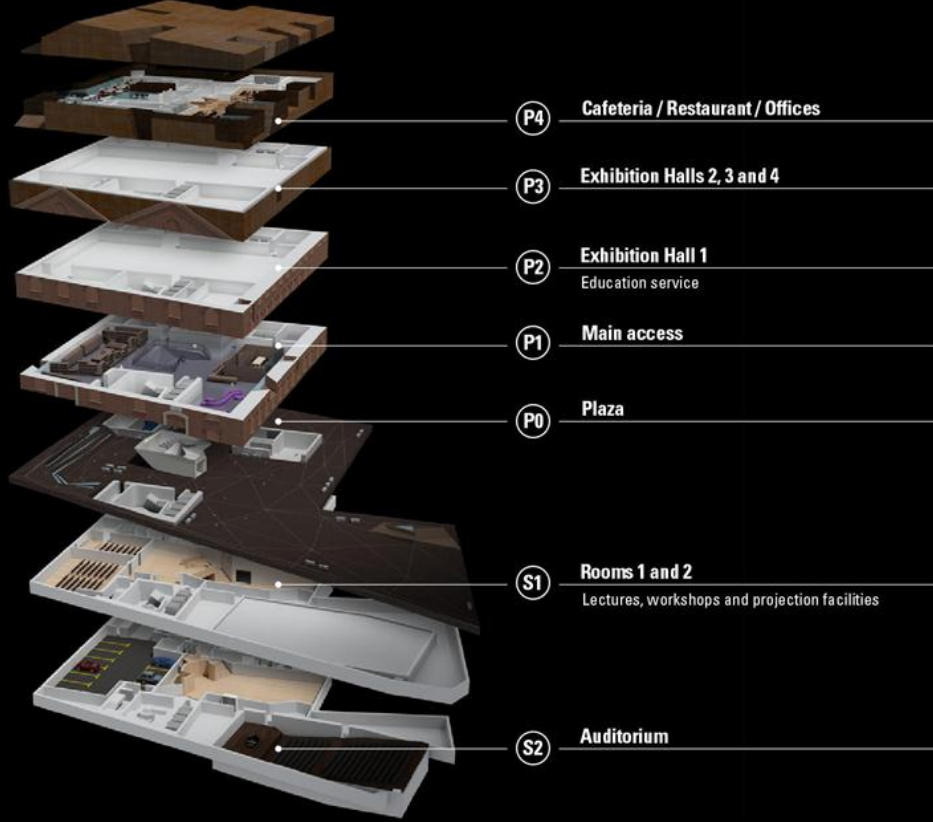
4.2.1.Tanım

Caixaforum Madrid, İspanya'nın Madrid şehrinin modern bir sanat galerisi ve müzesidir. Katalan-Balear ortaklığında, La Caixa tarafından desteklenen banka, Paseo del Prado 36 numarada yer almaktadır. Bulunduğu bölge Madrid'in en kültürel ve ünlü müzelerinin yer aldığı (Prado Müzesi, Arte Reina Sofia Müzesi ve Thyssen-Bornemisza Müzesi) bir alanda bulunmaktadır. (Şekil 4.36.) (Şekil 4.37.)

Şekil 4.36. Caixaforum Madrid'in genel görünümü (www.esmadrid.com)

CaixaForum Madrid

Şekil 4.37. Tüm binanın açınım perspektifi. S2 katı oditoryum, S1 katı konferans salonları, P0 katı meydan, P1 katı ana giriş, P2 katında 1 numaralı sergi salonu, P3 katında 2,3,4 numaralı sergi salonları ve P4 katında restaurant ve ofisler bulunmaktadır. (press.lacaixa.es)

4.2.2.Tarihçe

Caixaforum Madrid binası, La Caixa Bankası tarafından satın alınmadan önce adı Central Eléctrica del Mediodia (Mediodia Santrali) idi. Mediodia santrali binasını, 1899 yılında Mimar Jesus Carrasco- Muñoz Encina ile Mühendis José Maria Hernandez yapmışlardır. Bina, 1.934 m²'lik alanı kapsar. Alameda ve Gabernador caddelerinin girişinde yer alan ve ana cephesi Gobernador Caddesine bakan bina içerisinde, Madrid şehrinin güneyi için, yanan kömür ile güç sağlayarak elektrik üreten üç buhar kazanını barındırmaktadır. Ayrıca binada bulunan buhar motorları üç adettir ve 120 beygir gücündedir. Buna ek olarak da, üç adet de 80 kilowatt'lık akım dinamoları bulunmaktadır.

Fabrika, iki paralel binadan oluşmaktadır. Binanın çatısı, çelik kafesler üzerine beşik çatı olacak şekilde tasarlanmıştır ve doğal aydınlatmadan faydalanılmak üzere, ışıktandırma çatının orta bölümünden sağlanmaktadır. Fabrika binasının yapısı granit taban üzerine tuğla kaplanarak oluşturulmuştur.¹⁸ (Şekil 4.38.)

Şekil 4.38. Binanın, yeniden işlev kazandırılmadan önceki durumu (www.madrimasd.org)

¹⁸ <http://www.madrimasd.org/cienciaysociedad/patrimonio/rutas/Arquitectura-Ciudad/Paseos/Museos-eje-prado/Mcaixa.asp?pest=6>

2001 yılında La Caixa bankası tarafından satın alınmıştır. İsviçreli mimarlar Herzog & De Meuron tarafından 2001-2007 yılları arasında yenilenmiştir. Eski ve terkedilmiş elektrik istasyonunu, yeni konstrüksiyonla yenilemişlerdir. Neo-Mudéjar akımından etkilenecek yapılmıştır. Cephelerdeki süslemeler son derece basit ama oldukça etkileyicidir.

4.2.3. İşlev Değişimi Ve Günümüzdeki Durumu

Barcelona merkezli ilk Caixaforum binasında olduğu gibi, cepheler çevreyle uyumlu tasarlanmıştır. İnşaat alanı, 1,934 m², taban alanı 1,400 m²'dir. Yapının ölçüleri; uzunluğu, 44 metre, genişliği, 37 metre, yüksekliği ise 28 metredir. Dış mekan zemini oksitlenmiş dökme demir ile benzer ağırlık ve renkteki tuğla ile kaplanmıştır. Dış cephede, 115.000 tuğladan, 40.000 tuğla değiştirilmiş ve yeni yapılan parçalar, aynı teknikle ve geçmiş yüzyılın özellikleriyle üretilmiştir. Binanın, Gabernador Caddesine bakan cephesi, 1991 yılında tahrip edildiği için, %50 oranında yenilenmiştir. Eski santralin pencere açıklıkları tuğlalarla kapatılmıştır. Üst kısmı eklenen gövdenin cephesinde 4.500 adet demir döküm panel kullanılmıştır.¹⁹ (Şekil 4.39.) (Şekil 4.40.)

Şekil 4.39. Binanın üst kısmına eklenen 'eklenti' kısmı (www.maps.google.com)

¹⁹ El Croquis: Herzog & de Meuron, 2011, s.90-113

Şekil 4.40. Pencere açıklıklarının tuğlaların örülmesi ile oluşan yeni cephe (Zeynep Fırat arşivi)

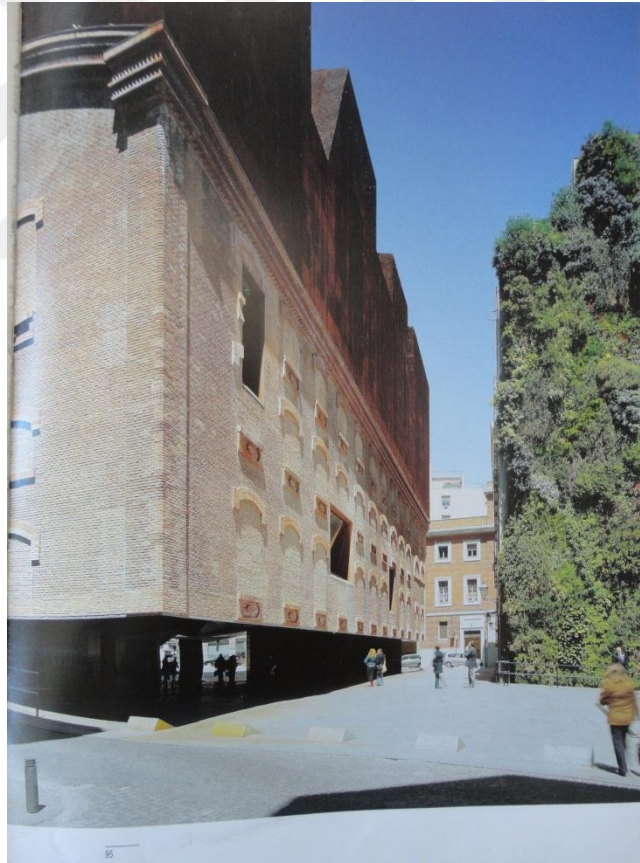
Eski alt taban yapısı değiştirilerek, havada asılı kalan bir görünüm elde edilmiştir. Görsel amaçlı olan bu bölümde, caddeye olan ulaşım da kolaylaşmıştır. Bu ara kısımda galvanizli demir levha kullanılmıştır. Bina adeta kentsel bir magnet olarak tasarlanmıştır. Sadece sanat için sanat severleri değil, bina için mimarları da bünyesine dahil etmeyi amaçlamıştır. Bu yüzden binanın yerçekimine karşı koyan ve sıra dışı eklentisiyle herkesi cezbetmesi planlanmıştır. (Şekil 4.41.) (Şekil 4.42.) (Şekil 4.43.)

Şekil 4.41. Binanın caddeden girişi (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.42. Galvanizli demir levhanın kullanıldığı alanı (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.43. Paseo del Prado'dan binaya giriş ve binanın havada asılı duran görünümü (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

Ayrıca komşu binanın duvarında Fransız botanikçi Patrick Blanc'ın sanat enstalasyonu olarak tasarladığı yeşil bitkiler bulunmaktadır. Üst katların kırmızı renk

oluşu ile yan duvarın yeşil renk oluşu bir kontrast yaratır. Yeşil bitkili duvar, komşusu olan Real Jardin Botanico (Kraliyet Botanik Bahçeleri)’ya bir gönderme olarak ortaya çıkmıştır. (Şekil 4.44.)

Şekil 4.44. Caixaforum Madrid binasının hemen yanında yer alan dikey bahçe (Zeynep Fırat arşivi)

“Bitkiler toprağa ihtiyaç duymazlar; sadece suya, minerale, ışığa ve karbondioksit ihtiyaç duyarlar” (Patrick Blanc)

Bu sloganla yola çıkan Patrick Blanc, dünyanın birçok yerinde bitkilerden değişik tasarımlar ortaya çıkarmıştır. Caixaforum Madrid binasına ait olan dikey bahçe İspanya’nın ilk ve en büyük dikey bahçesidir. Bitkilerin duvarda kapladığı alan 460 m²’dir. Bu bahçenin çıkış amacı, müzeye atıfta bulunularak yaşayan ve çok renkli bir tablo yaratmaktır. Bu bahçede 250 farklı türden 15,000 adet bitki kullanılmıştır.

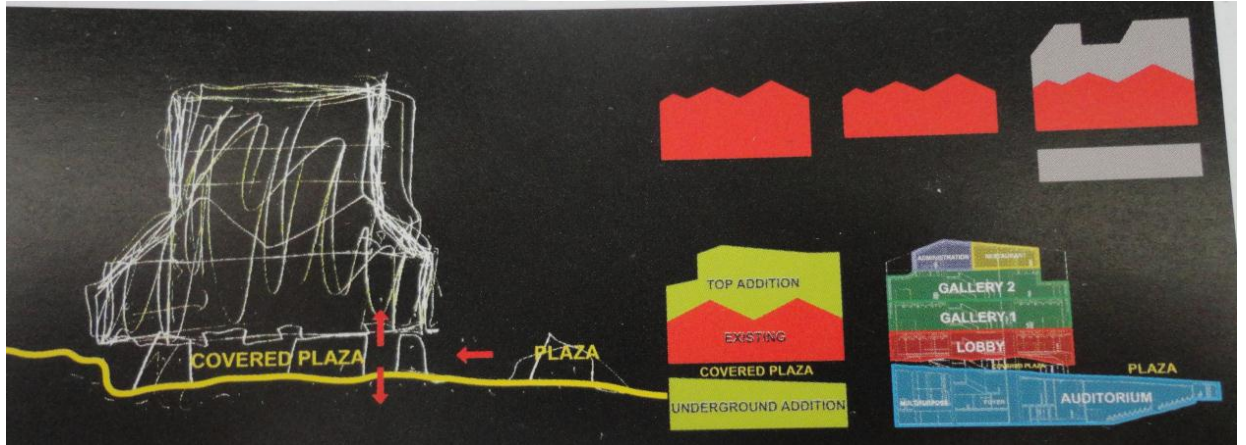
Duvar, 24 metre uzunluğunda, yarım metre kalınlığında ve 19 metre enindedir. Kullanılan bitkiler yerel bitkilerdir, çünkü yabancı kaynaklı bitkiler Madrid'in havasına adapte olamamaktadır.

Dikey bahçe üç ana malzemeden meydana gelmektedir;

- Metal strüktür
- Plastik levha
- Poliamid keçe tabaka²⁰

Caixaforum Madrid binasının etrafı bulunduğu çevreden ötürü, binaya ulaşımı sağlayan sokaklar dar kalmıştır. Günümüzde, bu sokakların dar oluşu ziyaretçi azlığını da beraberinde getirmiştir. Bunun için sokaklara kentsel mobilyalar ve heykeller koyarak çözmüşlerdir.

Yapının strüktürünü iki farklı seviyede ayırmışlardır. Bu seviyelerden yeraltı adıyla anılanı, meydanın altında gömülüdür. Bu da tiyatro, oditoryum ve konser salonları için yer sağlar. Yerden çok katlı olan bu binanın girişinde, giriş lobisi ve galeriler ile restaurant ve idari ofisler bulunmaktadır. (Şekil 4.45.)

Şekil 4.45. Katları, eklenen üst kısmı ve ara boşluğu gösteren taslaklar (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

Binanın tasarımı yapılırken sergi alanları daha sade görünümlü bırakılarak, üst katlarda bulunan restaurant ve ofisler ise mekânsal karmaşadan yararlanılarak, bir karşıtlık yapılması düşünülmüştür.

Binanın zemini 2.000 m² üzerine kurulu olup, yeryüzünde kalan beş kattan toplam 10.000 m²'lik alana sahiptir. Proje beş katta, yedi seviye olacak şekilde düzenlenmiştir. Bunlar, iki bodrum katı, meydana devam eden ve Paseo del Prado

²⁰ http://press.lacaixa.es/socialprojects/show_annex.html?id=2936

36'yı kapsayan giriş katı ve dört adet üst kattan meydana gelmektedir. İç mekanında, üst katta bulunan restaurant ve idare ofisleri labirent şeklinde düzenlenmiştir. İkinci ve üçüncü katta bulunan sergi salonları daha basit düzenlendiğinden ötürü üst kat ile çelişmektedir.²¹

Zemin kattan başlayarak yükselen betondan sarmal merdiven aracılığıyla lobiye, birinci kata ulaşılır. Bu merdiven ile birinci ve ikinci bodrum katlarında bulunan fuaye ve oditoryuma ulaşılır ve merdivende kullanılan 'deploye' denilen metal levhalar ile dalgalı bir dinamik strüktüre sahiptir. (Şekil 4.46.)

Şekil 4.46. Lobiden girişte birinci kata bağlayan sarmal merdiven (Zeynep Fırat arşivi)

Fuaye ve oditoryumun zemininde Amerikan meşe, lobide üçgen formlardan üretilmiş paslanmaz çelik ve sanat galerisinde ise beyaz mozaik kaplama kullanılmıştır. Meydandan binanın içine ve katlara sadece sarmal merdiven aracılığıyla erişilebilir. Sınırlı kullanımlar için, doğrudan meydana çıkan bir asansör bulunmaktadır. (Şekil 4.47.)

²¹ El Croquis: Herzog & de Meuron, 2011, s.90-113

Şekil 4.47. Sınırlı kullanım alanına sahip asansör ve diğer katlara çıkmaya yarayan merdiven (Zeynep Fırat arşivi)

Katlar;

- Bodrum katı -2: Özel park alanı, 333 koltuklu oditoryum, soyunma odaları ve hizmet alanları bulunmaktadır.
- Bodrum katı -1: Sanat malzemeleri için depo, iki konferans salonu ile birlikte simültane tercüman kabinleri, fuaye ve oditoryum (iki alanda bodrum katı -1 ve -2’de yer alır), tuvaletler ve duşlar, sanat malzemeleri için yükleme ve boşaltma alanı ve hizmet alanları mevcuttur.²² (Şekil 4.48.) (Şekil 4.49.)

²² El Croquis: Herzog & de Meuron, 2011, s.90-113

Şekil 4.48. Zemininde Amerikan meşe kullanılan oditoryum (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

Şekil 4.49. Oditoryum ve fuaye (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

- Zemin kat: Yoldan binaya giriş (meydandan) ve giriş meydanı da dahil toplam 1,200 m²'lik alan (dört tarafı da açık) , sarmal merdiven, servis

asansörleri, sanat malzemeleri için özel taşıyıcı ekipman ve asansör, bodrum katı -2’de bulunan otoparktan giriş katına çıkmak için bir asansör vardır.²³ (Şekil 4.50.)

Şekil 4.50. Zemin kattan binaya giriş merdiveni (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

- Birinci kat: Ana lobi, kitap ve sanat dokümanlarının satıldığı bir mağaza, resepsiyon ve danışma, tuvaletler ve duşlar, VIP odası ve güvenlik bulunmaktadır. (Şekil 4.51.) (Şekil 4.52.) (Şekil 4.53.)

Şekil 4.51. Birinci katta bulunan resepsiyon ve danışma masası (Zeynep Fırat arşivi)

²³ El Croquis: Herzog & de Meuron, 2011, s.90-113

Şekil 4.52. Birinci katta bulunan VIP odası (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.53. Birinci katta bulunan kitapçı dükkanı (Zeynep Fırat arşivi)

- İkinci ve Üçüncü katlar: Dört adet sergi salonu, koruma ve restorasyon için atölye çalışmaları ve diğer aktiviteler için bir eğitim ve multi-fonksiyonel salon bulunmaktadır. (Şekil 4.54.)

Şekil 4.54. Sergi salonu (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

- Dördüncü kat: Restaurant, idari ofisler, tuvalet ve duşlar bulunmaktadır. (Şekil 4.55.) (Şekil 4.56.) (Şekil 4.57.)

Şekil 4.55. Restaurant bölümü (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

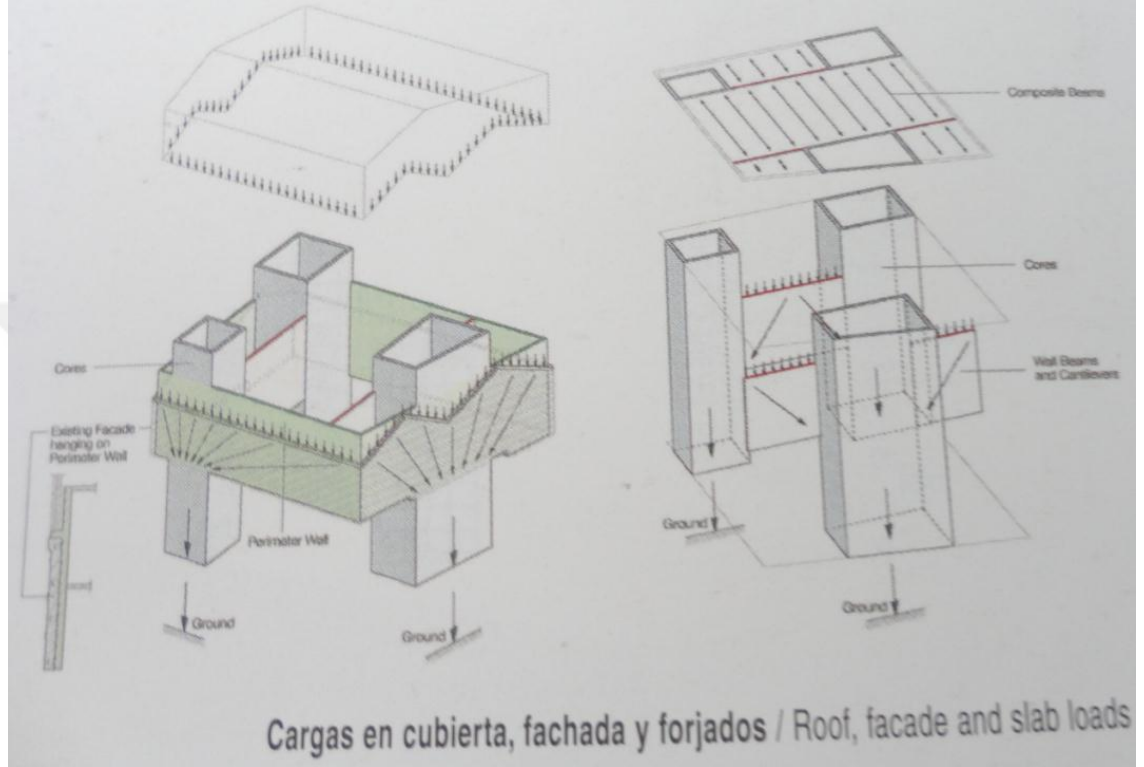
Şekil 4.56. Restaurant ve İdari ofisleri dışarıdan ayıran dekoratif görünümlü paravan (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

Şekil 4.57. Birinci kattan itibaren, diğer katlara çıkmaya yarayan sarmal merdiven (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

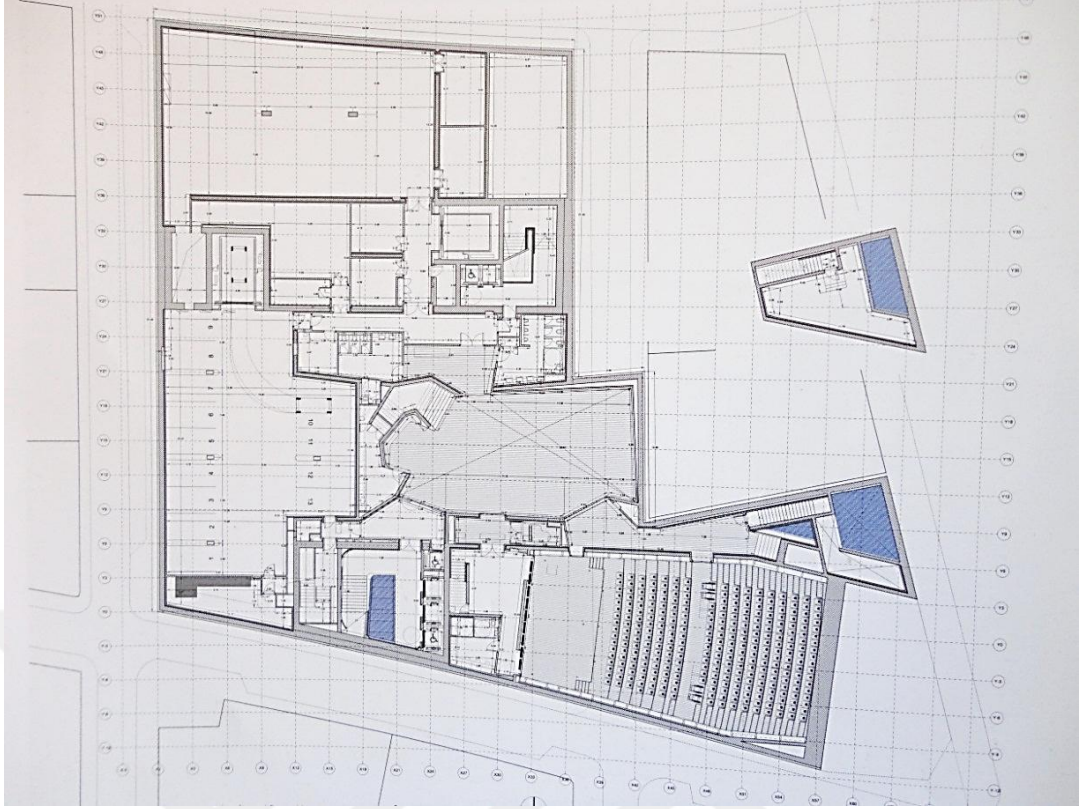
4.2.4. Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları

Caixaforum binasının restorasyon çalışması Herzog & de Meuron Mimarlık Ofisi tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada, tarihi elektrik santrali binası mümkün olduğunca korunmuş, ayrıca yeni ekler de tasarlanmıştır. Binanın restorasyon sonrası özellikle taşıyıcısı, çatısı ve cephesi dikkat çekicidir. (Şekil 4.58)

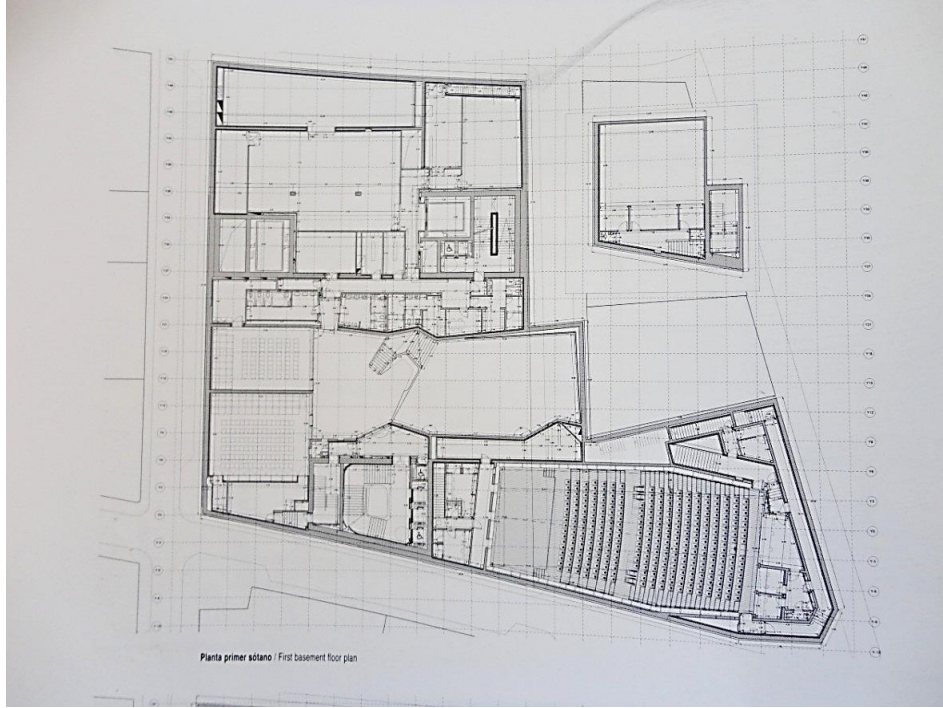

Şekil 4.58. Çatı ve zemin detay görünümü (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

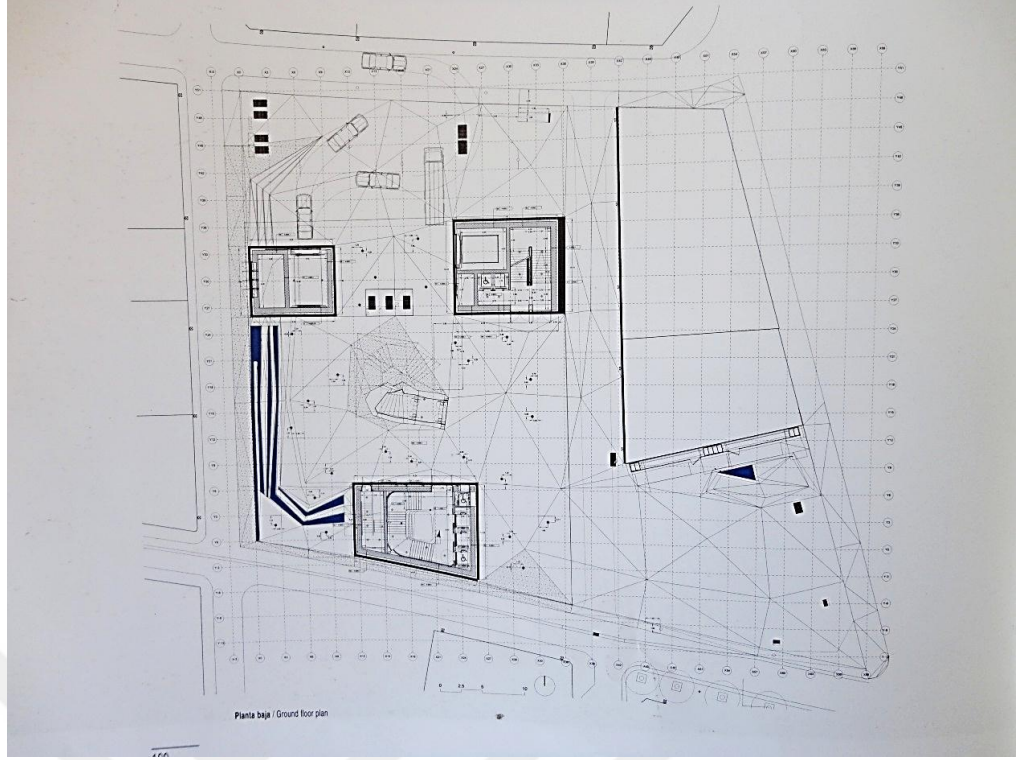
Binanın restorasyon kesitlerinde de görüldüğü gibi ortada büyük, sarmal bir merdiven ile bina içi ulaşım sağlanmaktadır. Ayrıca binanın oldukça ilginç olan taşıyıcısı da kesitlerde görülmektedir. (Şekil 4.59) (Şekil 4.60) (Şekil 4.61) (Şekil 4.62) (Şekil 4.63) (Şekil 4.64) (Şekil 4.65) (Şekil 4.66) (Şekil 4.67) (Şekil 4.68) (Şekil 4.69) (Şekil 4.70) (Şekil 4.71) (Şekil 4.72)

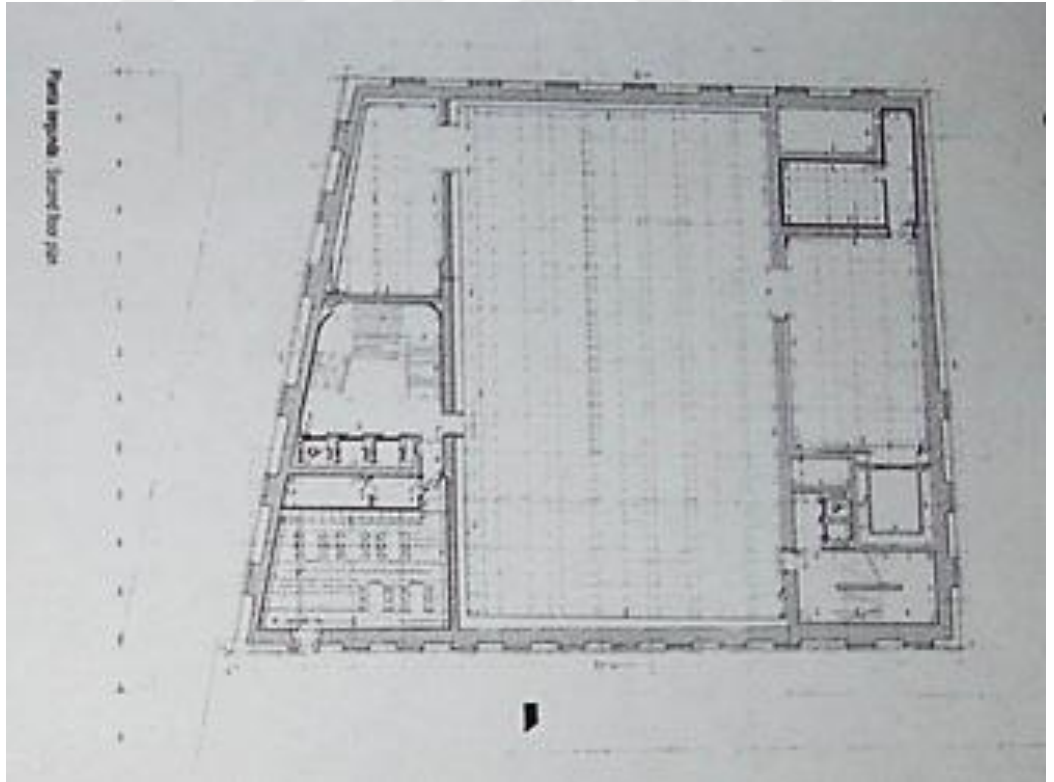
Şekil 4.59. Bodrum katı -2 kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

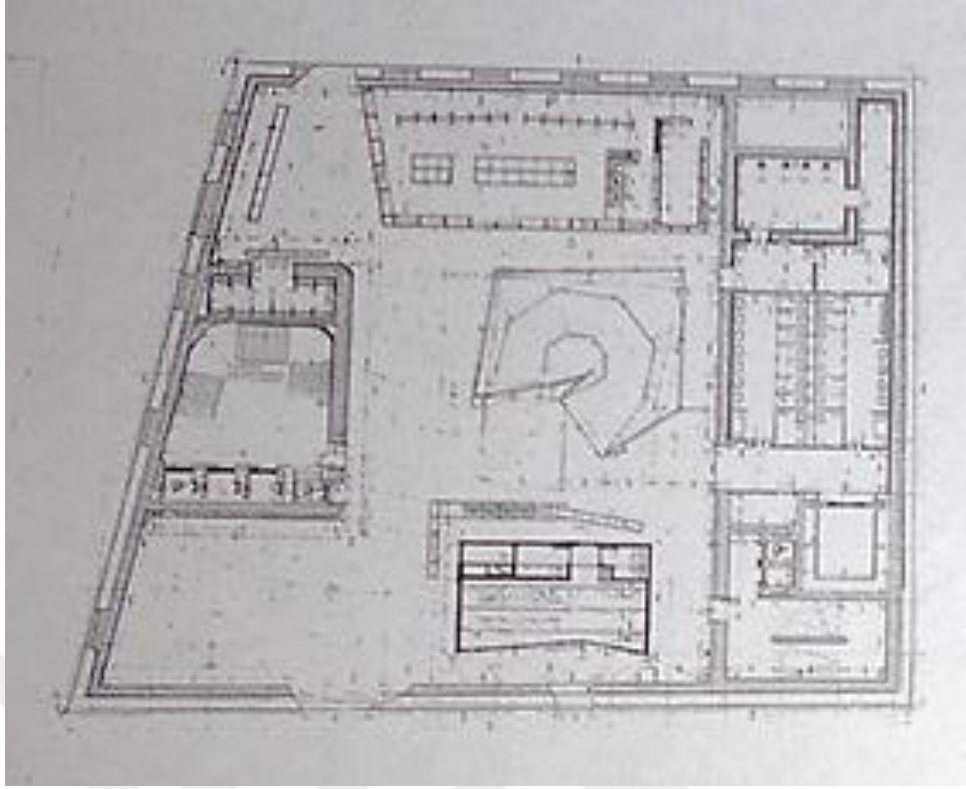
Şekil 4.60. Bodrum katı -1 kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

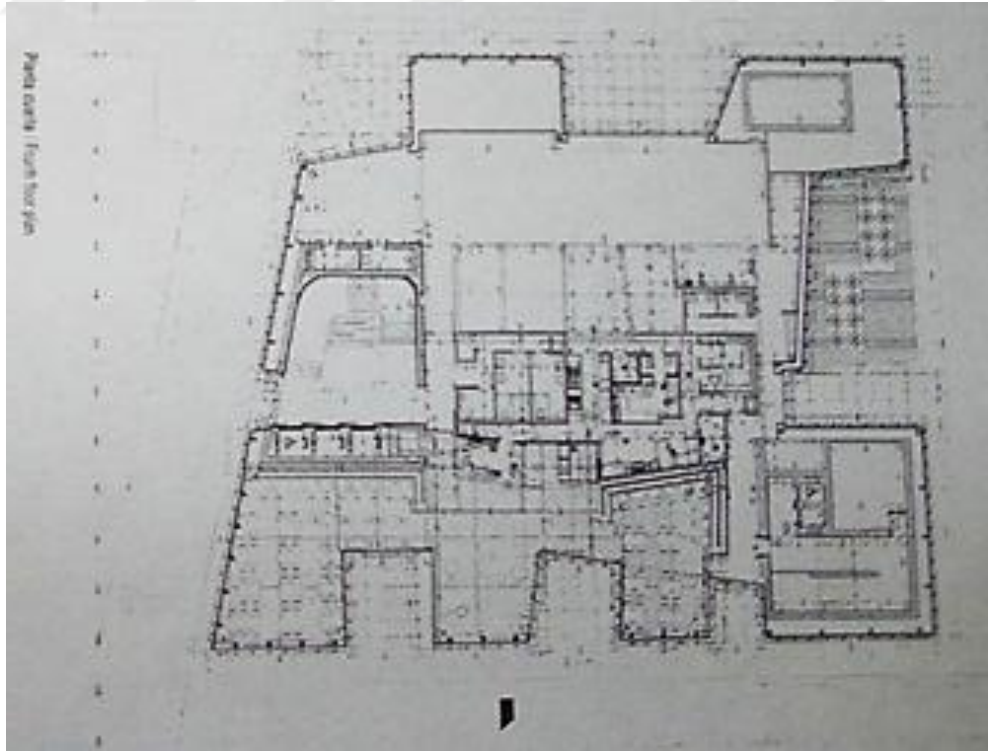
Şekil 4.61. Zemin kat (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

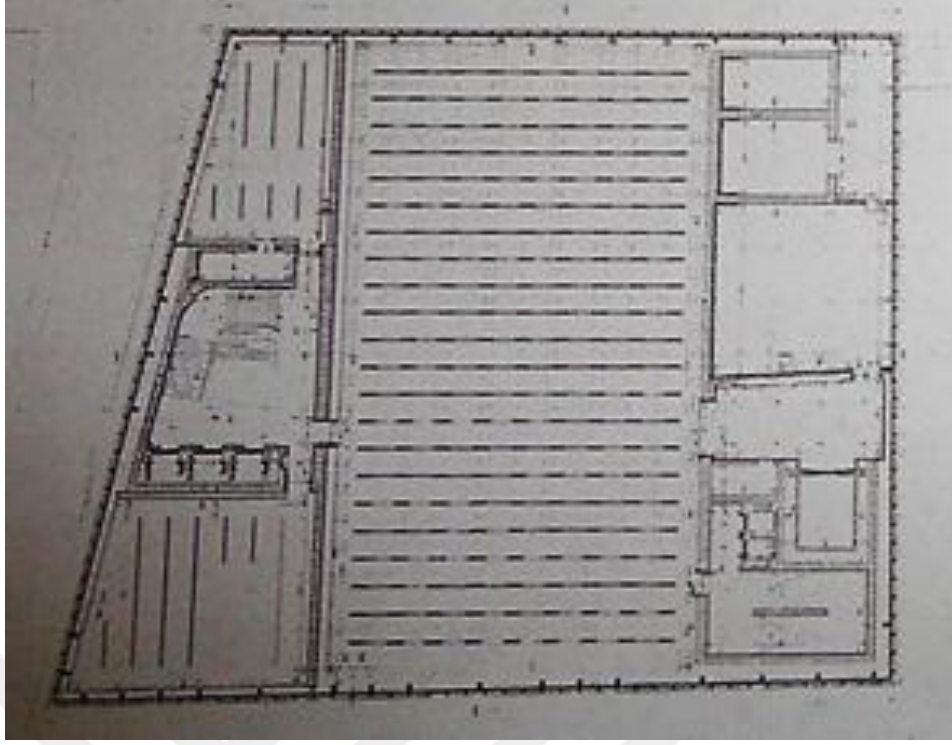
Şekil 4.62. Birinci kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

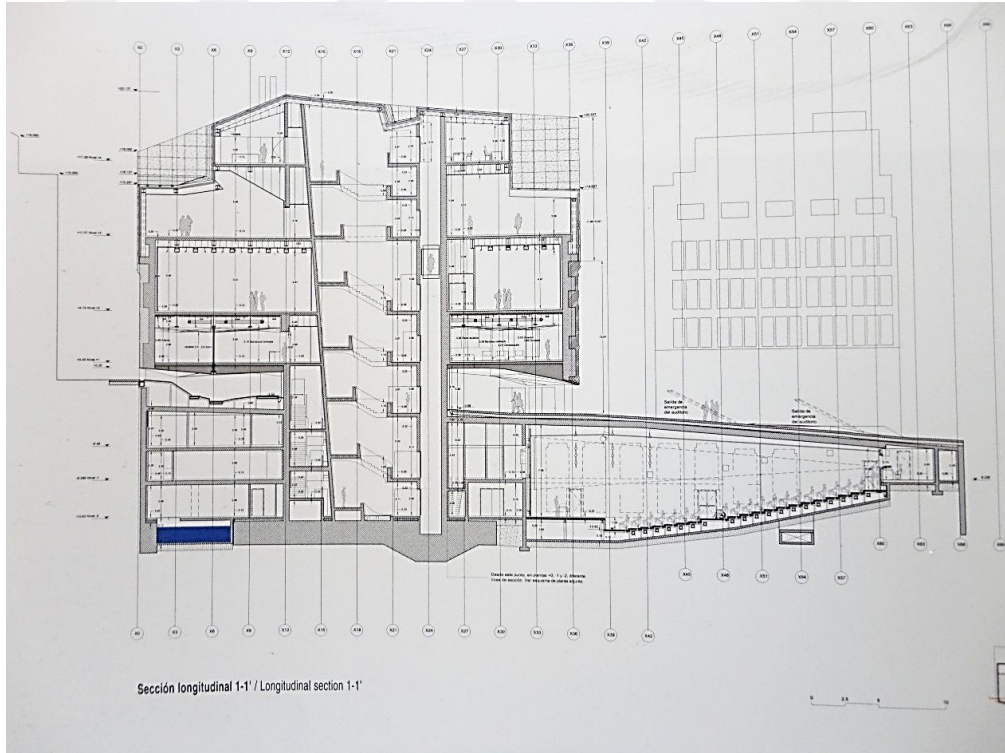
Şekil 4.63. İkinci kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

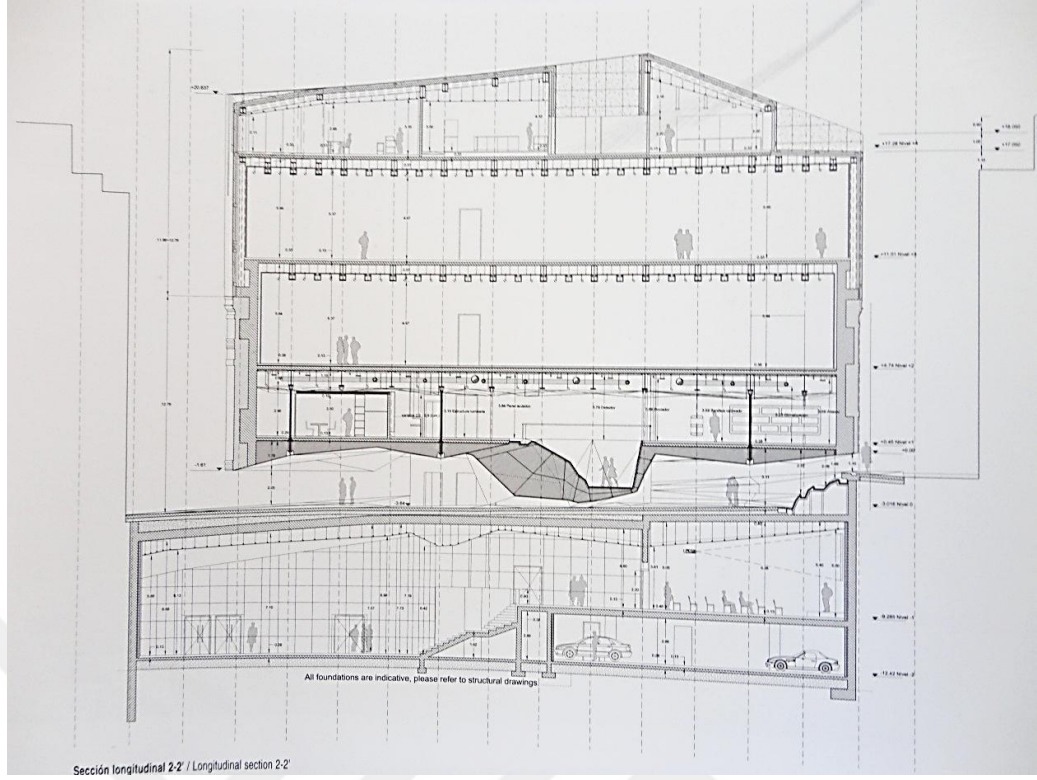
Şekil 4.64. Üçüncü kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

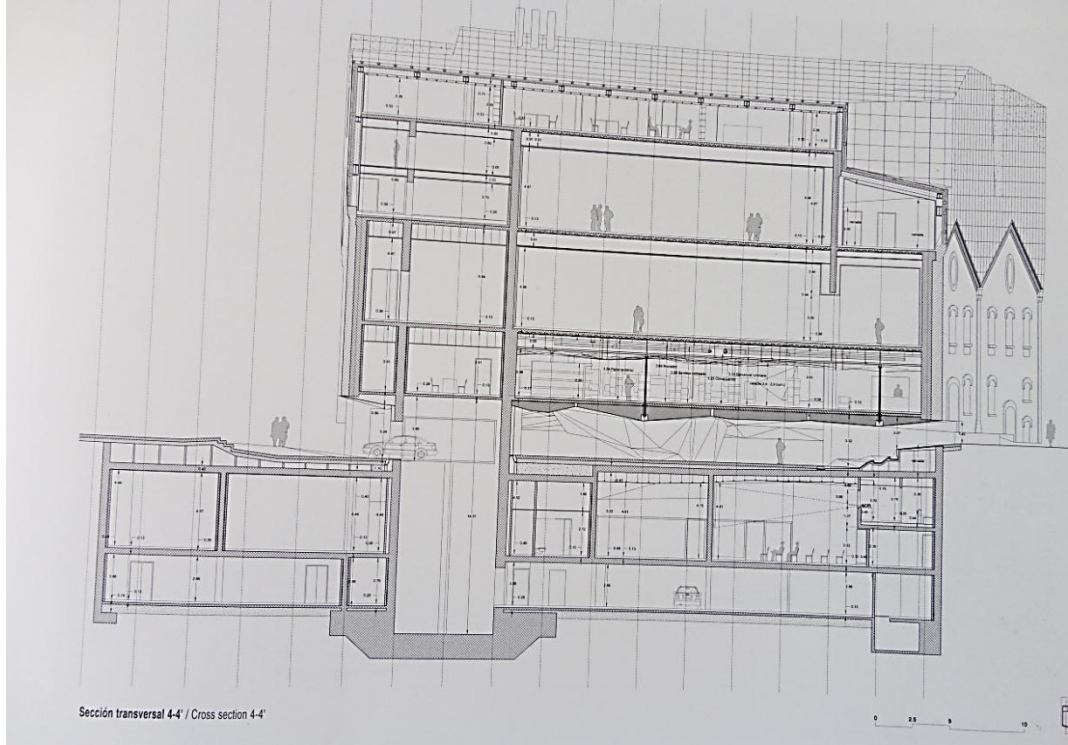
Şekil 4.65. Dördüncü kat planı (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

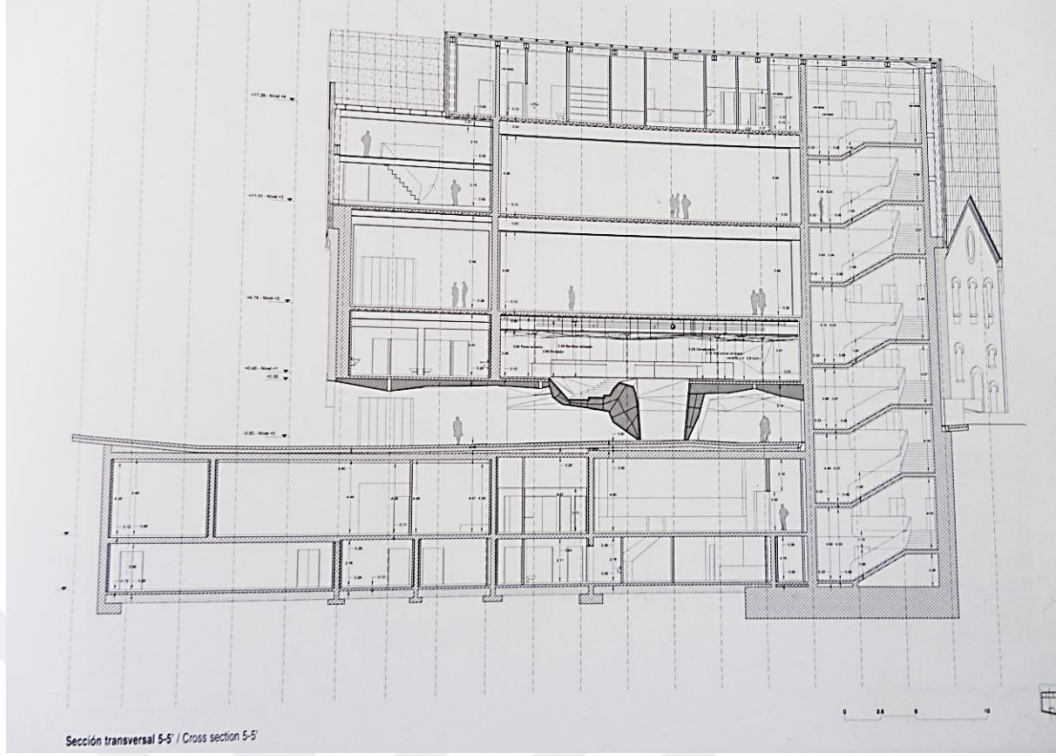
Şekil 4.66. Boyuna kesit 1-1' (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

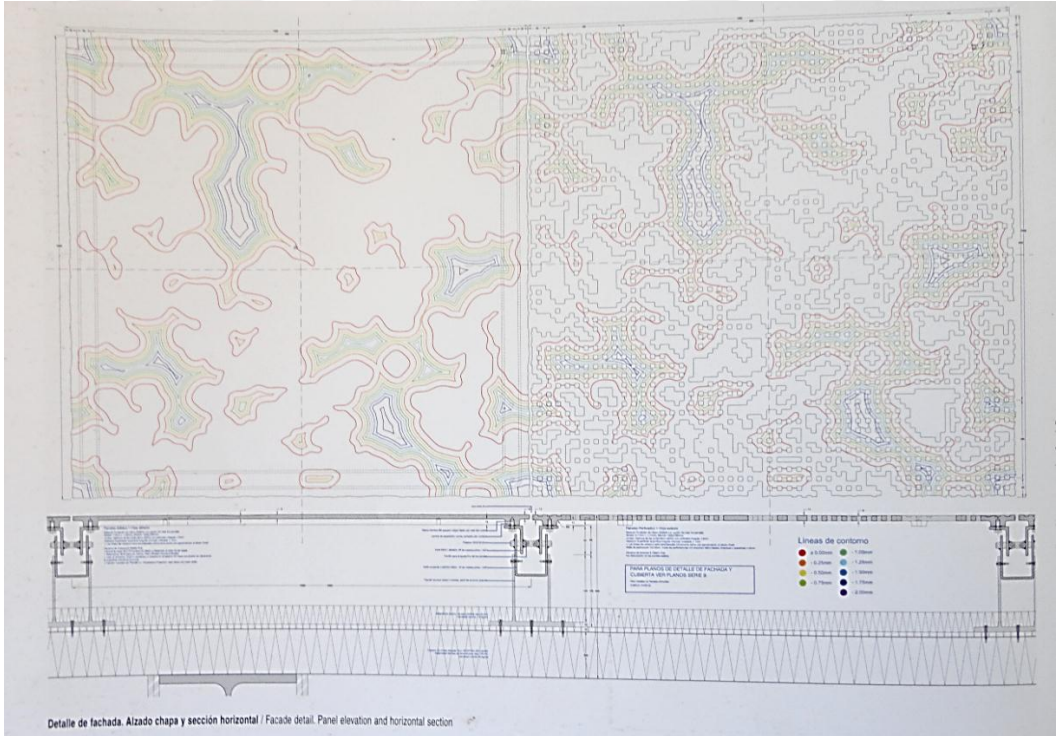
Şekil 4.67. Boyuna kesit 2-2' (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

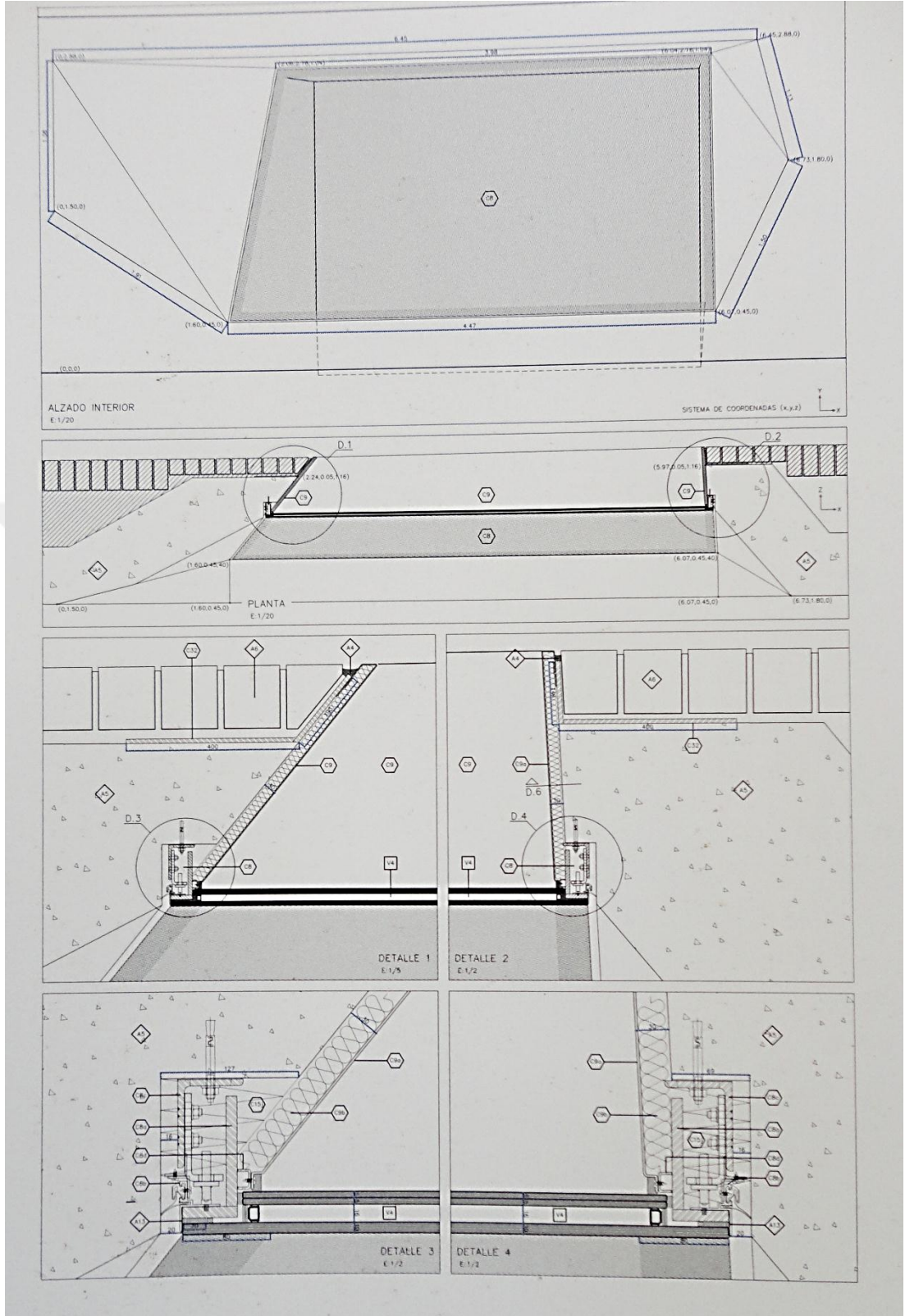
Şekil 4.68. Enine kesit 4-4' (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

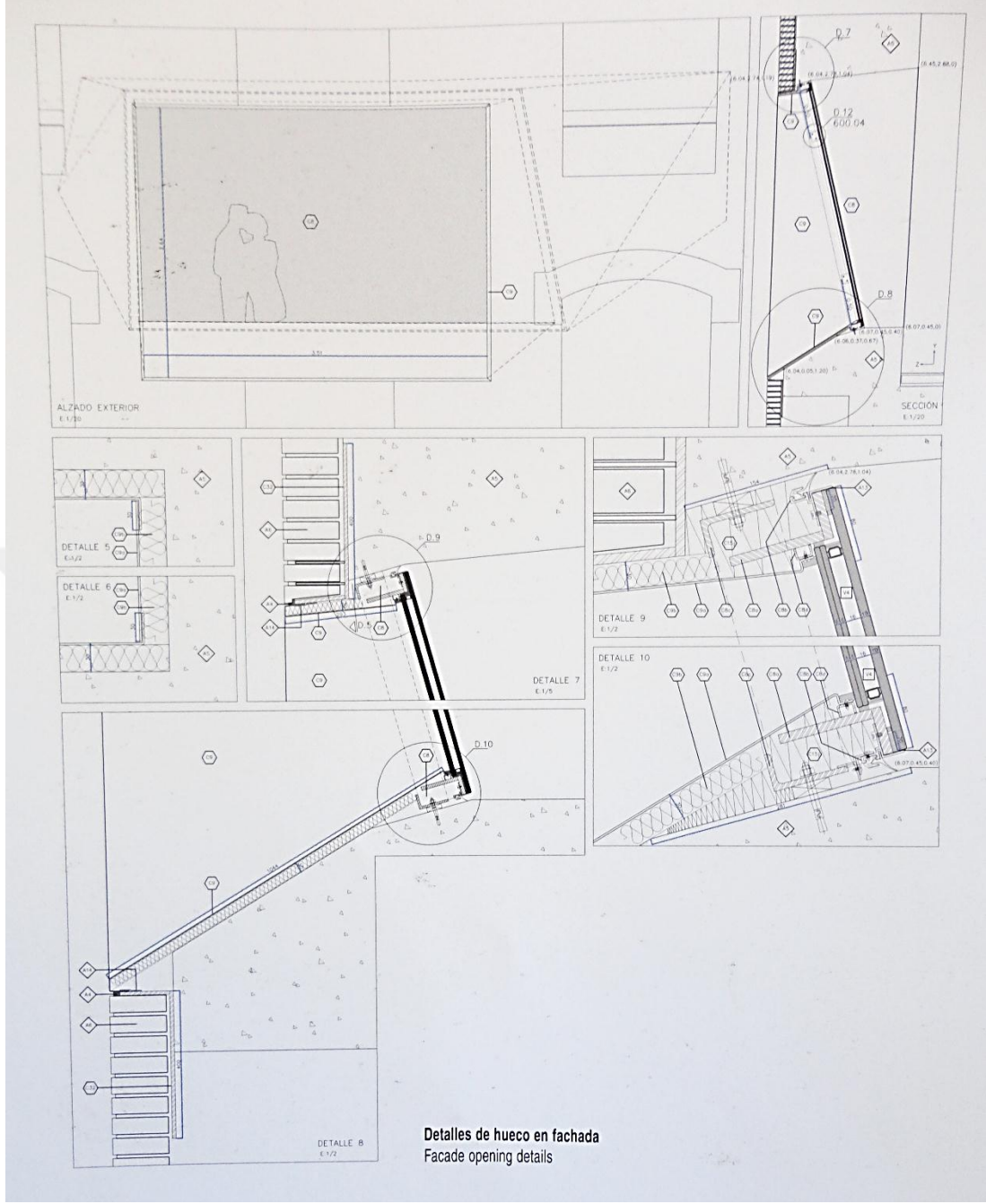
Şekil 4.69. Enine kesit 5-5' (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

Şekil 4.70. Restaurantla idari ofisleri ayıran paravanın detay çizimi (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

Şekil 4.71. Orijinal binaya eklenen ikinci yapının oksitlenmiş dökme demir cephesi detay gösterimi (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

Şekil 4.72. Resim. Orijinal binaya eklenen ikinci yapının oksitlenmiş dökme demir cephesi açılmış olarak gösterimi (El croquis mimari yayını, Herzog & De Meuron özel sayısı)

4.3. Espacio Fundación Telefónica

4.3.1. Tanım

Espacio Fundación Telefónica, 6.370 m² üzerine kurulu alanda bulunmaktadır. Espacio Fundación Telefónica, Telefónica binasına dahil olan bir yapıda yer almaktadır. İçerisinde üç büyük sergi salonu, atölyeler, oditoryum ve okuma alanları bulunmaktadır. 4 kat üzerine kurulmuştur. Espacio Fundación Telefónica, Telefónica binasına hiç dışarı çıkılmadan geçilebilir. Espacio Fundación Telefónica, Telefónica Grubun kurduğu vakıf kuruluşudur. Binada yılın her günü sergiler ve telefonun ve telekomünikasyonun gelişimi sergisi mevcuttur.²⁴ (Şekil 4.73.)

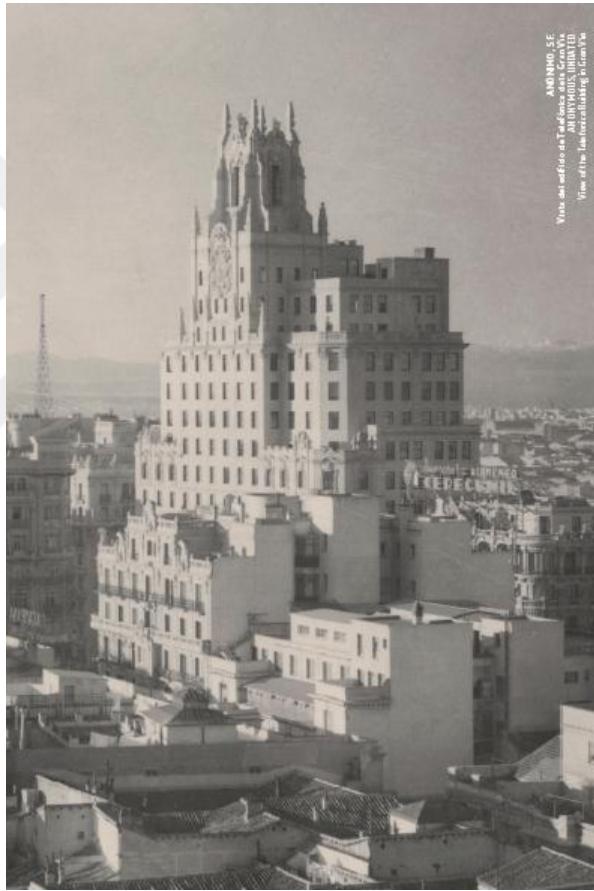

Şekil 4.73. Telefónica binasının Gran Vía Caddesine bakan genel görünümü (<http://en.wikipedia.org>)

²⁴ Espacio Fundacion Telefonica Broşürü, 2012, s.1-29

4.3.2. Tarihçe

1926 yılında yapımına başlanan Telefónica Grubun Gran Via Caddesindeki binası, konumu gereği, şirketin ve iletişimin merkezi, ayrıca Madrid şehrinin simgelerinden biri olması planlanmıştır. Proje tasarlanırken 21. Yüzyılın yaratıcılık, yenilik ve teknolojik gelişme, ilerleme ve toplum içinde bir gelecek vizyonu üretimine katkıda bulunması istenmiştir. Telefónica Şirketi, teknolojinin yaygın olmadığı bir dönemde Gran Via Caddesinde, Telefónica binasını tasarlamıştır. Bu yüzden bünyesinde bulunan Espacio Fundación Telefónica’da modernitenin başlangıcını kapsayan sergiler yer almaktadır. (Şekil 4.74.)

Şekil 4.74. Telefónica binasının 1930 yılındaki görünümü (Espacio Fundación Telefónica broşürü)

Compañía Telefónica Nacional de España, ünlü şirket ITT ile ortak olarak 1924 yılında kuruldu. Bu yeni şirkete gereken yeni merkezde, ofisler ve çalışma alanları, endüstriyel alanlarda kullanımlar için (elektrik ve telefon ekipmanları) bürolar bulunması gerekiyordu. Bu nedenlerle, yeni bina çok katlı ve kapsamlı

olmalıydı. Bunun sonucunda gerekli özel idari izinler ile Avrupa'nın o dönemdeki en yüksek gökdeleni inşa edilmiştir.

Binanın, strüktürel planları Louis S. Weeks tarafından New York Şehri yönetmeliklerine uygun olarak tamamlanmıştır. Ancak projenin gelişmesi sırasında, bu proje, inşaat departmanı başkanı Ignacio de Cardénas'a emanet edilmiştir. Bina yapımına, 1926 yılında başlanmış ve 1929 yılının Mart ayında tamamlanmıştır. Ancak resmi olarak kapılarını 1 Ocak 1930 tarihinde açmıştır.

Bu bina yükseklik olarak New York Şehrinde bulunan Chrysler Binası ve Empire State Binasından daha kısadır fakat bu binalara göre daha eski bir binadır. Bina yüksekliği 83.30 metredir. Telefónica Genel Merkez Binası Avrupa'nın bilinen ilk ve en yüksek gökdelenidir. Bina bu olağanüstü yüksekliği ve Madrid Şehri'nin en yüksek noktasına inşa edilmiş olması gerçeği ile Telefónica Genel Merkez Binası şehrin silueti için önemli bir konumda olmuştur.²⁵

Bina ana cephesinin Churrigueresque tarzı, aşırı dışavurumcu ve süslü dekoratif detay ile işaretlenmiştir. 17. Yüzyıl sonlarında İspanya'da ortaya çıkan bu stil İspanyol Barok Stili olarak geçmektedir. Telefónica binası, her ne kadar Amerikan mimarisinden ilham alsada İspanyol Barok Stili olan Churrigueresque'den de etkilenmiştir. (Şekil 4.75.)

Şekil 4.75. Dış cephede bulunan süslemelerden biri (Espacio Fundación Telefónica broşürü)

²⁵ Espacio Fundación Telefónica Broşürü, 2012, s.1-29

Telefónica Şirketi, dönemin iletişim sektörü açısından da önemli bir şirkettir ve ilk transatlantik konferans konuşması (kablolarla ve radyo frekansları ile) Kral XIII. Alfonso ve Amerika Başkanı Calvin Coolidge ile Küba'nın lideri Gerardo Machado arasında 1928 yılında gerçekleşmiştir.

Bina, tarihinin büyük bir bölümünü İspanyol İç Savaşı içerisinde geçirmiştir. Savaş cephesine yakınlığından ötürü ülkenin en önemli iletişim merkezi olmuştur. Ayrıca yüksekliğinden dolayı askeri karargah olarak kullanılmış, fakat bu durum binaya zarar vermiştir. İç Savaş döneminde yabancı basına savaşın gidişatını belirtmek adına Ernest Hemingway, John dos Passos ve Antoine de Saint-Exupéry, Telefónica binasından bilgi aktarmışlardır.

Telefónica Genel Merkez Binası, 25 yıl boyunca İspanya'nın en yüksek binası olarak kalmıştır. 1955 yılında Edificio España (117 metre) ve Torre de Madrid (142 metre)'in yapımı ile bu unvanını kaybetmiştir. Bu iki binanın yapıldığı yer Telefónica binasına göre daha az yükseklikte bir noktada olduğundan, Telefónica binası Madrid kentinin silüetinde daha çok hissedilmektedir.

4.3.3. İşlev Değişimi Ve Günümüzdeki Durumu

İspanyol mimarlık stüdyosu Moneo Brock ile birlikte Quanto Arquitectura, İspanya'nın en büyük telefon şirketinin kültür kurumu olan Espacio Fundación Telefónica müze projesini hayata geçirmiştir. Espacio Fundación Telefónica binası, 6.370 m²'den oluşmaktadır ve 4 kattan meydana gelmektedir.²⁶

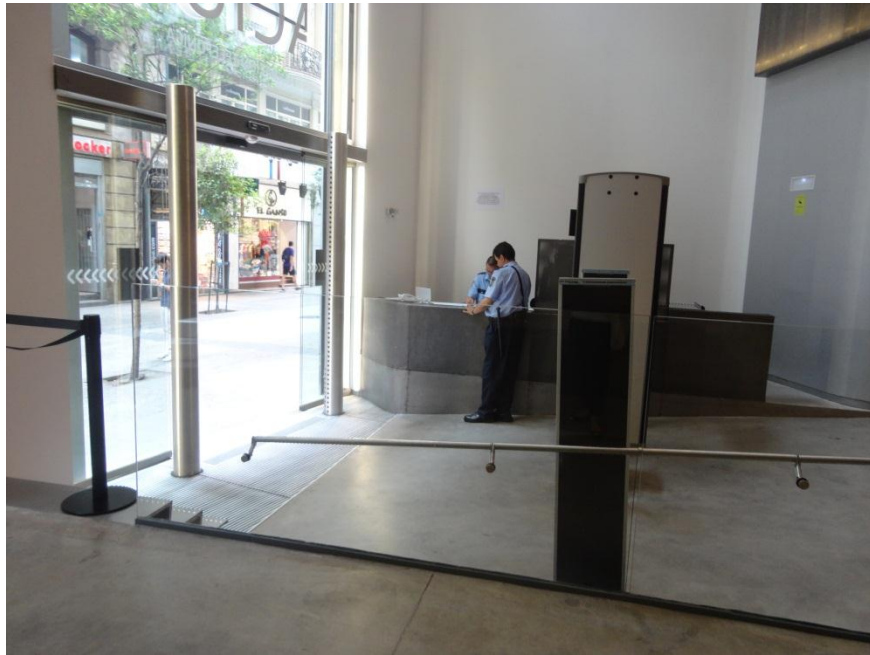
Gran Via Caddesinde bulunan bu 4 katlı Espacio Fundación Telefónica binası, tarihi Telefónica Genel Merkez binasının içerisinde bulunmaktadır. Yenilenmiş Espacio Fundación Telefónica bölümü ile eski genel merkez bölümü arası içeriden geçişlerde oluşan tarz farklılığı bu projenin odak noktası olmuştur. Birbirlerine bağlı bu dolaşım yolu, galeriler ve üst katlarda bulunan kültürel alanlar, sokak ile bağlantılı haldedir.

Espacio Fundación Telefónica binasına dışarıdan açılan bir kapı sayesinde de ulaşılabilir. Bu kapının açıldığı Fuencarral Sokağı, Gran Via Caddesinden sonra en çok sirkülasyonun olduğu yerlerden biridir. Yerel halkı ve turistleri içeriye çekmek için, giriş katı geniş ve ferah tutulmuştur. (Şekil 4.76.) (Şekil 4.77.)

²⁶ <http://www.plataformaarquitectura.cl/2012/07/04/espacio-fundacion-telefonica-quanto-arquitectura>

Şekil 4.76. Espacio Fundación Telefónica binasına Fuencarral Sokağından girişi
(www.espacio.fundaciontelefonica.com)

Şekil 4.77. Espacio Fundación Telefónica binasının girişi ve güvenlik noktası
(Zeynep Fırat arşivi)

İspanyol stüdyo-müze Espacio Fundación Telefónica binasının iç mekanında, çarpıcı sarmal bir merdiven bulunmaktadır ve bu merdiven organik bir heykel formunda hacim ile desteklidir. Dikey bir atrium alanı oluşturmak için mevcut zemin plakalar kaldırılmış, yerine iç cepheye bitişik bu sarmal merdiven yerleştirilmiştir. Ayrıca binanın cephesini içeriden desteklemek amacıyla, merdivene, organik-heykelsi bir form yerleştirilmiştir. (Şekil 4.78.) (Şekil 4.79.)

Şekil 4.78. Cepheye bitişik sarmal merdiven (Espacio Fundación Telefónica broşürü)

Şekil 4.79. Merdiveni destekleyen heykelsi form (Zeynep Fırat arşivi)

Ayrıca binanın içerisinde kabini cam malzemeden yapılmış şeffaf bir asansör bulunmaktadır. Panoramik asansör, 60 kişiliktir ve 4500 kg'lık yük kapasitesine sahiptir. Bu şekilde asansörün arkasında, binanın kendisine özgün tuğla kaplaması açığa çıkarılmıştır ve günümüzde de bu şekilde kullanılmaktadır. (Şekil 4.80.)

Şekil 4.80. Panoramik asansör (Zeynep Fırat arşivi)

Binada bulunan galeriler, Telefónica binasının yapısının şeklini almaktadır. Bulunan bu mekanlar, orijinal yapıya sadık kalınarak değiştirilmiştir. Binanın özgün tasarımı içinde bulunan açık mekanlar örnek alınarak, üst katlarda bulunan sergi odaları da açık halde tasarlanmıştır. (Şekil 4.81.)

Şekil 4.81. Açık halde tasarlanan bir sergi odası (Zeynep Fırat arşivi)

Alanlarda, 1920 yılından kalan orijinal perçinlenmiş çelik strüktür kullanılarak, sergiler için maksimum özgürlük sağlanmıştır. Ayrıca, sütunlar ile tavan, tavana asılı metal örgü sistemiyle kaplanmıştır. Bunun amacı da elektrik kabloları, havalandırma ve su borularını taşımak ve gizlemek amacıyla kullanılmıştır. (Şekil 4.82.)

Binanın giriş katında (PB), sokaktan girilen kapısının girişinde, güvenlik kontrolü ve masası vardır. Bunun yanı sıra, bir danışma masası ile tavan yüksekliğinden yararlanılarak asma kat olacak şekilde yerleştirilen hediyelik eşya dükkanı bulunmaktadır. Ayrıca, Espacio Fundación Telefónica ile Telefónica binası arasındaki geçiş, bu kattan yapılmaktadır. (Şekil 4.83.) (Şekil 4.84.)

Şekil 4.82. Tavanda kullanılan metal örgü sistem (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.83. Giriş katta bulunan danışma masası ve arka tarafta bulunan merdiven ile hem asma kata çıkılmaktadır, hem de Telefónica binasına geçiş sağlanmaktadır (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.84. Asma katta bulunan hediyelik eşya dükkânı (Zeynep Fırat arşivi)

İkinci katta bulunan oditoryum, binanın planında var olan geometriye uygun olarak tasarlanmış olup, sahne de bu geometriye uygun olarak ayarlanabilmektedir. Ayrıca sürgülü kapılar kullanılmıştır. Sürgülü kapılar, oditoryum için sessizlik ve gizlilik sağlamaktadır. Bu kapılar, özgün yapılandırmayı bozmadan korumaktadır. Odanın içerisinden bir kapı açılarak, binanın Gran Via Caddesine bakan cephesine bir balkon yapılmıştır.

Oditoryumda kullanılan oturma sisteminde, içe doğru katlanan arkalıklarla düzenli bir görünüm elde edilmektedir ve yeri geldiğinde arkalıklar açılarak yeni bir oturma düzeni oluşmaktadır. Arkalıksız, bank gibi kullanıldığında ise alanın oturma kapasitesi iki katına çıkmaktadır. Ayrıca engelliler için de kullanım kolaylığı sağlamaktadır. (Şekil 4.85.) (Şekil 4.86.)

Şekil 4.85. Oditoryumda bulunan oturma düzeni (www.arqhys.com)

Şekil 4.86. Oditoryumda bulunan sıraların açık ve kapalı halleri (Figueras, News72 yayını)

Üçüncü ve dördüncü katlarda ise sergi alanları, odalar ile bilgi ve belge merkezleri bulunmaktadır. (Şekil 4.87.) (Şekil 4.88.) (Şekil 4.89.) (Şekil 4.90.)

Şekil 4.87. Üçüncü katta bulunan bilgi merkezi (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.88. Üçüncü kat genel bilgi ve belge merkezi (Zeynep Fırat arşivi)

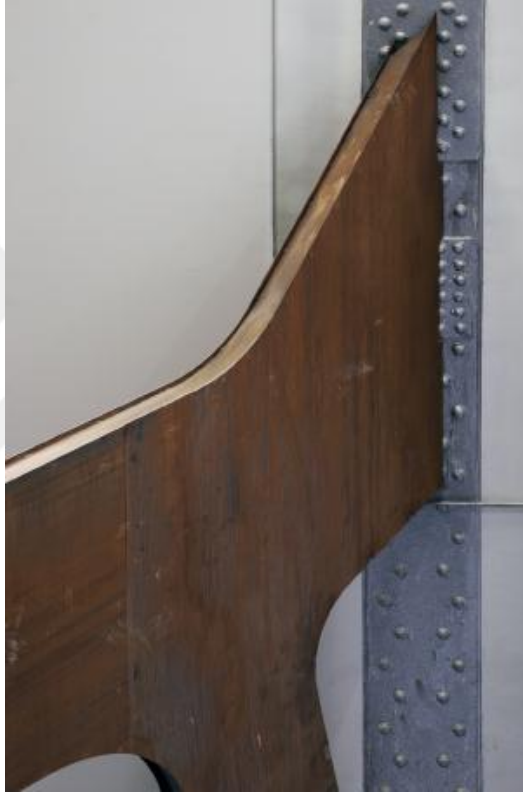
Şekil 4.89. Dördüncü katta bulunan bilgi merkezi (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.90. Dördüncü katın sergi salonu (Zeynep Fırat arşivi)

Binanın iç mekanında endüstriyel renklerde kullanılan bu alanı estetik açıdan güçlendirmek için değişik malzemeler kullanılmıştır. Bunlar;

- Sarmal merdivenin taşıyıcısı olan çelik ve ahşap levhalar, corten (demir-çelik alaşım) ile kaplanmıştır. (Şekil 4.91.)
- Sarmal merdivende, organik- heykelsi formda ahşap kaplama kullanılmıştır.
- Zeminde perdahlanmış beton kullanılmıştır.
- Perçinli çelik kolonlar ve tavana asılı metal örgü sistem bulunmaktadır.
- Oditoryumda bulunan oturma alanlarında meşe ağacı kullanılmıştır.

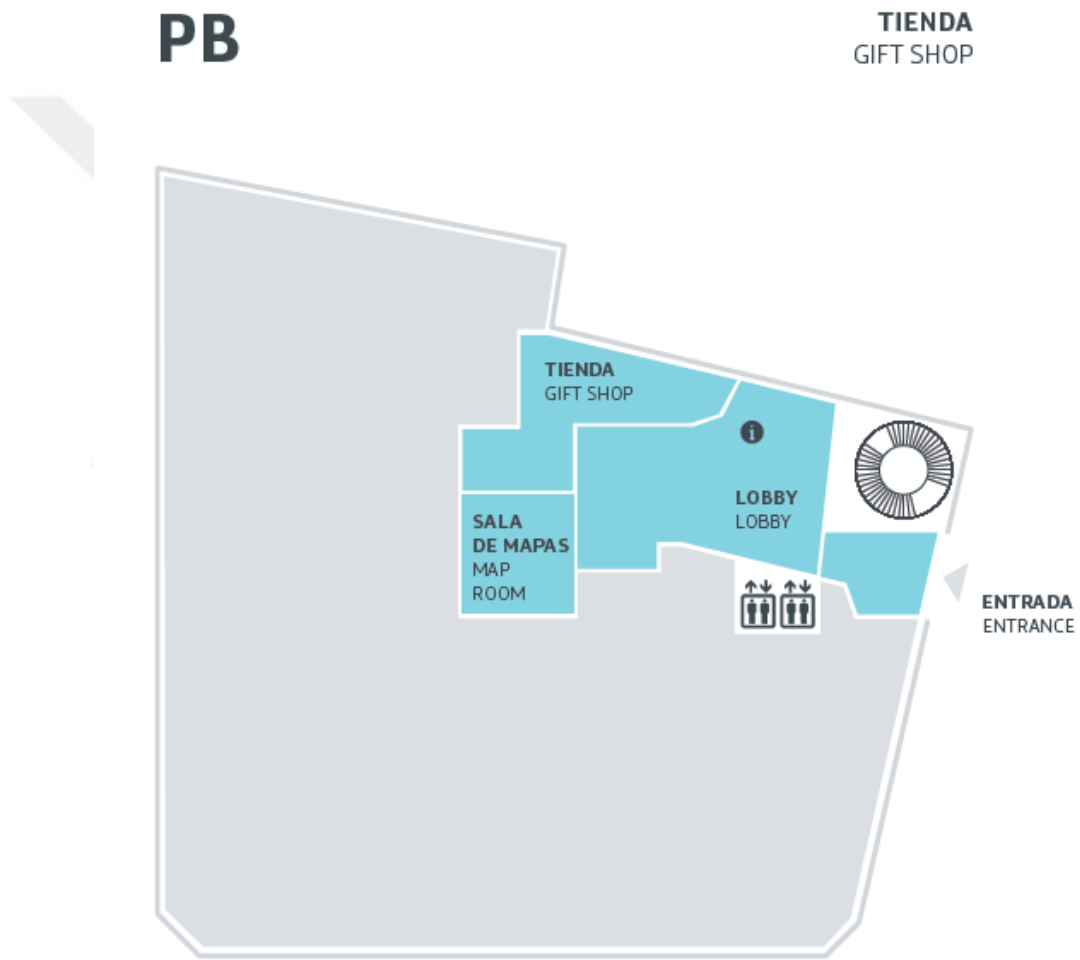
Şekil 4.91. Merdivenin ile formun kaplamalarıyla beraber cepheye bağlantısı (Espacio Fundación Telefónica broşürü)

Bina, ilk inşa edildiğinden bu yana, Espacio Fundación Telefónica binasını da barındırmakta olup, şirket merkezi olarak sadece sosyal gelişmenin bir sembolü değil, aynı zamanda mimari açıdan bir dönüm noktası olmuştur. 80 yılı aşkın süredir var olan Telefónica binası, şirketin farklı ihtiyaçlarına göre ayarlanmıştır. Son yıllarda iletişim ve teknolojiye son trendleri ile teknolojik iş girişimlerini yakından takip etmektedir. Ve şimdi Espacio Fundación Telefónica, sanatsal, kültürel sergileri ve bu alanda sağladığı katkılarla hizmet vermektedir.

4.3.4. Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları

Espacio Fundación Telefónica binasının restorasyon çalışmaları mimarlık ofisleri Moneo Brock ile Quanto Arquitectura tarafından hayata geçirilmiştir. Espacio Fundación Telefónica, Telefónica Genel Merkez binasının içerisinde yer almaktadır.

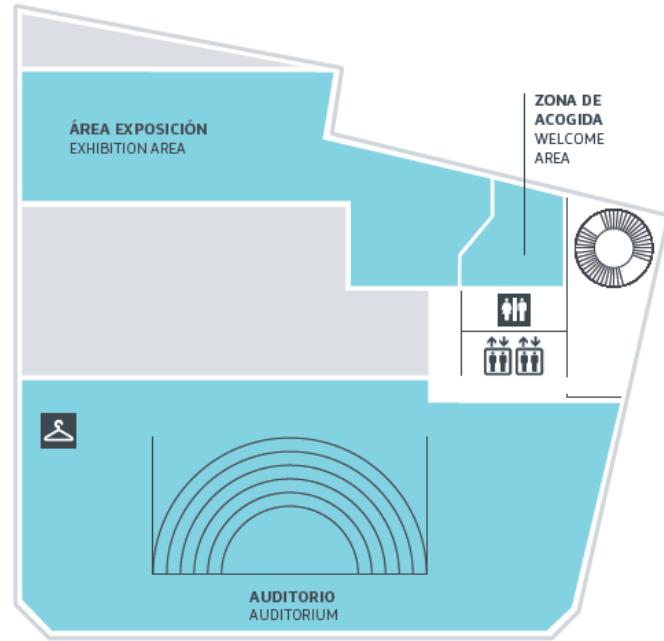
Binanın restorasyon kesitinde de görüldüğü gibi, sarmal bir merdiven ile onu destekleyen ahşap, heykelsi bir form bulunmaktadır. (Şekil 4.92.) (Şekil 4.93.) (Şekil 4.94.) (Şekil 4.95.) (Şekil 4.96.) (Şekil 4.97.) (Şekil 4.98.)

Şekil 4.92. Giriş katı planı (Espacio Fundación Telefónica broşürü)

P2

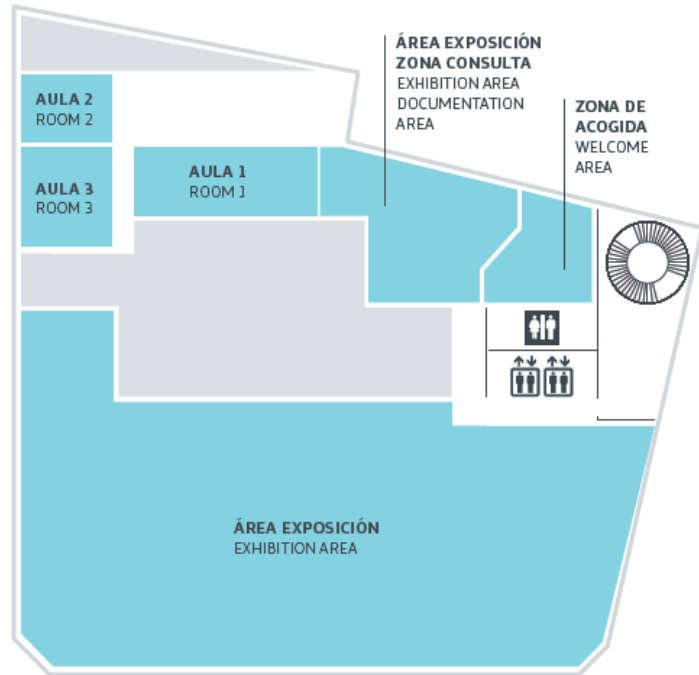
**EXPOSICIÓN Y
AUDITORIO**
EXHIBITION &
AUDITORIUM

Şekil 4.93. İkinci kat planı (Espacio Fundación Telefónica broşürü)

P3

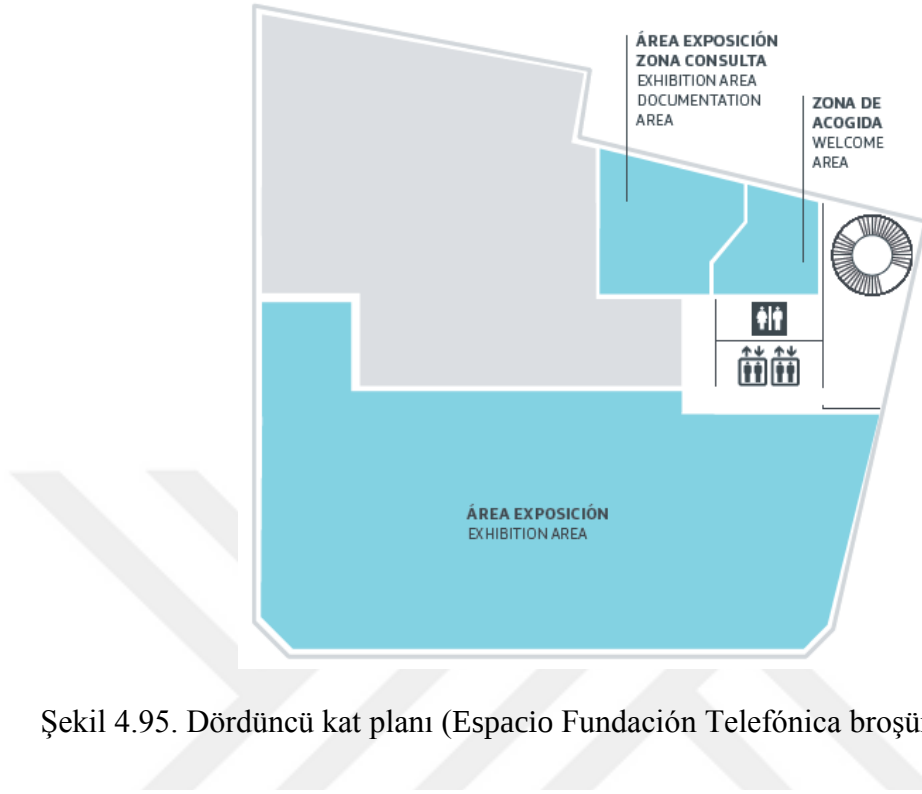
**EXPOSICIÓN Y
AULAS**
EXHIBITION &
ROOMS

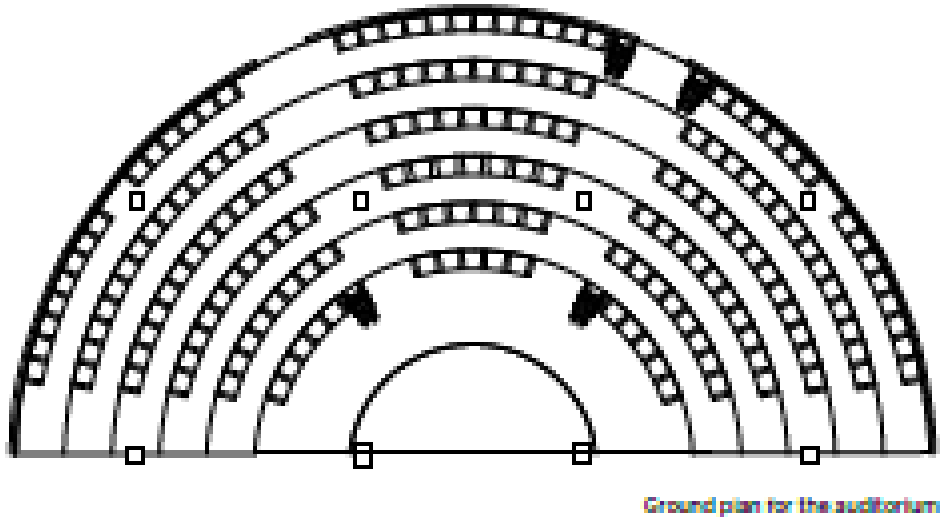
Şekil 4.94. Üçüncü kat planı (Espacio Fundación Telefónica broşürü)

P4

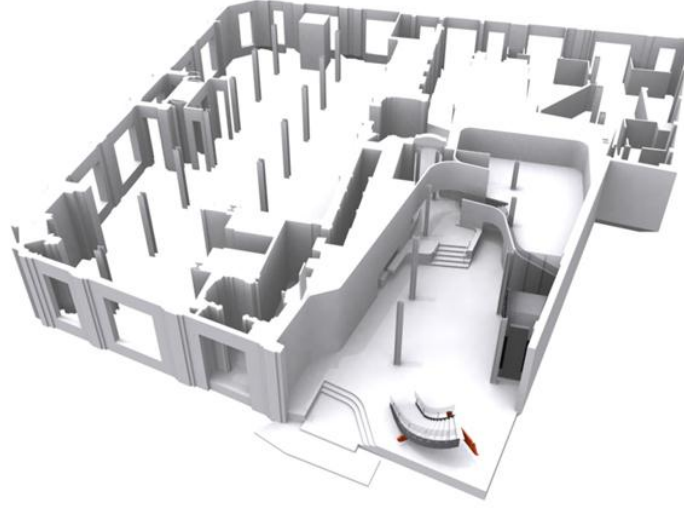
EXPOSICIÓN
EXHIBITION

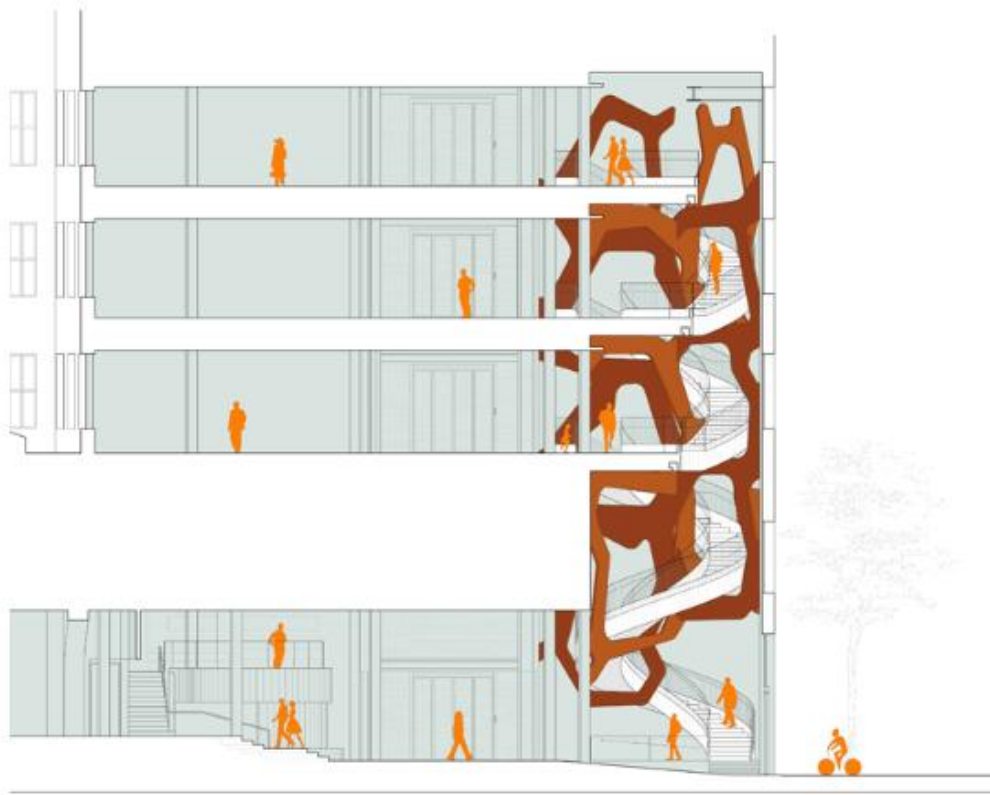
Şekil 4.95. Dördüncü kat planı (Espacio Fundación Telefónica broşürü)

Şekil 4.96. Oditoryumun planı (Figueras, News72 yayını)

Şekil 4.97. Telefónica binası ile Espacio Fundación Telefónica binasının birbirleriyle olan bağlantısı ve giriş kat (www.moneobrock.com)

Şekil 4.98. Espacio Fundación Telefónica binasının katları ve kullanımı (www.moneobrock.com)

4.4. Biblioteca Regional Joaquin Leguina ‘El Águila’ Kütüphanesi

4.4.1. Tanım

Joaquin Leguina Halk Kütüphanesi, Madrid’in güneydoğusunda bulunan Arganzuela bölgesinin, Delicias istasyonunun yanında bulunmaktadır. Bölgeye giriş Ramirez de Prado caddesindendir. (Şekil 4.99.)

Şekil 4.99. Eski fabrika ‘El Águila’ ve silolar (Zeynep Fırat arşivi)

Eski bira fabrikası olan ‘El Águila Binası (Kartal) günümüzde bölgesel arşiv olarak kullanılmakta, diğer binayı ise Hukuk Mevzuatı arşivi ile paylaşmaktadır. Yenileme, koruma ve genişleme projeleri ile uygulamaları, Mimar Emilio Tuñón Álvarez ve Mimar Luis Moreno García-Mansilla ortaklığıyla yapılmıştır. (Şekil 4.100.)

Şekil 4.100. Eski fabrikaya ek olarak yapılan yeni kütüphane binası (www.mcu.es)

4.4.2. Tarihçe

Bira fabrikası ‘El Águila’ binası, Atocha tren istasyonu ile Delicias arasındaki alanda, demiryolu hattına doğrudan bağlantı sağlayan stratejik bir konumda yer almaktadır.

‘El Águila’ binası, 1912-1914 yılında Mimar Eugenio Gerrio Gimenez tarafından yapılmıştır. Daha sonra 1915-1935 yılları arasında Sainz de Torros tarafından fabrika kompleksine eklenen garajlar, depolar, silolar ile şarap ve dondurma imalathaneleriyle fabrika genişletilmiştir. Fabrika kurulduğu tarihten itibaren birkaç kez el değiştirerek 1985 yılına kadar işlevini sürdürmüş, bu tarihten sonra da kapanmıştır.²⁷ (Şekil 4.101.)

²⁷http://www.mcu.es/arquitecturaybibliotecas/biblioteca.cmd?FORMULARIO=biblioteca&ACCION=ver&id_biblioteca=210&id_itinerario=0&seccion=biblioteca&id_texto=255&estado=S&idioma=Castell an

Şekil 4.101. Fabrikanın üretimde olduğu 1900’lü yıllardan bir resim (<http://matritense20.wordpress.com>)

1998 yılında Joaquin Leguina Madrid yerel yönetiminin başkanı olduğu zamanlarda ve binanın yeniden bir işlev kazanması için, çeşitli fikirlerin ortaya çıkması adına bir yarışma düzenlenmiştir. Yapılan yarışmayı, Mimar Emilio Tuñón Álvarez ve Mimar Luis Moreno García-Mansilla ortaklığı ile eski bira fabrikasının kütüphaneye dönüştürülmesi fikri içeren proje kazanmıştır. Ardından Madrid’in yeni yerel yönetim başkanı Alberto Ruiz Gallardon’ da yeni yapılacak bu yapıya selefinin adını vermeye karar vermiştir. (Şekil 4.102.)

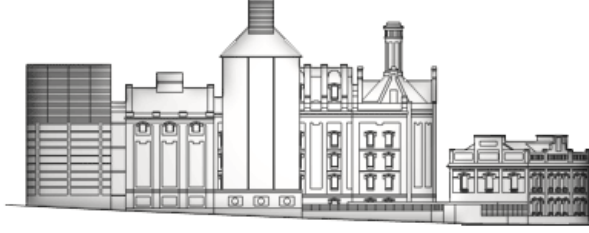

Şekil 4.102. Fabrikanın günümüzdeki resmi (www.commonswikimedia.org)

4.4.3. İşlev Değişimi Ve Günümüzdeki Durumu

Oluşturulan kütüphane yapısının ilk binası 1998-2001 yılları arasında arşiv olarak, diğer binası ise 2000-2002 yılları arasında hukuk mevzuatı arşivi olarak kurulmuştur. (Şekil 4.103.)

**Biblioteca Regional
de Madrid Joaquín Leguina**

Şekil 4.103. Kütüphanenin tanıtım logosu (<http://matritense20.wordpress.com>)

Kütüphanenin bulunduğu binalara ek olarak yapılan diğer bina ise, kütüphanenin arşiv ve araştırma yayınlarının tümünü kapsamaktadır. Asıl fabrikanın bulunduğu arsanın batı kısmında yer alan ek bina, silolar ile dondurma imalathanesinden ve demiryolu için yükleme ve boşaltma yapılan bölgeden bir sokak ile ayrılmıştır. Bina, General Lacy ve Ramirez de Prado caddelerinin kesiştiği noktada bulunmaktadır. (Şekil 4.104.)

Şekil 4.104. Fabrika binalarına eklenen üçüncü yapı. (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Toplam alan, 40.000 m², binaların kapladığı alan 30.000 m² ve ana binanın kapladığı alan 10.000 m²'dir.

Binanın dış yüzeyi 19. yüzyılın sonlarında özellikle İspanya'nın Madrid kentinde görülen Neo-Mudéjar akımından esinlenerek yapılmıştır. Endüstriyel mimarinin ağırlıkta olduğu bir akımdır ve endüstriyel mimarinin kullanıldığı Orta Avrupa'daki emsallerinden farklıdır. (Şekil 4.105.)

Şekil 4.105. Neo-Mudéjar akımından esinlenerek kaplanan dış cephe (www.mcu.es)

Bu akım, Mimar Emilio Rodriguez Ayuso tarafından ortaya çıkartılmış, benimsenmiş ve kullanılmıştır. Bu tarza ilk örnek Emilio Rodriguez Ayuso'nun tasarladığı, Madrid'de bulunan ve günümüzde yıkılmış olan 'Bull ring' (Boğa arenası)'dır. Bu akımın özelliği, özellikle dış cephede, at nalı kemerler ve cepheler için soyut biçimli tuğla süslemeleridir. Dış cepheler için kullanılan tuğla ucuz bir malzeme olduğundan, zaman içinde popüler bir stil olmuştur. Francisco de Cubas, Antonio Maria Repulles y Vargas ve Francisco Jareño, Neo-Mudéjar akımını Neo-Gotik akımı ile kombine etmişlerdir. Ayrıca geleneksel Endülüs mimarisi ile de kombine edilerek yeni bir stil yaratılmıştır.²⁸

Fabrika binasında bulunan kule de dahil olmak üzere, tuğla ile kaplanmış ve yine kiremitten yapılan özgün motiflerle detaylandırılmıştır. Bu bina Neo-Mudéjar yapılara verilen örneklerin başında gelmektedir. (Şekil 4.106.)

²⁸ <http://es.thefreedictionary.com>

Şekil 4.106. 'El Águila' fabrikasının dış cephesi (Zeynep Fırat arşivinden)

Kütüphane formunu oluşturan bu binaların ikisi sürekli bir dönüşüm ve yenilenme sürecindedir. Bu binalar, ana gövdeye bağlı üç ayrı birimden meydana gelmektedir. Eski fabrikaların kendi aralarında geçişi sağlamak için bir asma köprü yapılmıştır. Bu köprü sayesinde binadan geçişler dış mekana çıkmadan, iç mekandan sağlanmaktadır. (Şekil 4.107.)

Şekil 4.107. Binalardan rahat geçişe olanak sağlayan asma köprü (Zeynep Fırat arşivinden)

Arşiv binasında bulunan tuğla kaplamalı korumalık, yenileme sırasında iç kısmı ahşap ile kaplanmış ve destekler yenilenerek güçlendirilmiştir. (Şekil 4.108.)

Şekil 4.108. Yenilenen ve güçlendirilen zemin kat (Zeynep Fırat arşivi)

Kütüphane (arşiv) binası dört katlıdır ve iki bodrum katı bulunmaktadır. Bina dikey olarak düzenlenmiştir. Bu durumda, ana binada okuma odaları ve sürekli yayınların bulunduğu odalar, eskiden siloların bulunduğu silindirik yapıli bölümde kitap deposu, orta kısım araştırma yayınları ve kuzeybatı köşesinde ise teknik ve çalışma ofisleri bulunmaktadır. Buna karşılık, bu bölümler ne kadar birbirinden bağımsız görünseler de, binanın çekirdek (ana) bölgesinde her birimin birbiriyle dikey bir iletişimi vardır.²⁹

Binaya erişim güney cephenin altından sokak ile giriş katı (zemin kat) arasındaki boşlukta bulunan bir rampa ile sağlanmıştır. Giriş katında bulunan lobide, büyük ve üç noktalı bir kontrol ve bilgi masası bulunmaktadır. (Şekil 4.109.) (Şekil 4.110.) (Şekil 4.111.) (Şekil 4.112.)

²⁹http://www.mcu.es/arquitecturaybibliotecas/biblioteca.cmd?FORMULARIO=biblioteca&ACCION=ver&id_biblioteca=210&id_itinerario=0&seccion=biblioteca&id_texto=308&estado=S&idioma=Castellano

Şekil 4.109. Giriş katta bulunan bilgi masası (www.mcu.es)

Şekil 4.110. Giriş katı, giriş kapısı (www.mcu.es)

Şekil 4.111. Giriş katında bulunan emanet dolapları (www.mcu.es)

Şekil 4.112. Giriş katında bulunan okuma odası (www.mcu.es)

Binanın iki bodrum katı da tamamen depo olarak kullanılmaktadır. Binada bir de oditoryum bulunmaktadır. Oditoryuma lobiden gidilerek, birinci bodrum katında bulunan kuzey cepheye bağlanmaktadır.

İkinci, üçüncü ve dördüncü katlarda eski silonun içinde bulunan silindirik bölmeye bağlı olan ana kattaki odalar ile benzer düzenlenmiştir. (Şekil 4.113.) (Şekil 4.114.) (Şekil 4.115.) (Şekil 4.116.) (Şekil 4.117.) (Şekil 4.118.) (Şekil 4.119.) (Şekil 4.120.) (Şekil 4.121.) (Şekil 4.122.) (Şekil 4.123.)

Şekil 4.113. Birinci katta bulunan giriş koridoru (www.mcu.es)

Şekil 4.114. İkinci katta bulunan teknik bilgilerin bulunduğu odalardan biri (www.mcu.es)

Şekil 4.115. Katlardan çıkışlarda bulunan güvenlik-kontrol çıkışları (www.mcu.es)

Şekil 4.116. İkinci katta bulunan okuma odası (www.mcu.es)

Şekil 4.117. İkinci katta bulunan okuma odasının bir köşesine yerleştirilmiş dergi ve gazete yayınları (www.mcu.es)

Şekil 4.118. Üçüncü katta bulunan kat görseli (www.mcu.es)

Şekil 4.119. Üçüncü katta bulunan görsel-işitsel elemanların bulunduğu oda (www.mcu.es)

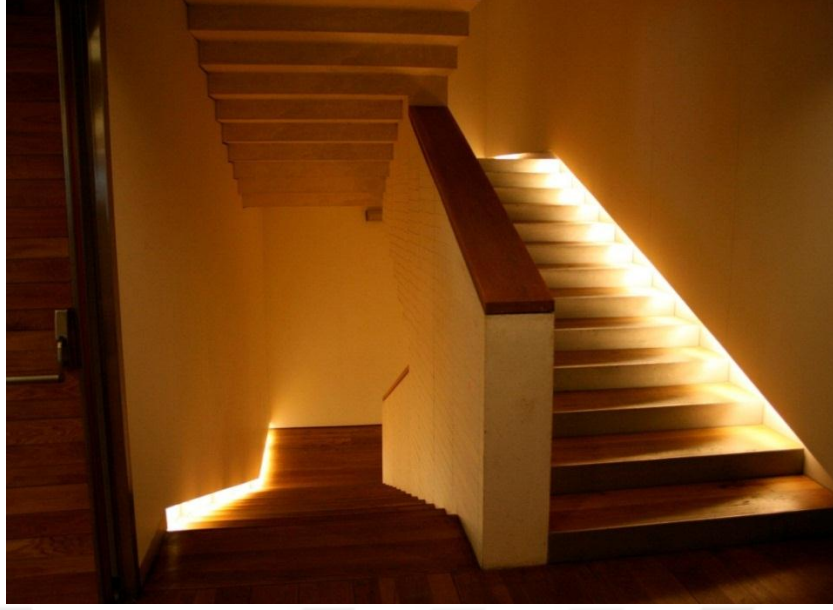
Şekil 4.120. Üçüncü katta bulunan görsel-işitsel odanın bankosu (www.mcu.es)

Şekil 4.121. Üçüncü katta bulunan görsel-işitsel odanın çalışma masaları ve eski fabrikanın demirbaşlarıyla birbiriyle olan uyumu (www.mcu.es)

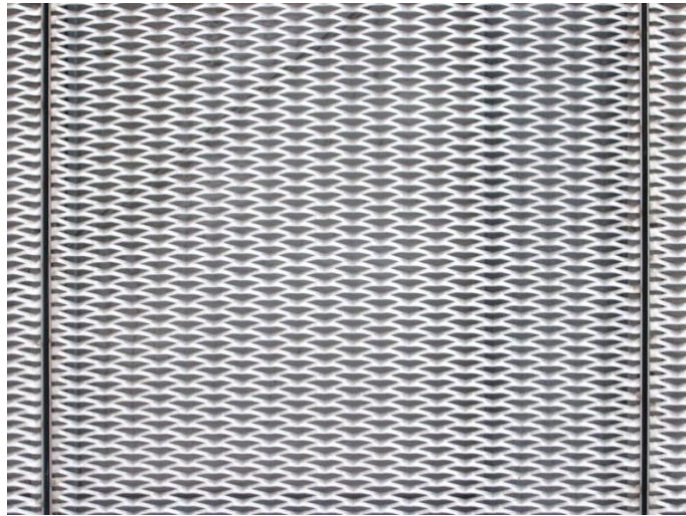
Şekil 4.122. Üçüncü katta bulunan kütüphane (www.mcu.es)

Şekil 4.123. Katlar arası geçişi sağlayan merdivenler (www.mcu.es)

Kalan ofisler, caddenin karşısında, kuzey ucunda bulunan dikdörtgen planlı binada bulunmaktadır. (Şekil 4.125.) (Şekil 4.126.) (Şekil 4.127.)

Ek bina, dikdörtgen bir plan üzerine yapılmıştır. Saydam ikiz cepheye yol açan bir termal kaplama ile altı adet aynı boyuttaki katlardan meydana gelmiştir. Yangın yönetmelikleri tarafından dayatılan katı sınırlarla mimari düzeni oturtulmuştur. Ayrıca fabrika şu anda çalışma ofisleri olarak da kullanılmaktadır. (Şekil 4.124.) (Şekil 4.128.) (Şekil 4.129.) (Şekil 4.130.) (Şekil 4.131.) (Şekil 4.132.) (Şekil 4.133.) (Şekil 4.134.)

Şekil 4.124. Termal dış cephe kaplamasının yakın çekim görüntüsü (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

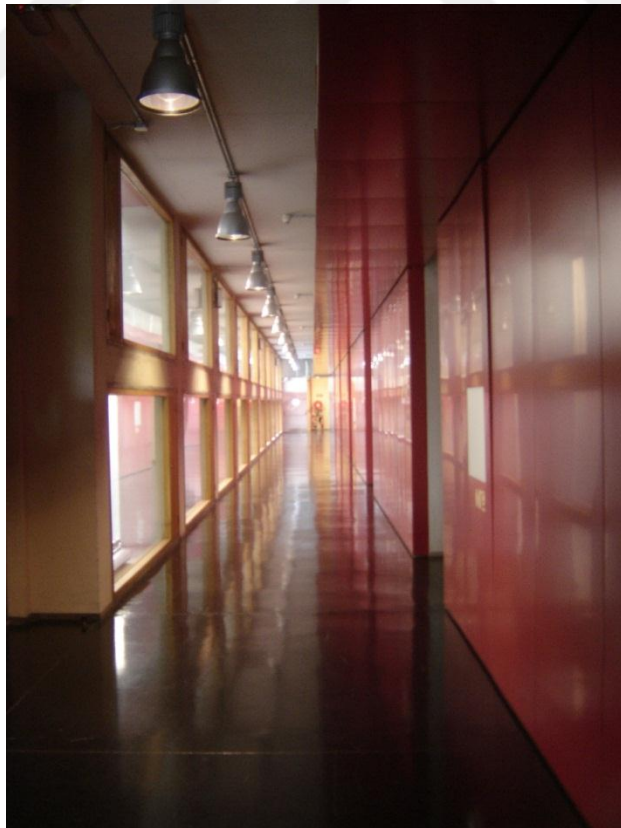
Şekil 4.125. Üçüncü binanın giriş kapısı (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil 4.126. Ek binanın koridorlarının iç mekan düzenlenmesi (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil 4.127. Ana koridor ve diğer iki binayı görmeye yarayan yüksek pencereler (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil 4.128. Katlar arası odalara bağlanan koridor (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil 4.129. Üçüncü binada bulunan bir çalışma ofisi (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

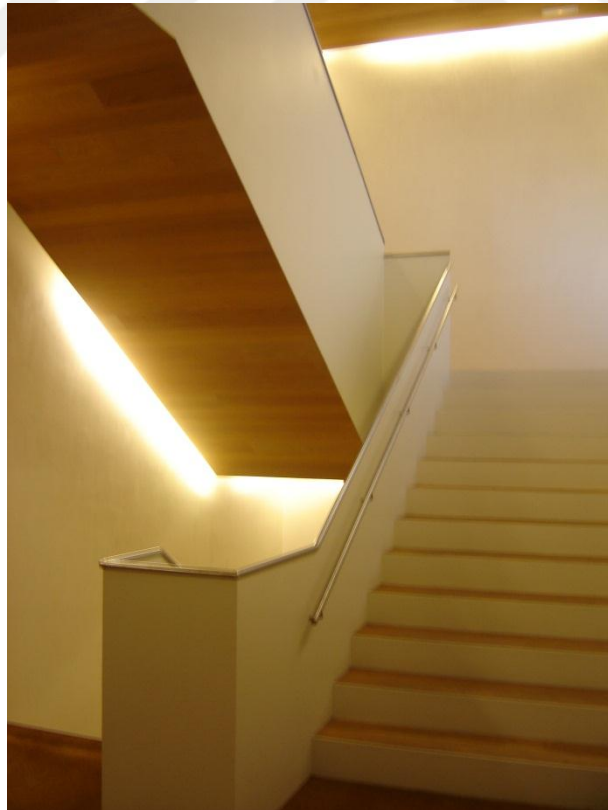
Şekil 4.130. Çalışma ofisinde bulunan kütüphane (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil 4.131. Dış cephe kaplaması ile birlikte iç mekanın kurgusu (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil 4.132. İç cephede duvar ve tavan kaplaması (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

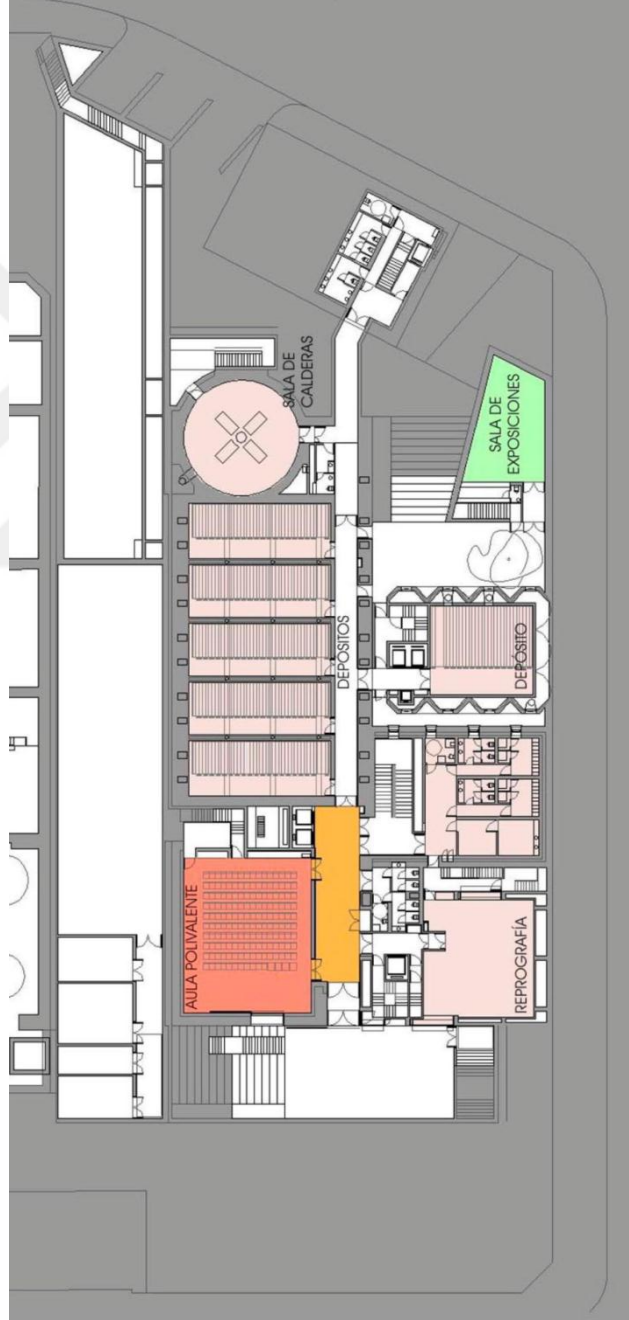
Şekil 4.133. Katlar arası geçişi sağlayan merdivenler (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

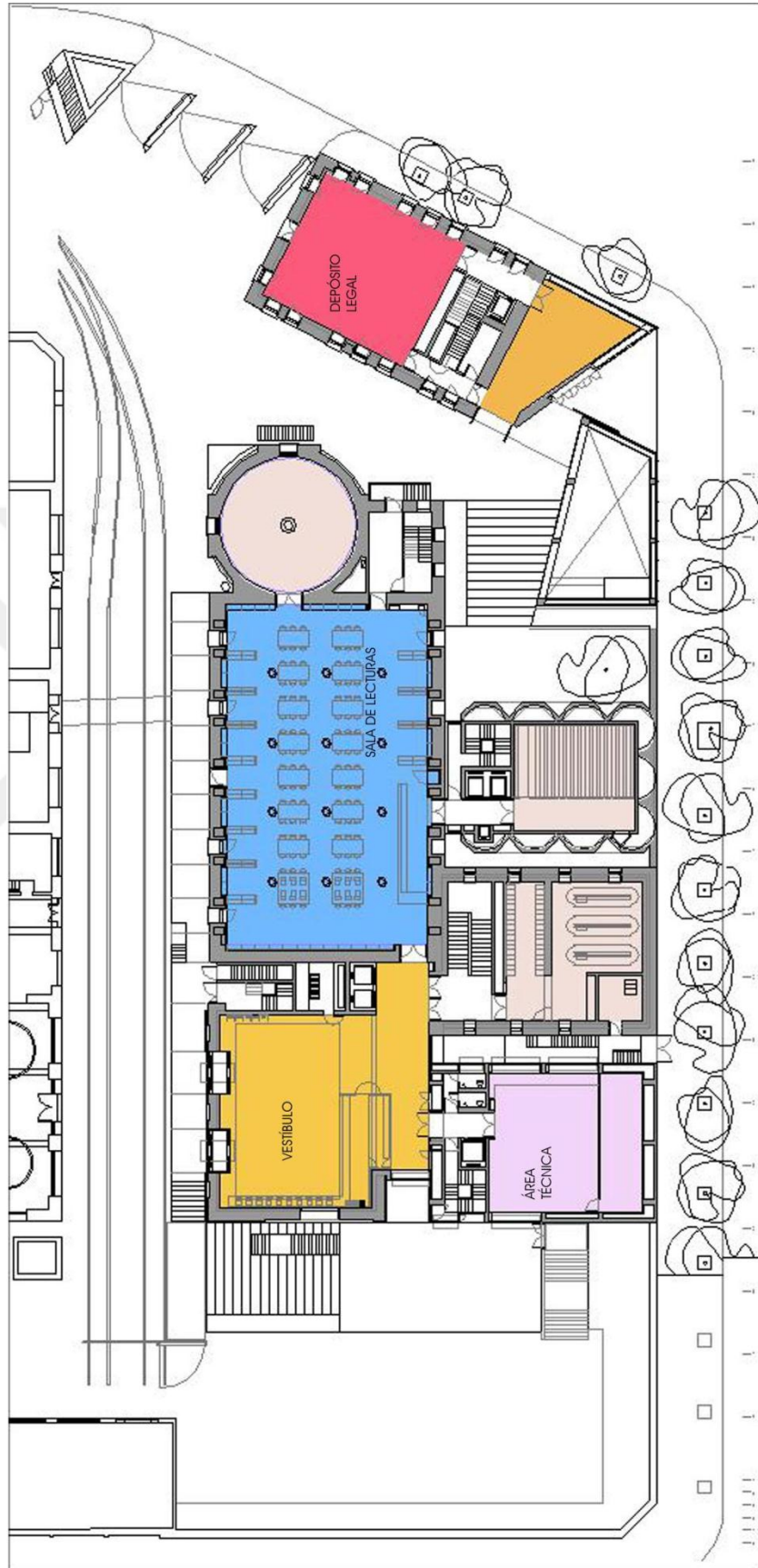
Şekil 4.134. Binaların acil çıkış kapıları (www.mcu.es)

4.4.4. Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları

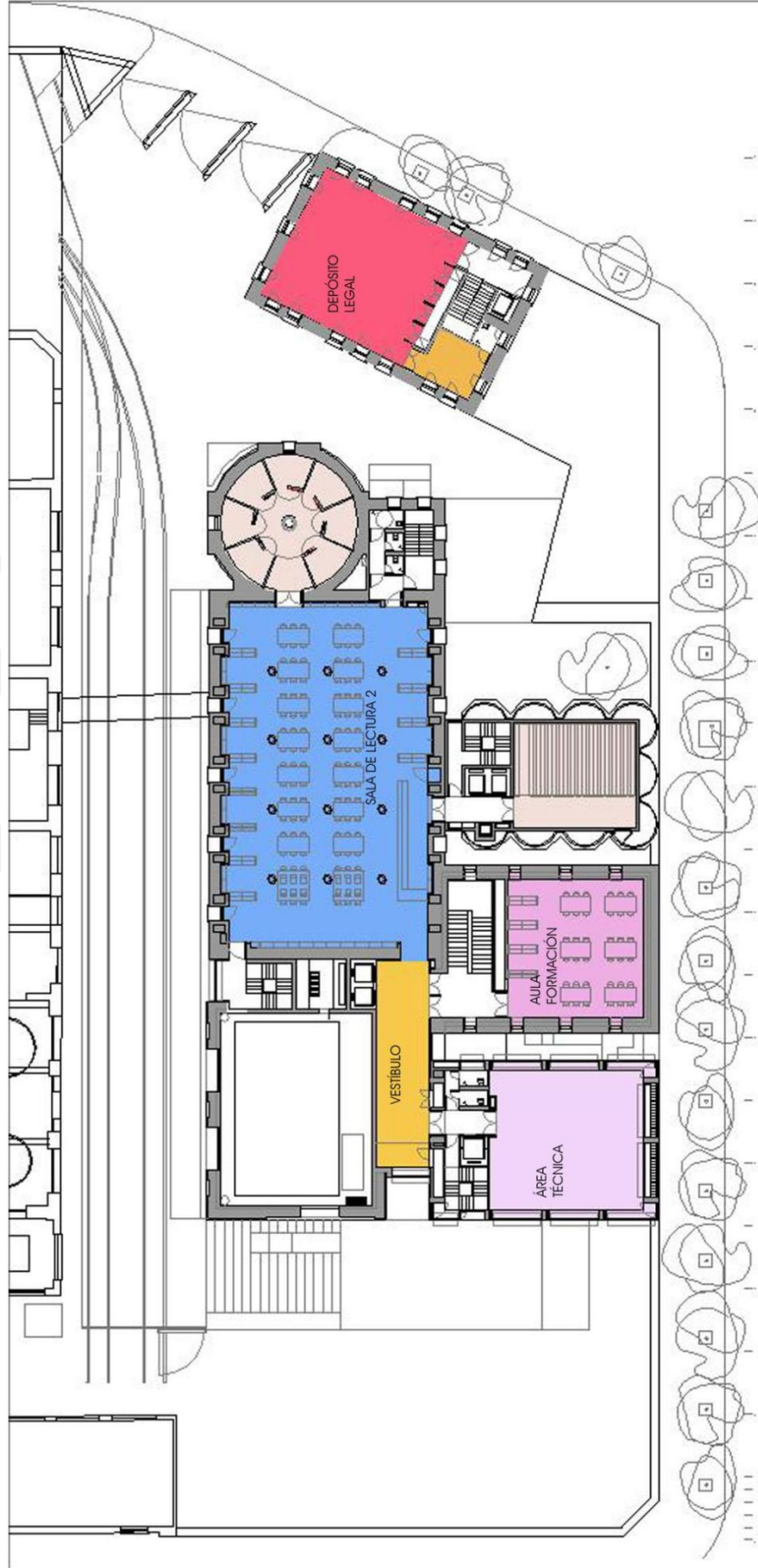
Biblioteca Regional Joaquin Leguina ‘El Águila’ Kütüphanesinin restorasyon çalışması Mansilla y Tuñón Mimarlık Ofisi tarafından yapılmıştır. Neo-Mudejar etkisiyle yapılan bina korunmuş, yapının bulunduğu alana ayrıca yeni bir bina daha eklenmiştir. Binanın restorasyon sonrası, silolarına yeni işlev verilerek, bu alandan yararlanılmıştır.

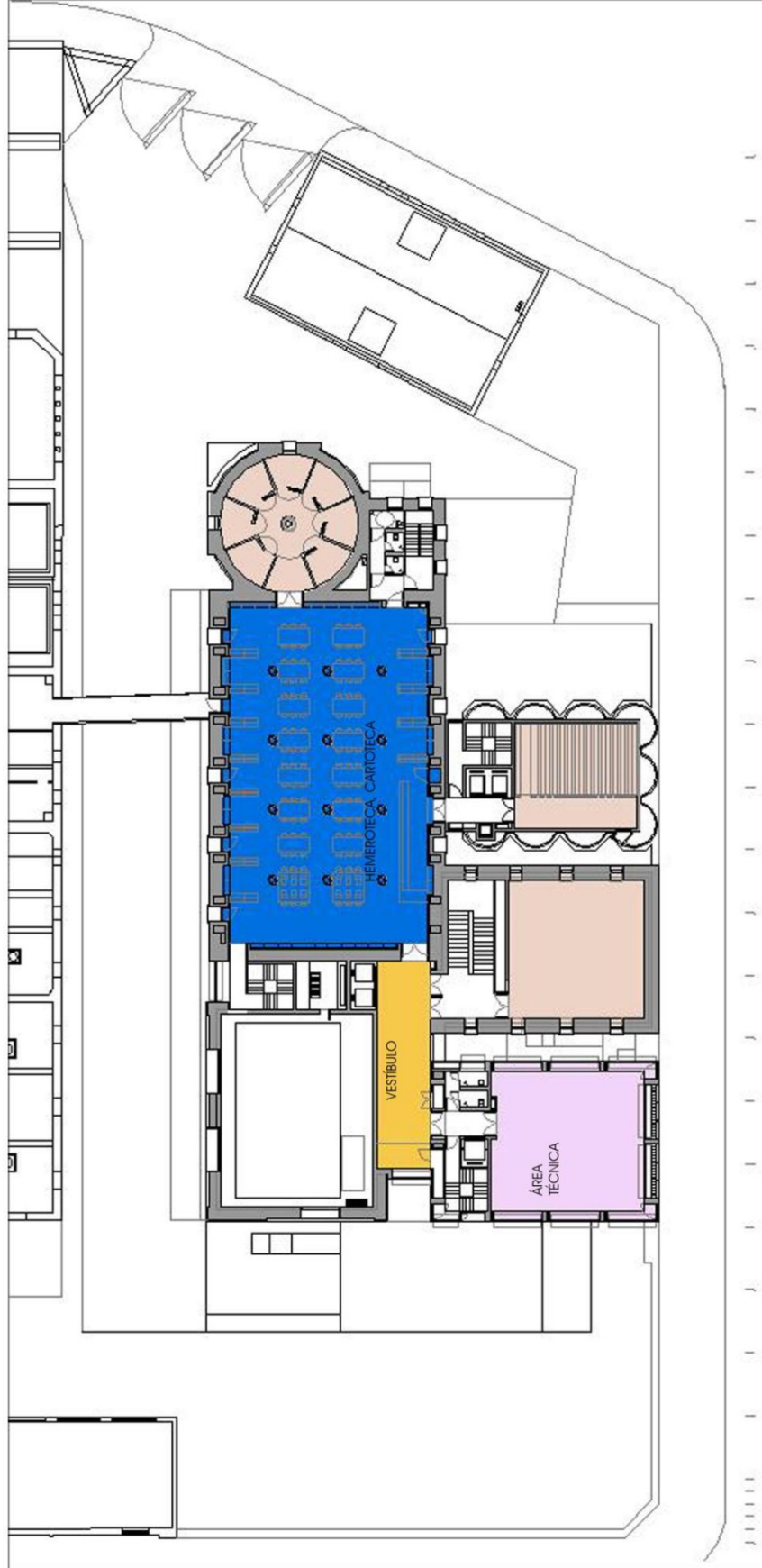
Şekil 4.135. Bodrum katı planı (www.mcu.es)

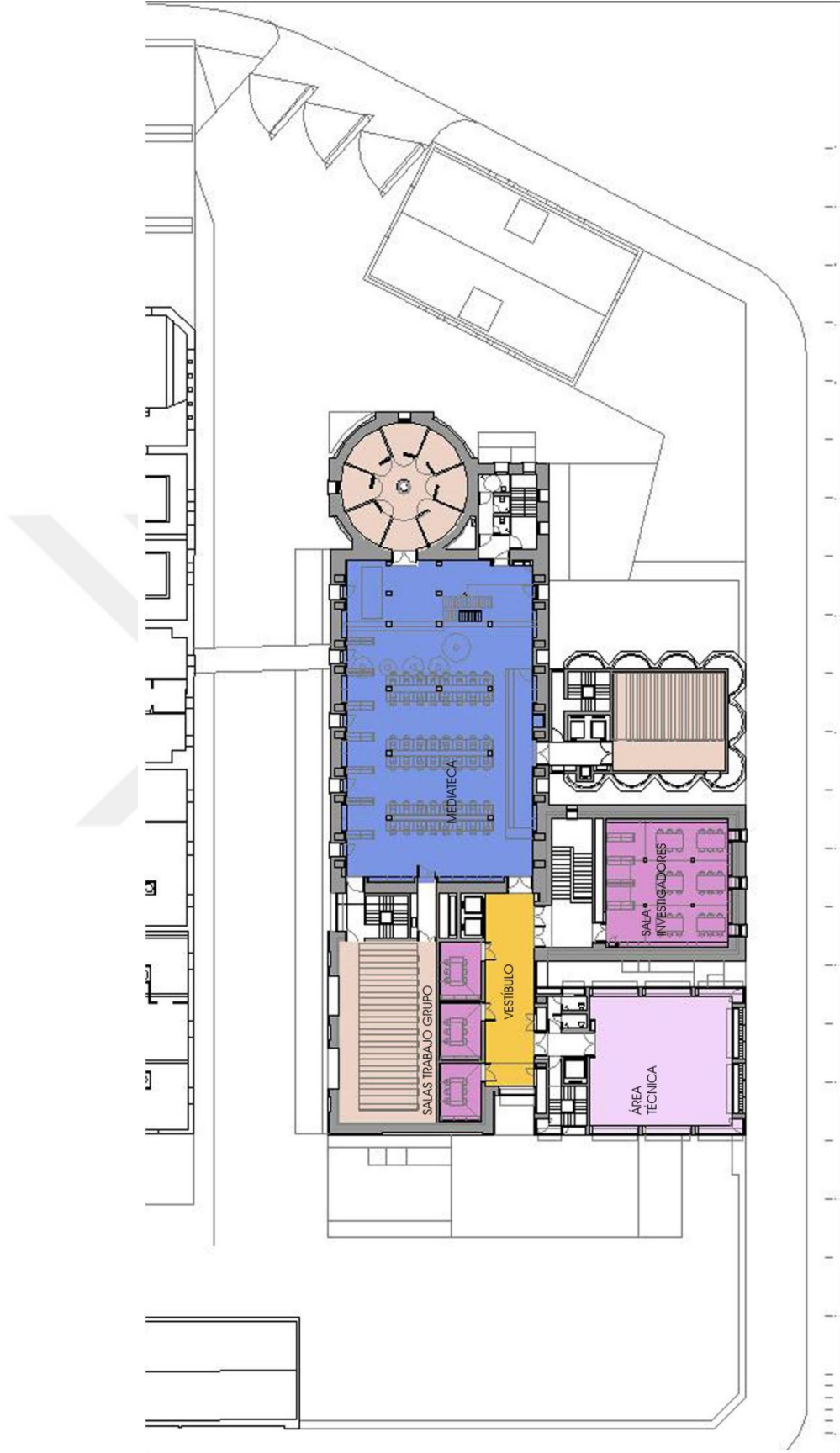
Şekil 4.136. Zemin kat, giriş planı (www.mcu.es)

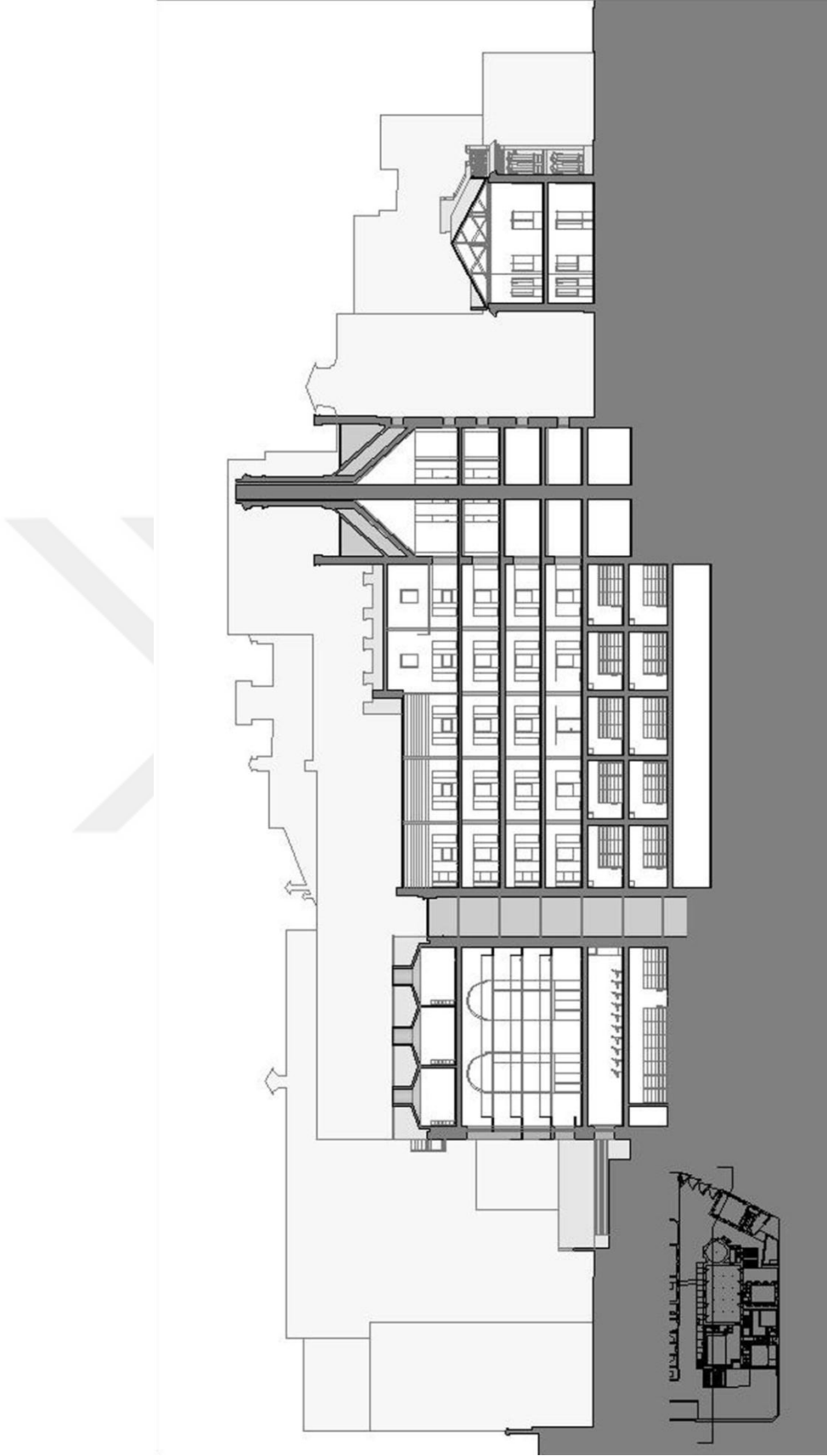
Şekil 4.137. Birinci kat planı (www.mcu.es)

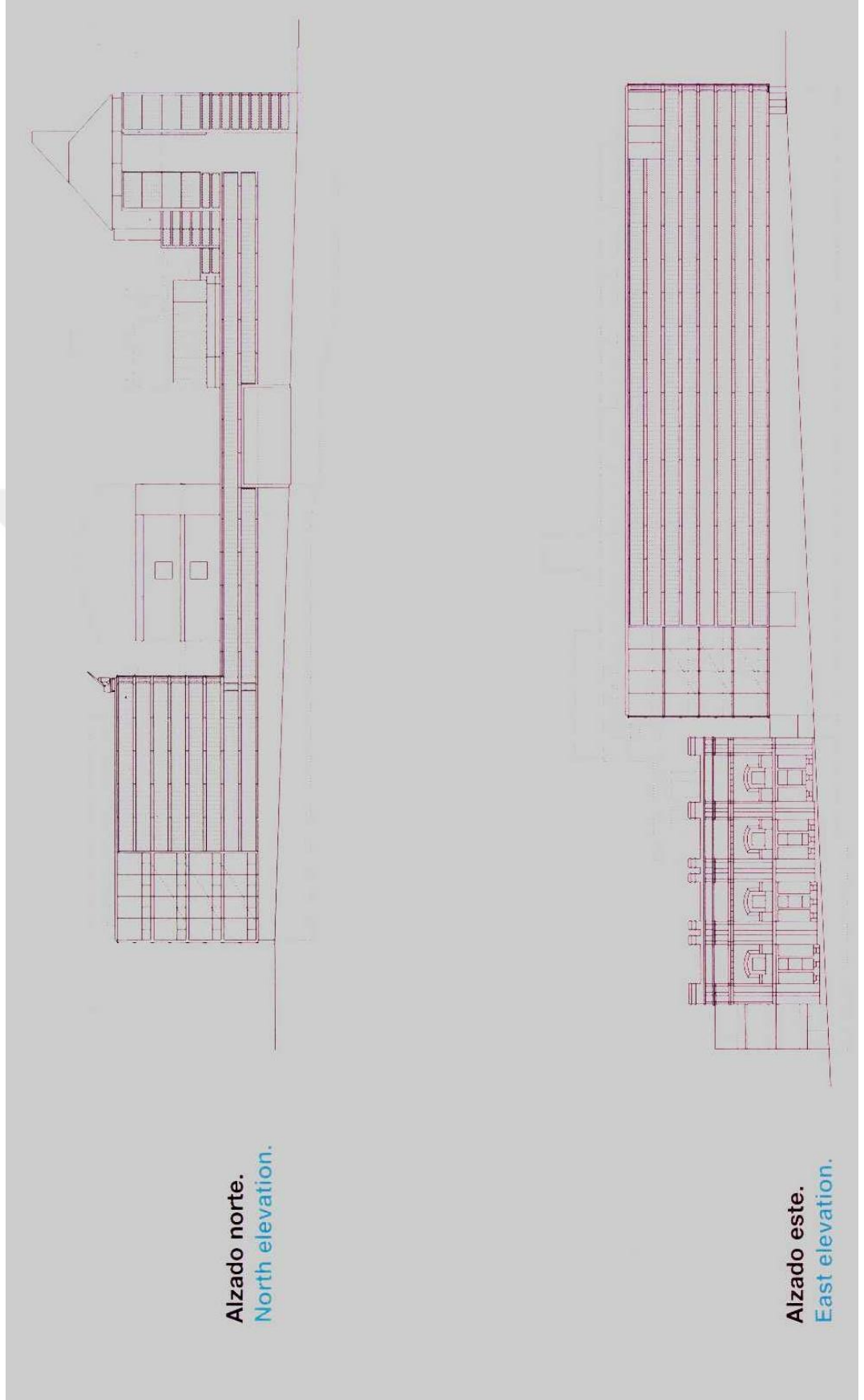
Şekil 4.138. İkinci kat planı (www.mcu.es)

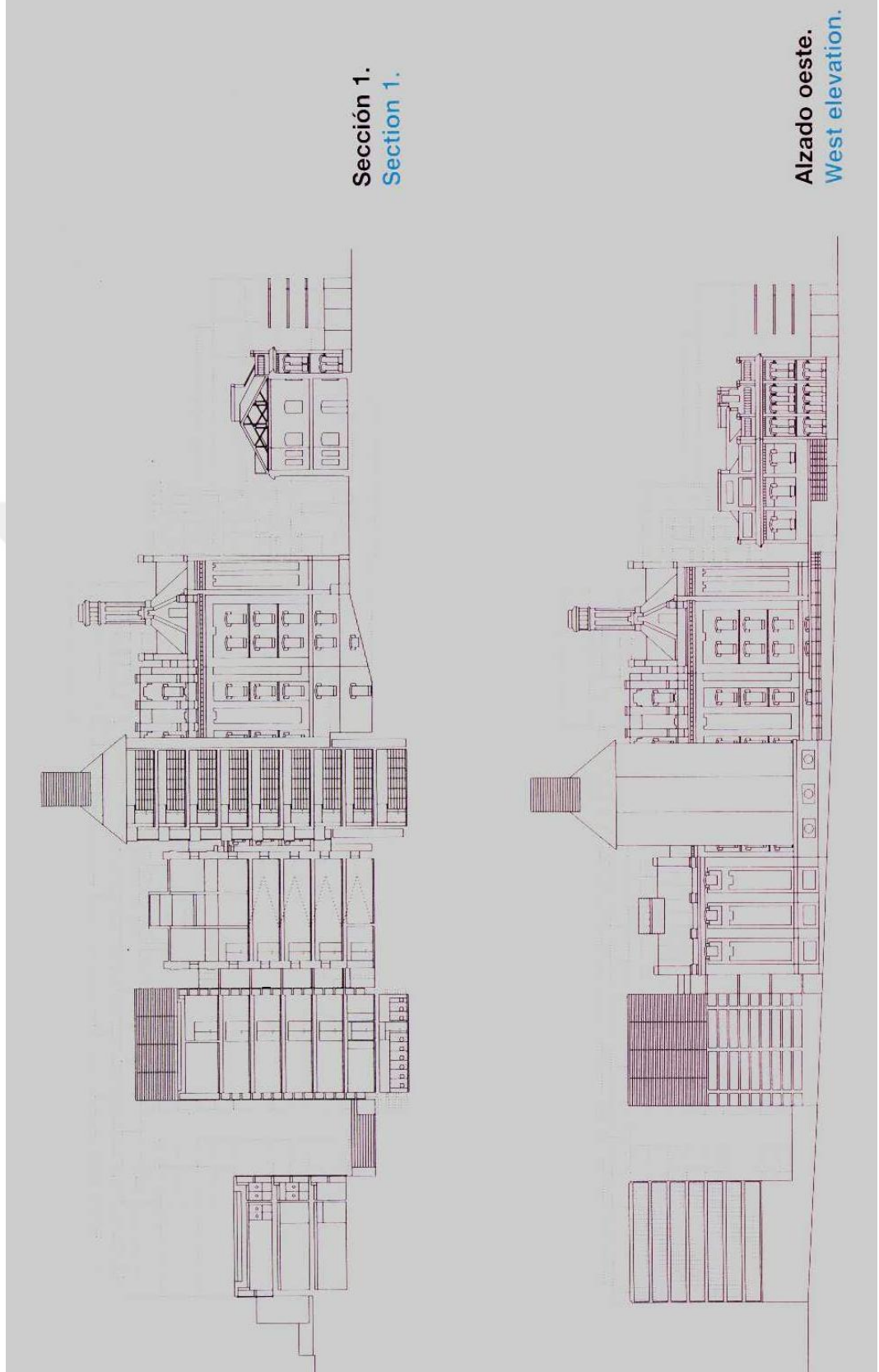
Şekil 4.139. Üçüncü kat planı (www.mcu.es)

Şekil 4.140. Uzunlamasına kesit (www.mcu.es)

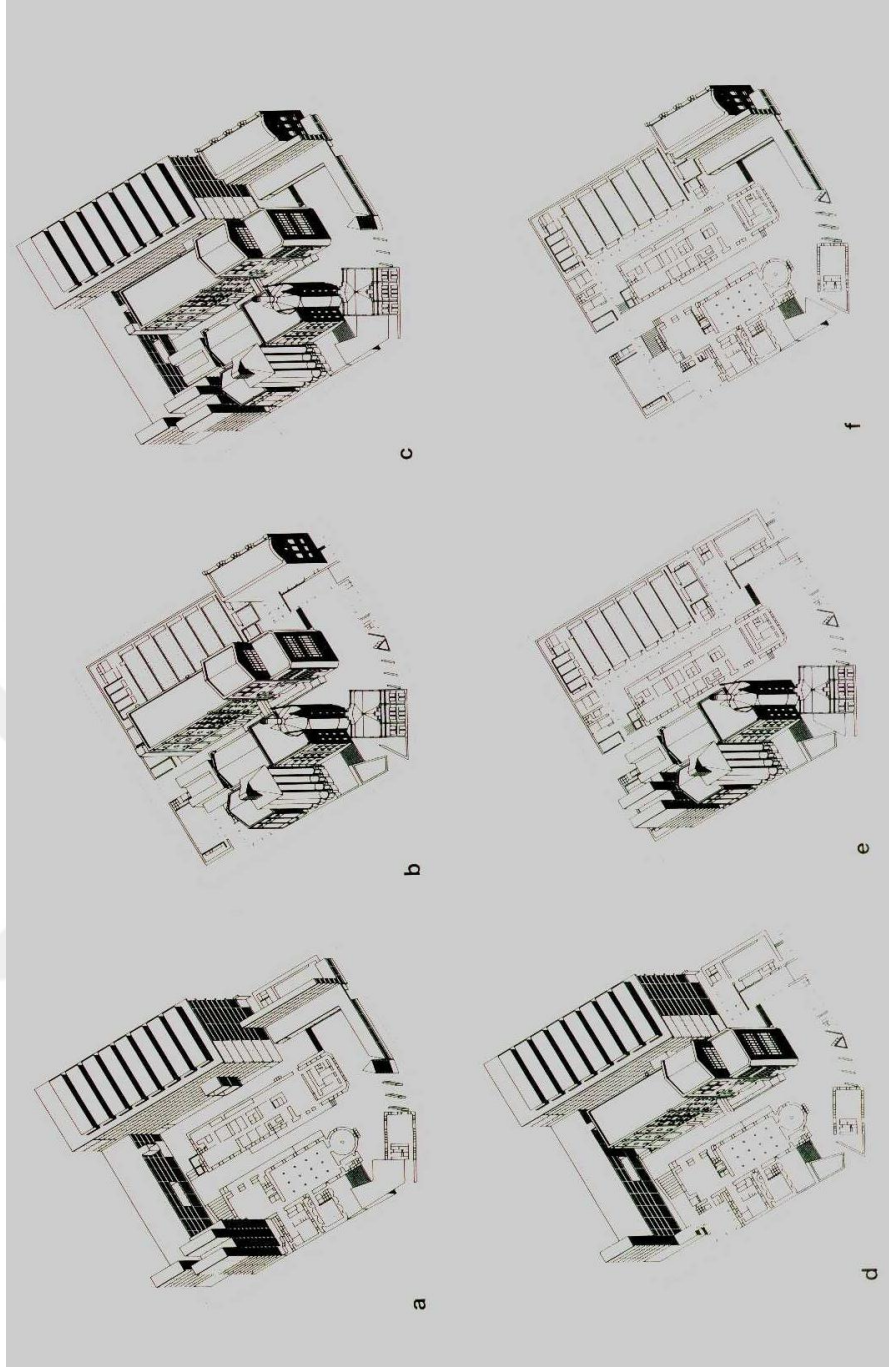
Şekil 4.141. Kuzey ve doğu kesitleri (2G Dergi N.27 Mansilla + Tuñón)

Şekil 4.142. Kesit 1 ve Batı kesiti (2G Dergi N.27 Mansilla + Tuñón)

Şekil 4.143. Kesit 2 (2G Dergi N.27 Mansilla + Tuñón)

Şekil 4.144. a- Yeni inşa edilen binaların planı

b- Rehabilite edilen binalar

c- Dokümantasyon Merkezi

d- Arşiv binası (ek bina)

e- Kütüphane binaları (eski bira fabrikaları ve silolar)

f- Kültür merkezi (2G Dergi N.27 Mansilla + Tuñón)

4.5.Matadero Madrid

4.5.1. Tanım

Yirminci yüzyılın başından bu yana Madrid'in Arganzuela bölgesinde bulunan bu yapı, mezbaha ve hayvan pazarı olarak inşa edilmiştir. Matadero Madrid binası, sanatsal eğitim ve diyalog hizmetleri veren, sürekli değişkenlik gösteren bir alandır. Kuruluş amacı, bugünün ve yarının kültürünü oluşturmak için çağdaş sosyokültürel çevre ve destek süreçlerini yansıtmaya yardımcı olmaktır. (Şekil 4.145.)

Şekil.4.145. Matadero Madrid genel görünümü (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

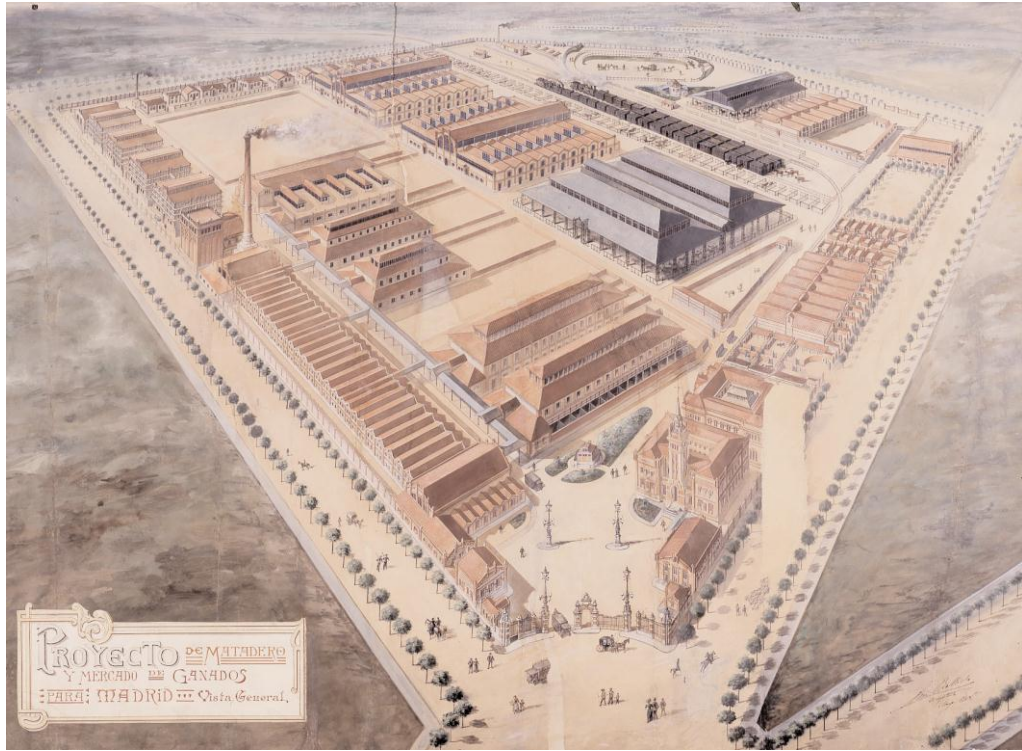
4.5.2. Tarihçe

Yapımına, 21 Haziran 1911 tarihinde başlanan mezbaha ve hayvan pazarı binası, 20. yüzyılın Madrid mimarisinin en tekil sanayi kuruluşlarından biriydi. Luis Bellido y Gonzalez tarafından yapının etrafına eklenen bu tesisler, işlevsellik, yapıcı rasyonalite gibi düşüncelerle karakterize edilmiştir.³⁰ (Şekil 4.146.) (Şekil 4.147.)

³⁰ Matadero Madrid Broşürü, 2011

Şekil.4.146. Matadero Madrid'in 1900'lü yıllardaki mezbaha ve hayvan pazarı görünümü (www.mataderomadrid.org)

Şekil.4.147. 1918 yılındaki Matadero Madrid (Fundacion COAM mimarlık yayını)

Yapının dış cephesinde soyut tasarımlar ile Neo-Mudéjar akımının etkisi görülmektedir. (Şekil 4.148.)

Şekil.4.148. Neo-Mudéjar etkisi görülen Matadero Madrid'in dış cephesi (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

İç savaşın ardından, yapı mezbananın yanı sıra diğer amaçlar için de kullanılmıştır. Örneğin, yapı 1940 yılında patates deposu olarak kullanılmış, 1992 yılında ise seraya dönüştürülmüştür. 1983 yılında mimar Rafael Fernandez- Rañada, Casa del Reloj (Saat Evi) olarak da bilinen Arganzuela Belediye Meclis Binası'nın yönetimi ve idaresi için kullanılabilecek şekilde değiştirmiştir. 1987'de aynı mimar büyükbaş hayvan deposunu yenilemiş ve sosyo-kültürel faaliyetlerde kullanılmak üzere projelendirmiştir. Mimar Antonio Fernandez Alba eski büyükbaş ahırını yenileyerek 1990'dan 1996'ya kadar Ballet Nacional de España (İspanya Ulusal Balesi) ve Compañía Nacional de Danza (Ulusal Dans Kurumu) genel merkezi olarak işlevlendirilmiştir.

Bina, 1911-1996 yılları arasında mezbaha olarak kullanılmaktaydı. Yine aynı yıl İspanya Genel Kentsel Planlama Tüzüğü'nün aldığı kararla 1997 yılına kadar kapatıldı. 2003 yılında Madrid Şehir Konseyi çağdaş sanatsal yatırım için bu alanı dönüştürmeye ve yenilemeye karar verdi. Restorasyon sürecinde alınan kararlar;

- Yapının karakterini bozmamak
- Endüstriyel malzemeler kullanılarak esnek ve geri dönüşümlü olmasını sağlamak olmuştur.

26 Eylül 2005 tarihinde mimari uyum ve kentsel çevre planına uyularak kullanım alanı %75'e çıkarılması karar verildi. 2006 yılında açılan yarışmalarla, Matadero Madrid bünyesinde bulunan tesisler, yarışmaların birincileri olan ünlü tasarımcı ve mimarlarla ortak projeler kapsamında yenilenmiştir.

Günümüzde Matadero Madrid, Madrid Şehir Konseyi'nin bir bölümü tarafından idare edilmektedir.³¹

4.5.3. İşlev Değişimi ve Günümüzdeki Durumu

Yapının, Legazpi bölgesinde kapladığı toplam alan 148,300 m²'dir. Yol ile birlikte bu alan toplam 183,566 m²'dir. Yapının girişi 2,5 metrelik yüksek duvarlarla çevrilidir.³² (Şekil 4.149.)

Şekil.4.149. Matadero Madrid binasına Paseo de la Chopera'dan giriş (http://buildipedia.com)

Yapı, maksimum yaratıcılıkla ve minimum mimari müdahale ile yenilenmiştir. Ayrıca binada kullanılan materyaller, binanın formuna uygun olarak seçilmiştir. Çağa uygun tasarlanan aydınlatmalar, yapı malzemeleri vb. kullanılmamıştır. Kullanılan malzemeler yapıdan adapte edilmiştir.

³¹ <http://www.mataderomadrid.org/new-times-new-architecture.html>

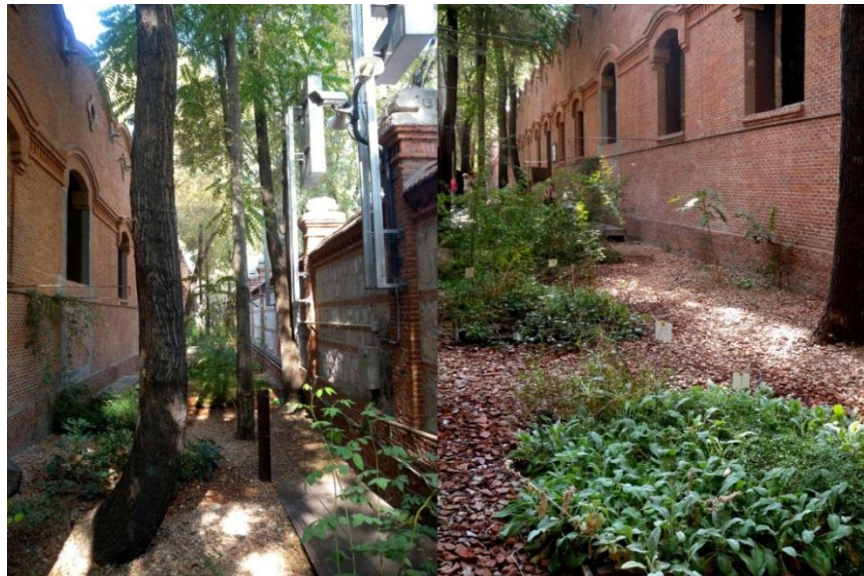
³² <http://buildipedia.com/in-studio/featured-architecture/madrids-industrial-evolution-el-matadero>

Tesisler, geniş davetlere ve organizasyonlara izin veren sergi alanları olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu labirenti andıran iç mekanda, bu bölümler, sinemalar, tiyatrolar ve toplantı odaları olarak kullanılmaktadır. İç mekanda kullanılan renk ve aydınlatma değiştirilmemiş, mevcut hali korunmuştur. (Şekil 4.150.)

Şekil.4.150. Loş hali korunmuş tesislerdeki bir odadan görüntü (Zeynep Fırat arşivi)

Fransız-Alman ortaklığında kurulan Atelier le Balto grubu, binanın bahçe bölümünde ekolojik faaliyetleri yürütmektedir. (Şekil 4.151.)

Şekil.4.151. Matadero Madrid binasının girişinde bulunan ekolojik bahçe (<http://lebalto.wordpress.com>)

Yıllarca restorasyon işlemi görmeyen bu bina, yenileme sonrası tarihsel doku korumaya devam etmiş ve çoklu kullanım alanına sahip olmuştur. (Şekil 4.152.) (Şekil 4.153.) (Şekil 4.154.) (Şekil 4.155.) (Şekil 4.156.) (Şekil 4.157.)

Şekil.4.152. Çatının restorasyon sürecindeki yenilenmesi (Fundacion COAM mimarlık yayını)

Şekil.4.153. Çatının restorasyon sürecini bitirdikten sonraki durumu (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil.4.154. Matadero Madrid'in içerisinde bulunan bir tesisin restorasyon süreci (Fundacion COAM mimarlık yayını)

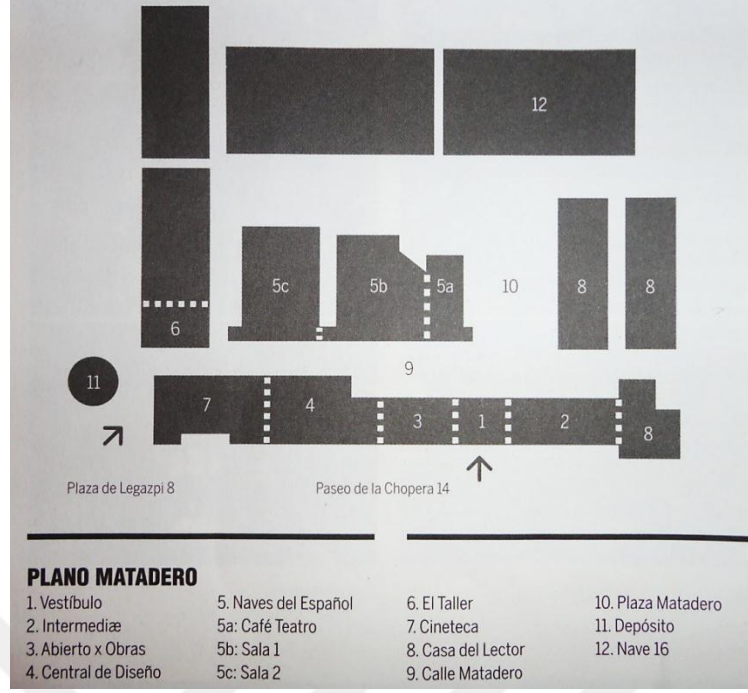
Şekil.4.155. Matadero Madrid'in içerisinde bulunan tesisin yenilenmiş hali (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil.4.156. Matadero Madrid'in restorasyon sürecinde yenilenen strüktürü
(Fundacion COAM mimarlık yayını)

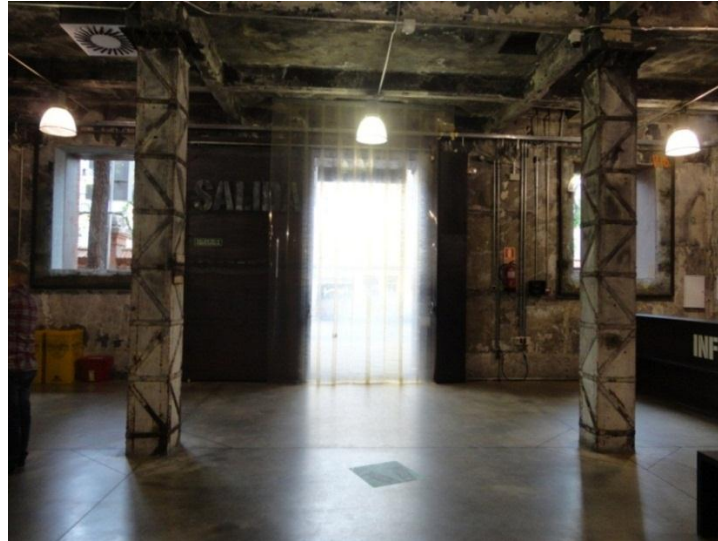
Şekil.4.157. Dış cephenin yenilenme süreci (Fundacion COAM mimarlık yayını)

Şekil.4.158. Binaların yerleşim düzeni (Matadero tanıtım kitapçığı)

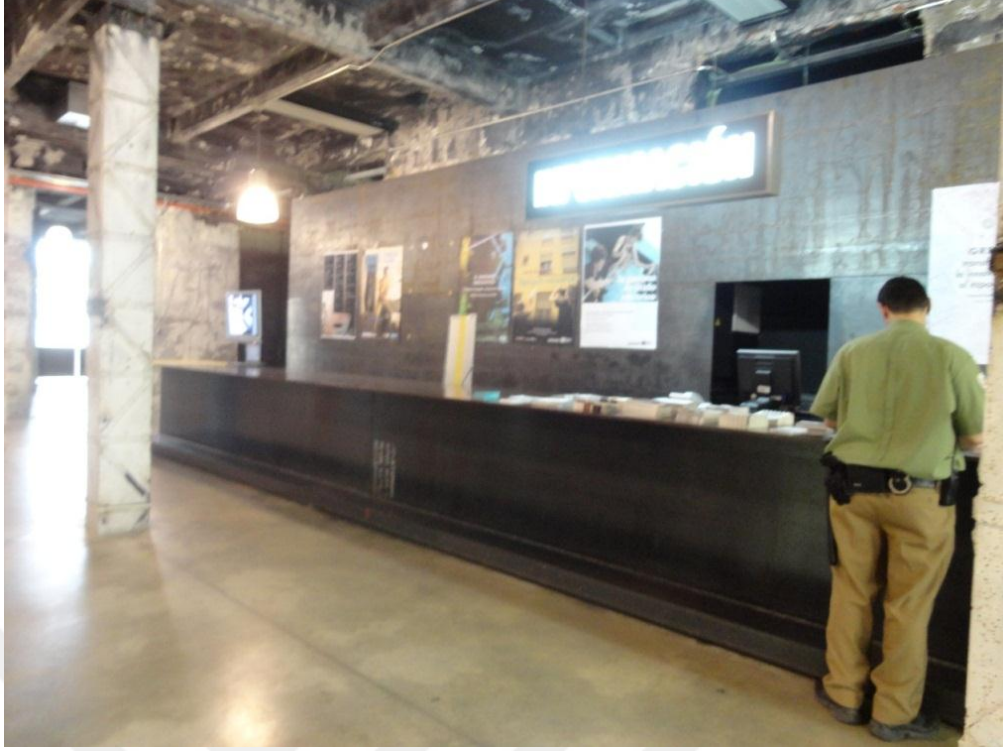
Yapıda bulunan tesisler (Şekil 4.158.);

1. Vestibulo: Giriş salonunun olduğu bölümdür. 157 m²'lik bir alanı kaplamaktadır. Paseo de la Chopera caddesinden girilerek diğer tesislere ve bahçeye çıkılır. Bu bölümde danışma ofisi de bulunmaktadır.³³ (Şekil 4.159.) (Şekil 4.160.) (Şekil 4.161.)

Şekil.4.159. Paseo de la Chopera'dan birinci tesise giriş kapısı (Zeynep Fırat arşivi)

³³ Matadero Madrid Broşürü, 2011

Şekil.4.160. Birinci tesisde bulunan danışma noktası (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil.4.161. Vestibulo tesisinin genel görünümü (Zeynep Fırat arşivi)

2. Intermediæ: Intermediæ, kamuya yönelik deneysel bir programı kapsayan tesistir. Bu tesis, bir araştırma laboratuvarı olarak tasarlanmıştır. Bu alanda faaliyet gösteren Yaratıcı Sanatlar Hibe Programı toplulukla birlikte çalışmaktadır. Amacı, keşif, araştırma ve deneysel çalışmalardır. Bunlar, ekoloji, sanat ve aktivizm, keşfetmek için oyunlar, görsel kültür ve arşivleme süreçleri olarak gösterilebilir. 2006 yılında açılan yarışma sonucu Arturo Franco birinci olmuş ve bu tesisi tasarlamıştır.³⁴ (Şekil 4.162.) (Şekil 4.163.) (Şekil 4.164.)

Şekil.4.162. Intermediæ tesisine giriş kapısı (Zeynep Fırat arşivi)

³⁴ Matadero Madrid Broşürü, 2011

Şekil.4.163. Intermediae araştırma laboratuvarı (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil.4.164. Intermediae araştırma laboratuvarının iç mekanı (Zeynep Fırat arşivi)

3. Abierto x Obras: 880 m²'lik bir alana sahiptir. İçerisinde 500 kişi barındırabilmektedir. Eski mezbahanın yenilenen soğutma odası, günümüzde sanatsal çalışmalar için kullanılmaktadır.³⁵ (Şekil 4.165.) (Şekil 4.166.)

Şekil.4.165. Abierto x Obras tesisine giriş kapısı (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil.4.166. Abierto x Obras tesisinde sanatsal çalışma (Zeynep Fırat arşivi)

³⁵ Matadero Madrid Broşürü, 2011

4. Central de Diseo: Madrid sakinlerine ve turistlere tahsis edilen bu alanda, sadece tasarım ile ilgili projeler hayata geçirilmektedir. Bu projeler, iç mimari, grafik ve endüstriyel tasarım ile bağlantılıdır. Tasarıma teşvik için, ekonomi ve kültür alanına paralel projeler hayata geçirilmektedir. Bu projeler, grafik, ürün ve mekan tasarımlarının yardımıyla ortaya çıkarılmaktadır. ‘Association For Designers From Madrid’ (DIMAD) (Madrid tasarımcılar derneği) tarafından yürütülmektedir ve kendi kurduğu vakıf tarafından desteklenmektedir.³⁶ (ekil 4.167.)

Şekil.4.167. Central de Diseo tesisine giriş (Zeynep Fırat arşivi)

5. Naves del Espaol: Matadero Madrid, özellikle sahne sanatları odaklı sanat çalışmalarına önemli bir kaynak ayırmaktaydı. Naves del Espaol tesisi, bu projenin temel talarından biridir. Sahne sanatlarını Teatro Espaol yönetmektedir. Ayrıca performans alanında fuaye ve lobi ile birlikte kullanılan tiyatro kafe (Caf Teatro) bulunmaktadır. 500 m²’lik bir alan kaplamaktadır ve 300 kişilik bir kapasiteye sahiptir. Bu kafe ile beraber ana salona (5b: Sala1) dahil olan bu bölüm,  binadan oluşmaktadır. Oda 2 (5c: Sala 2) olarak adlandırılan bölümde ise prova ve eğitim alanlarıyla, küçük formatlı gösteriler sunulmaktadır.³⁷ (ekil 4.168.)

³⁶ Matadero Madrid Bror, 2011

³⁷ Matadero Madrid Bror, 2011

Şekil.4.168. Naves del Español tesisinin Cafe Teatro bölümü (www.madrid.es)

6. El Taller: 150 m²'lik bir alana sahiptir ve 100 kişilik bir kapasiteye sahiptir. Bu atölyede halkın ve sanatçıların arasındaki toplantılar için tasarlanmıştır. Her türlü konferans, atölye çalışmaları ve tartışmalar burada yapılmaktadır.³⁸
7. Cineteca: Madrid'in en geniş sinema ve özellikle belgesel dokümanlarının bulunduğu yerdir. Ayrıca, Documenta Madrid Film Festivalinin daimi gösterim yeridir. Churtichaga+Quadra-Salcedo mimarlık bürosu günümüzde bu alanı yeni bir alana çevirmiştir. Bu alanda bulunan merdivenler ve aydınlatmalar sinema salonuna farklı bir görünüm kazandırmıştır.³⁹ (Şekil 4.169.)

³⁸ Matadero Madrid Broşürü, 2011

³⁹ Matadero Madrid Broşürü, 2011

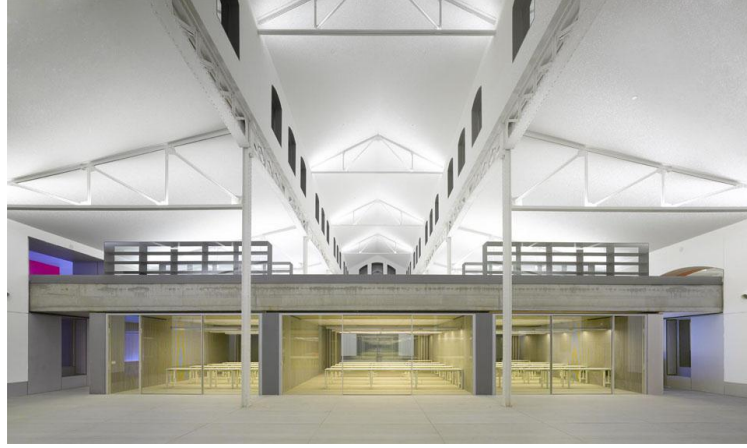
Şekil.4.169. Cineteca tesisinde bulunan sinema salonu (www.mataderomadrid.org)

8. Casa del Lector: Bu büyük alan, Alman Sanchez Ruipérez Vakfının girişimiyle okuyucular ve kitaplar üzerinde düşünülerek tasarlanmıştır. Bu alan hem profesyoneller, hem de halk için yapılmıştır. 2006 yılında açılan yarışmayla Ensamble Studio & Anton Garcia Abril tasarım ve inşaat, Alberto Corazón grafik tasarımı ve Jesus Moreno & Associates iç mekan tasarımında yer almıştır.⁴⁰ (Şekil 4.170.) (Şekil 4.171.) (Şekil 4.172.)

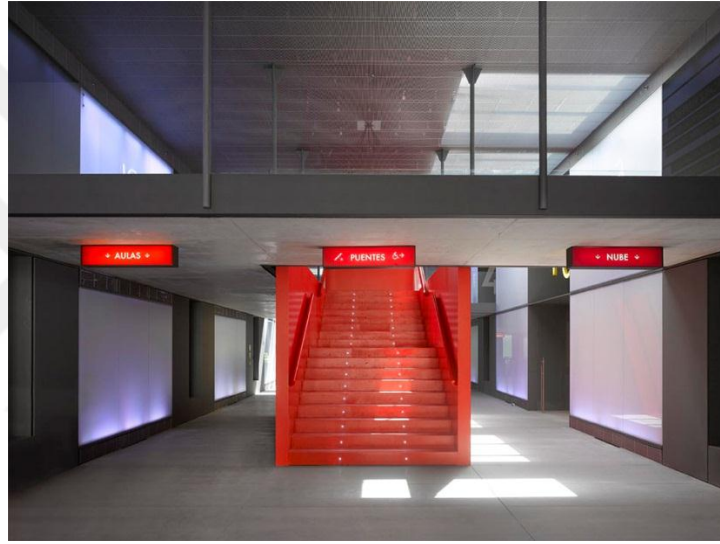

Şekil.4.170. Yapının inşasında, 24 metre. uzunluğunda ve 53 ton ağırlığında kullanılan 11 adet kiriş, pnömatik ray sistem ile yerleştirilmiştir (www.ensamble.info)

⁴⁰ Matadero Madrid Broşürü, 2011

Şekil.4.171. Yapının, kirişler yerleştirildikten sonraki hali (www.ensamble.info)

Şekil.4.172. Casa del Lector tesisinde bulunan, diğer bölümlere geçişleri gösteren kısım (www.ensamble.info)

9. 10. Calle y Plaza Matadero: Bu alanlar, büyük sanat etkinlikleri için hem tek tek, hem de birlikte kullanılmaktadır. Açık havada yapılan bu etkinliklere, dans, tiyatro, sirk gösterileri, konserler ve büyük sanat etkinlikleri sayılabilir.
11. Depósito de Especies: Eski mezbahanın su deposu günümüzde ‘Nuh’un Gemisi’ adı verilen bir bölümde bitki türlerinin anıt ve arşivi haline getirilmiştir. Matadero Madrid bünyesinde bulunan tesislerin yakınındaki bir tesiste bulunmaktadır. Mimarlar Langarita ve Navarro işbirliğinde hayata geçirilmiştir.⁴¹ (Şekil 4.173.)

⁴¹ Matadero Madrid Broşürü, 2011

Şekil.4.173. Eski mezbahanın su deposu (www.plataformaarquitectura.cl)

12. Nave 16: 4.098 m²'lik bir alan kaplayan Nave 16, Matadero Madrid'in görsel sanatlarda kalbi olarak sayılmaktadır. Ayrıca, 1300 kişi ayakta ve 2000 kişilik oturma kapasitesine sahiptir. Bu alan sınırlı kaynakları kullanarak ve detaylara önem göstererek geri dönüşümlü mimariye en iyi örneklerinden biridir. Geniş bir alanı kaplaması yönünden mimari açıdan her türlü organizasyonu barındırabilmektedir. Bunlar, sunumlar, büyük sergiler, konserler, iş üretim atölyeleri, performanslar ve sosyal aktiviteler olarak gösterilebilir. Iñaki Carnicero, 2006 yılında Nave 16 için düzenlenen yarışmada birinci olarak, bu yapının restorasyon ve düzenlemelerini yapmıştır. Nave 16'nın içerisinde barındırdığı Nave de Musica, Kasım 2011 yılına kadar Red Bull Music Academy tarafından kullanılmıştır. Günümüzde, tüm müzikal programlar bu alanda sergilenmektedir. İçerisinde, radyo ve kayıt stüdyoları ile dokuz prova odası, konserler ve diğer etkinlikler için küçük bir sahne barındırmaktadır. Ayrıca, müzisyenler ve sanatçılar prova ve denemeler için kayıt odalarını kiralayabilmektedirler. Buna ek olarak RBMA Radyo, stüdyo olarak kullanmaya başlamıştır. Meksikalı tasarımcı Jerónimo Hagerman ile genç mimarlar Langarita ve Navarro işbirliğinde dizayn edilmiştir.⁴² (Şekil 4.174.) (Şekil 4.175.) (Şekil 4.176.) (Şekil 4.177.)

⁴² Matadero Madrid Broşürü, 2011

Şekil.4.174. Iñiqui Carnicero tarafından dizayn edilen Nave 16 tesisi (www.inaquicarnicero.com)

Şekil.4.175. Tesisin genel görünümü (www.inaquicarnicero.com)

Şekil.4.176. Tesisin genel görünümü (www.inaquicarnicero.com)

Şekil.4.177. RBMA Radyonun genel merkezi (www.metalocus.es)

Ayrıca bu tesislerin içerisinde barındırdığı diğer yapılaşmalar şöyle sıralanabilir;

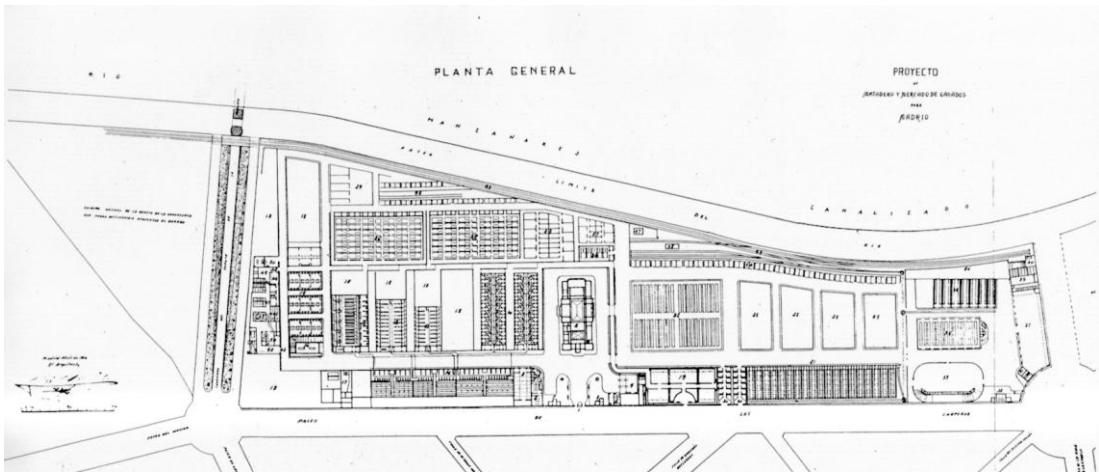
1. Archivo Matadero: Dört arşiv bölümünden meydana gelmektedir ve bu arşivlere ulaşmak için danışma ve araştırma bölümleri vardır. Bunlar;
 - Archivo de Creadores de Madrid
 - Artea
 - FreshMadrid
 - Madrid Abierto'dur.

Bu arşivler farklı disiplinlerde çalışmalarına karşın ortak özellikleri, görsel sanatlar, sahne sanatları, mimari ve kentsel planlama verilerine ulaşımıdır.

2. Avant Garden: Alternatif peyzaj alanında çalışan Fransız-Alman grup Atelier le Balto, bu alanda ekolojik ve katılımcı aktiviteler sunmaktadır.
3. Extension AVAM: Associated Visual Artists of Madrid (AVAM) (Madrid Görsel Sanatçılar Örgütü), uydu ofisi aracılığıyla çağdaş sanat sektöründeki profesyoneller için özel hizmetleri olarak AVAM atölye çalışmasını hayata geçirmiştir.

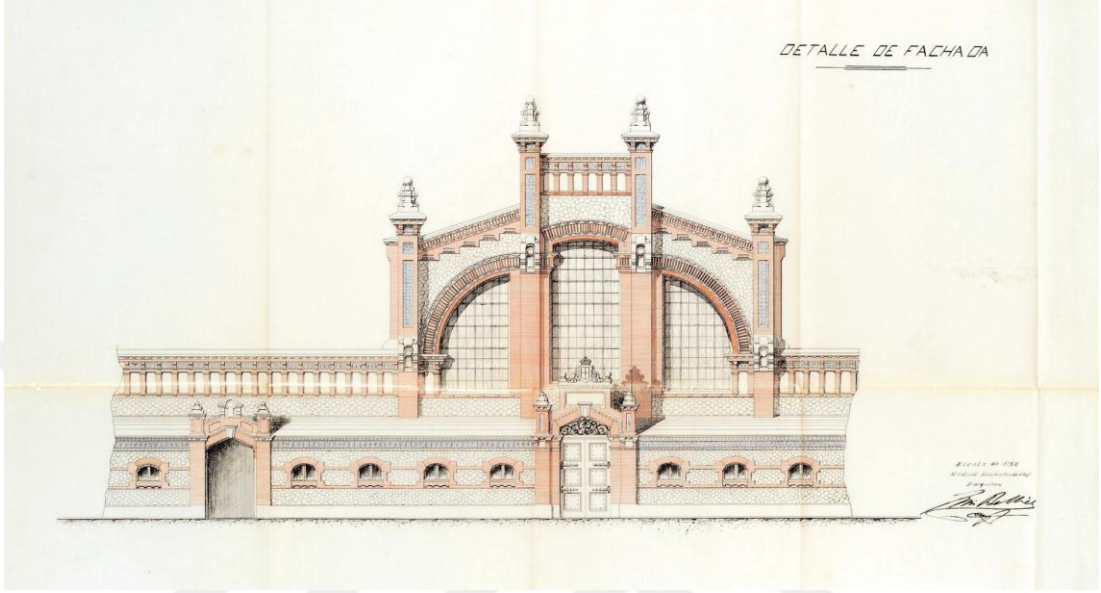
4.5.4. Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları

Matadero Madrid yapısının içerisinde bulunan binalar, çeşitli mimarlar ve tasarımcılar tarafından yapılmıştır. Binalara eklenen dikey ve yatay taşıyıcılar dikkat çekicidir. (Şekil 4.178.)

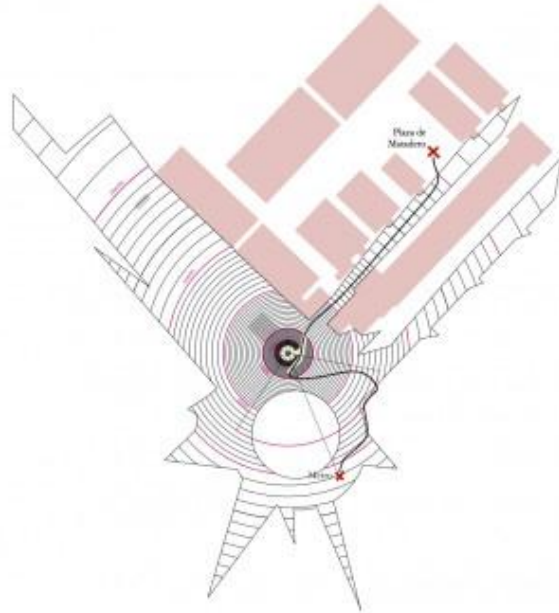

Şekil.4.178. Mimar Luis Bellido'nun Matadero Madrid'i hayvan pazarı ve mezbaha olarak tasarladığı, 1918 yılına ait genel plan (Fundacion COAM mimarlık yayını)

Neo-Mudejar etkili dış yüzeyi korunmuştur ve ayrıca binalarda yapılan eklemeler ile yenilemeler minimum düzeyde tutulmaya özen gösterilmiştir. (Şekil 4.179.) (Şekil 4.180.) (Şekil 4.181.) (Şekil 4.182.) (Şekil 4.183.)

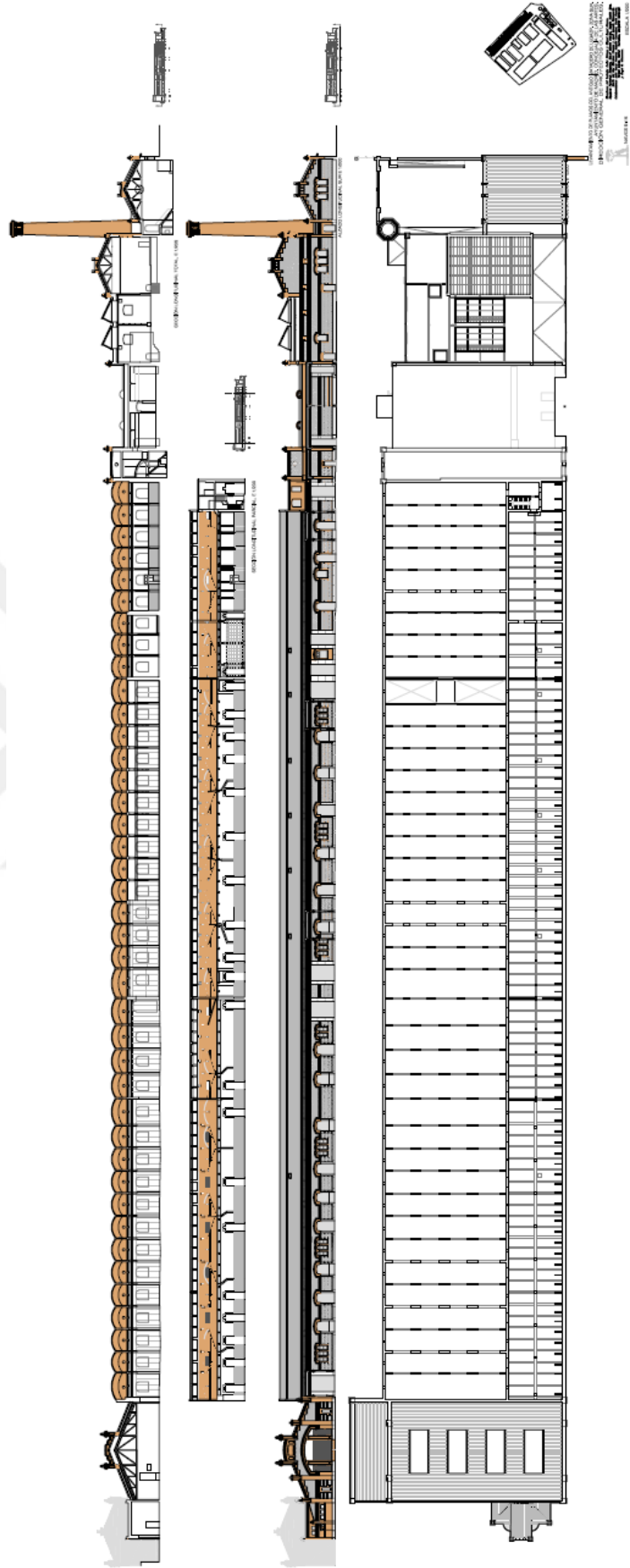
Şekil.4.179. Luis Bellido'nun detay çizimi (Fundacion COAM mimarlık yayını)

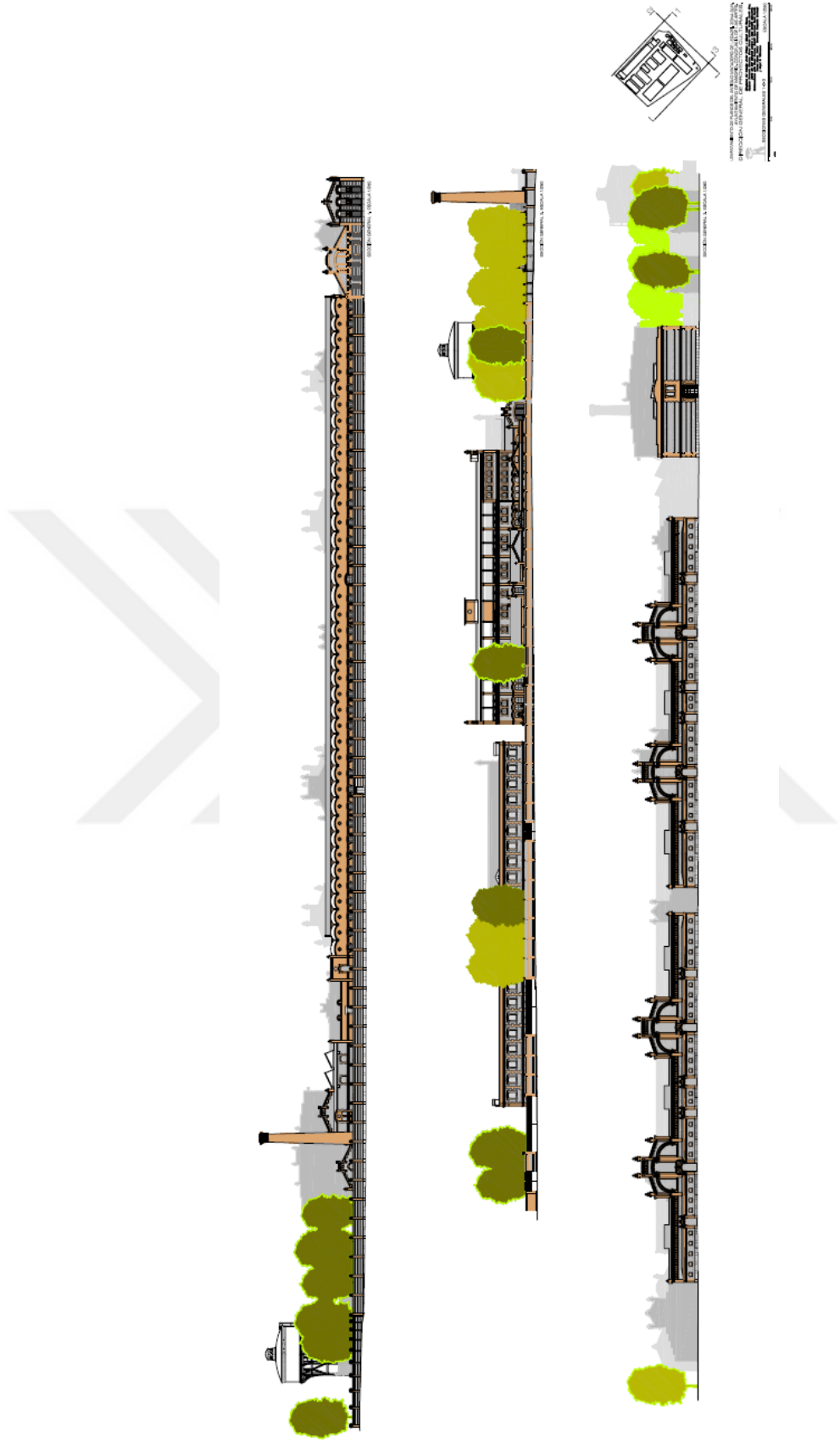
Şekil.4.180. Su deposu (www.plataformaarquitectura.cl)

Şekil.4.181. Matadero Madrid'in vaziyet planı (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil.4.182. Güney cephesi görünümüleri (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

Şekil.4.183. Matadero Madrid'in genel kesitleri (Alejandro Valdivieso Royo arşivi)

4.6. Museo Abc

4.6.1. Tanım

Çizim ve illüstrasyonun yeni merkezi Museo ABC, kentin sanatsal ve kültürel bir sembolü olması için Madrid’de hayata geçirilmiştir. Amaniel Caddesinde bulunan eski bira fabrikası, kültürel ve sanatsal kurumları çeşitli yelpazede bir araya getirerek, çağdaş bir sanat merkezi olarak yeniden işlev verilerek hayata döndürülmesi amaçlanmıştır. (Şekil 4.184.)

Museo ABC’de 1500 artistin 200.000’e yakın çalışması, Diario ABC ve kurucuları olan Vocento Grup tarafından seçilerek, günümüzde sergilenmektedir.

Şekil 4.184. Museo ABC’nin Amaniel Caddesi’ne bakan cephesi (www.lanciatrendvisions.com)

4.6.2. Tarihçe

Amaniel Caddesindeki eski Mahou bira fabrikası 1894 yılında Francisco Andres Octavio tarafından tasarlanmıştır. Yapının inşası beş yıl sürmüştür. Dönemin ilk bira fabrikalarından biridir. Yapı, tuğladan meydana gelmiştir. 1899-1900 yılları arasında, kent planlamasından sorumlu Mimar José Lopez Salaberry tarafından yapıda eklemeler yapılmıştır. 1901-1907 yılında ikinci kez yenilenmiştir. 1916-1930 yılları arasında Lorenzo Gallego Llausas tarafından üçüncü kez yenilenmiştir.⁴³ (Şekil 4.185.)

Şekil 4.185. Mahou Bira fabrikası (<http://artedemadrid.wordpress.com>)

Eski Mahou bira fabrikası Mimarlar José Maria Aranguren ve José Gonzalez Gallegos tarafından 2006 yılında ABC Çizim ve İllüstrasyon Müzesi haline getirilmiştir. Binanın orijinalinde dış cephede, sokağa bakan tuğla kısım yıkılıp bir

⁴³ <http://artedemadrid.wordpress.com/2010/11/21/antigua-fabrica-de-cervezas-mahou-en-la-calle-amanie/>

konteyner şekline getirilip içerisine kafeterya yerleştirilmiştir. Dış cephe doğal ışığı alacak şekilde tasarlanmıştır. (Şekil 4.186.)

Şekil 4.186. Kafeterya bölümü (Zeynep Fırat arşivi)

4.6.3. İşlev Değişimi ve Günümüzdeki Durumu

ABC Çizim ve illüstrasyon Müzesi 3,850 m²'lik alanda 6 kat olacak şekilde tasarlanmıştır. Mevcut binanın iç avlusu, iki paralel sokağı birbirine bağlayacak şekilde çift giriş ve çıkışa sahiptir. Binanın orijinalinde avluya tek bir giriş bulunmaktaydı. Bina dışarıdan paravanlarla kapatılmıştı. Günümüzde bu paravanlar kaldırılıp, yerine sürgülü cam sistem getirilmiştir.⁴⁴ (Şekil 4.187.)

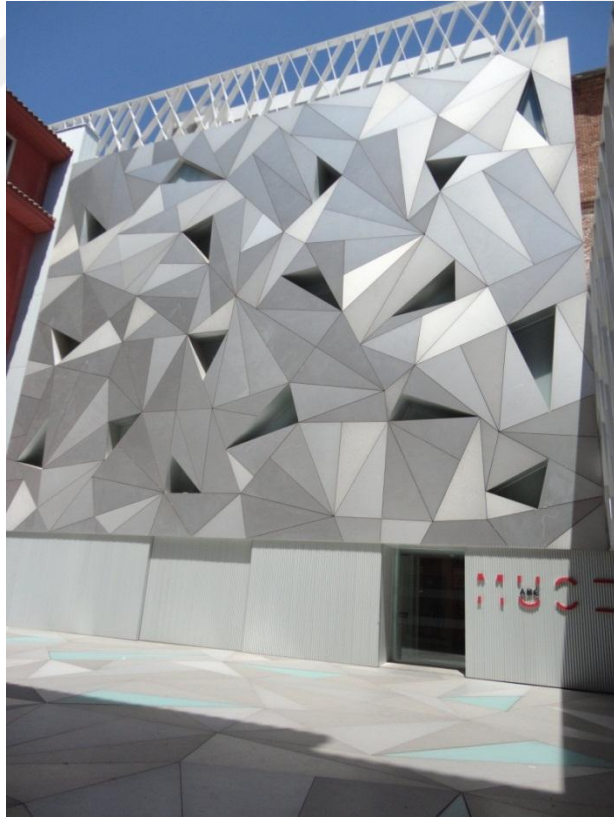
Bu yapıda yeni bir 'atrium' yaratmak için, çağdaş ve modern bir görünüme sahip olması istenmiştir. Bu atrium bölümünün, lobiden önce yerleştirilmesi planlanmıştır.

Binada öncesinde var olan süreksizlik unsurları güçlendirilmiş ve prizmatik cephe ile desteklenmiştir. Boşluklu alanlar içine ışık kaynağı alacak biçimde, benzer üçgen şekillerde inşa edilmiştir. Bu şekiller, gerçek ve hayali karışımlar ile sergilendiğinden 'ağırlıksız alan' adı verilen bir sistem ortaya çıkmaktadır. Bunun amacı, ziyaretçileri merakta bırakıp, kendisine doğru çekmektir. (Şekil 4.188.)

⁴⁴ <http://diariodesign.com/2010/11/el-museo-abc-ha-abierto-sus-puertas-en-madrid/>

Şekil 4.187. Museo ABC'ye giriş ve atrium bölümü (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.188. Üçgen şekillerin oluşturduğu avluya bakan dış cephe (Zeynep Fırat arşivi)

Zeminde ve cephede kullanılan üçgen şekiller ‘mekânsal iki yüzü’ vurgulamak için yapılmıştır. Zeminde bulunan üçgen formlar, bodrum katında bulunan sergi salonunu aydınlatır. (Şekil 4.189.)

Şekil 4.189. Zeminden açılan üçgen şekillerin -1. Katı aydınlatması (www.dezeen.com)

Cephede çelik kaplama kullanılmıştır. Ayrıca seçilen opak gri tonlarındaki renkler dışarıdan gelen ışığı filtre etmeye yardımcı olur. Binanın içerisinde asansörler ile merdivenler ortak kullanım alanına sahiptir.

-1 ve -2. Katlarda sergi ve atölye salonları, zemin katta bir sergi salonu ile resepsiyon masası bulunmaktadır. Birinci katta sergi salonu mevcuttur. Diğer katlarda ofisler bulunmaktadır. Ofisler, ana binada sergi salonlarından sonra en çok yer kaplayan alanlardır. Bu ofisler özel şirketlere tahsis edilmiştir. (Şekil 4.190.) (Şekil 4.191.) (Şekil 4.192.) (Şekil 4.193.)

Şekil 4.190. Dış cephede kullanılan üçgen formların içeriye doğal aydınlatma sağlaması (Zeynep Fırat arşivi)

Şekil 4.191. Birinci katta bulunan sergi salonu (Zeynep Fırat arşivinden)

Şekil 4.192. Ofis katından bir görüntü (www.dazeen.com)

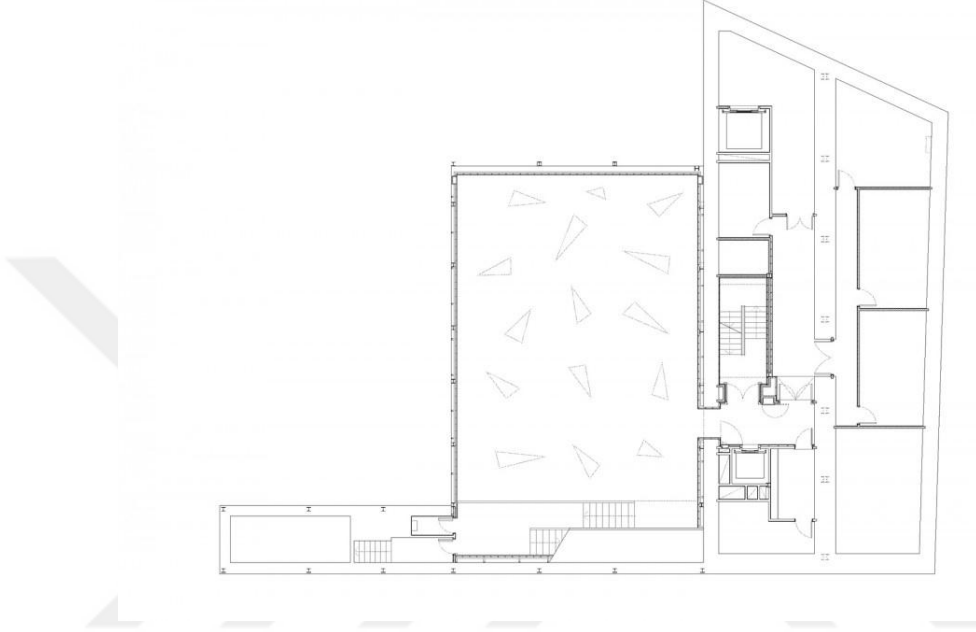

Şekil 4.193. Kafeterya kısmı ve iç avlu (Zeynep Fırat arşivi)

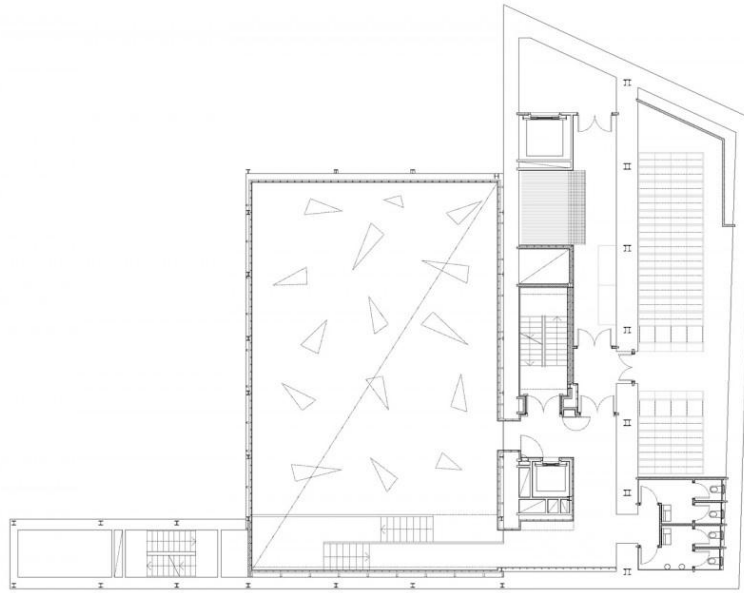
Binaya yeniden bir işlev verilirken, estetik, tarihi doku ve çağdaşlık göz önünde tutularak bina yenilenmiştir.

4.6.4.Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Çalışmaları

Museo ABC binasının restorasyon çalışması Aranguren y Gallegos Mimarlık tarafından yapılmıştır. Yapının orijinal cephesine eklenen prizmatik cephe ile doğal aydınlatma sağlanmıştır. (Şekil 4.194) (Şekil 4.195) (Şekil 4.196) (Şekil 4.197) (Şekil 4.198)

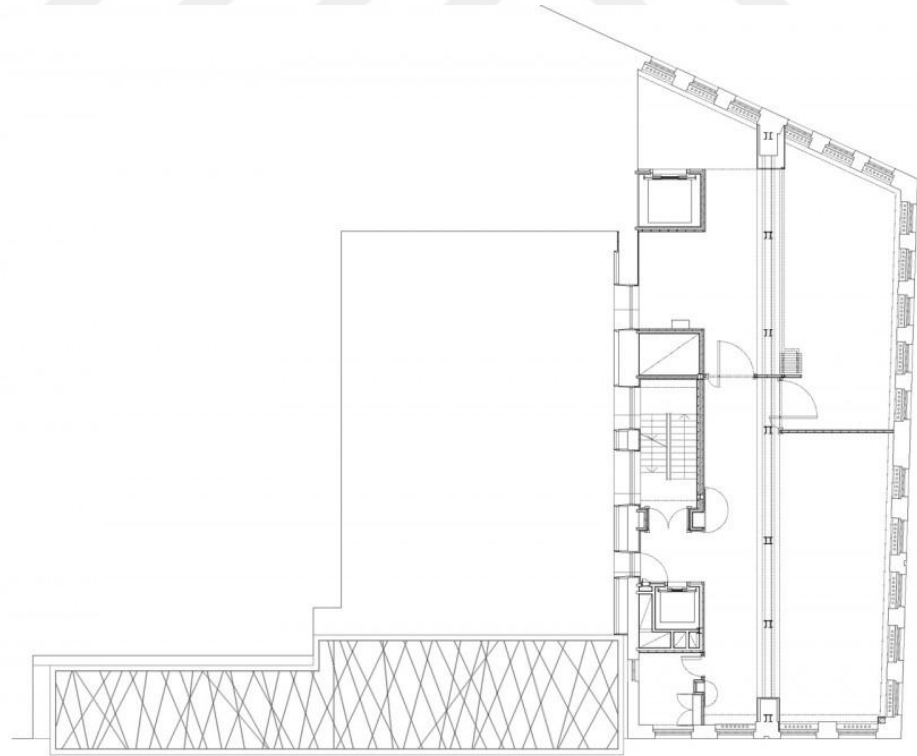
Şekil 4.194. -2. Kat planı (www.taringa.net)

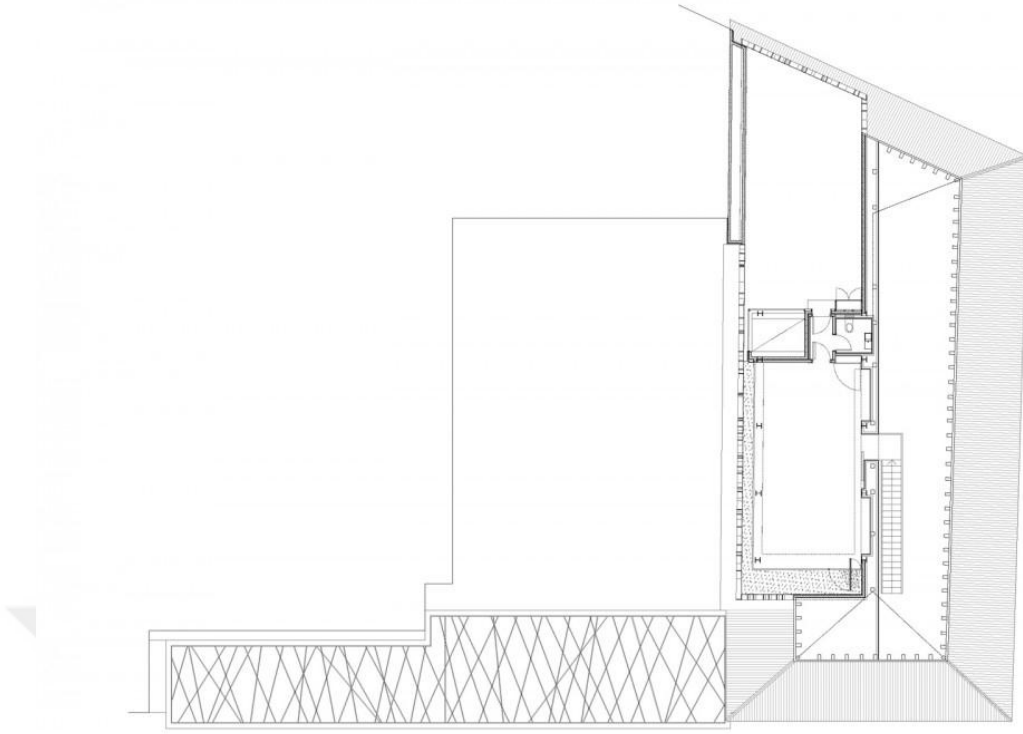
Şekil 4.195. -1. Kat planı (www.taringa.net)

Şekil 4.196. Zemin kat planı (www.taringa.net)

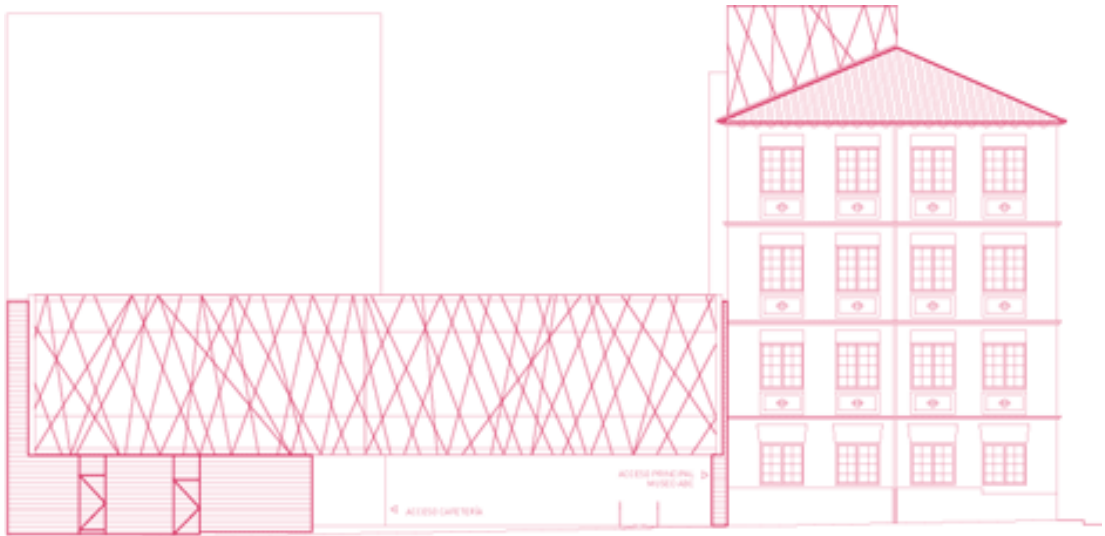

Şekil 4.197. 2. Kat planı (www.taringa.net)

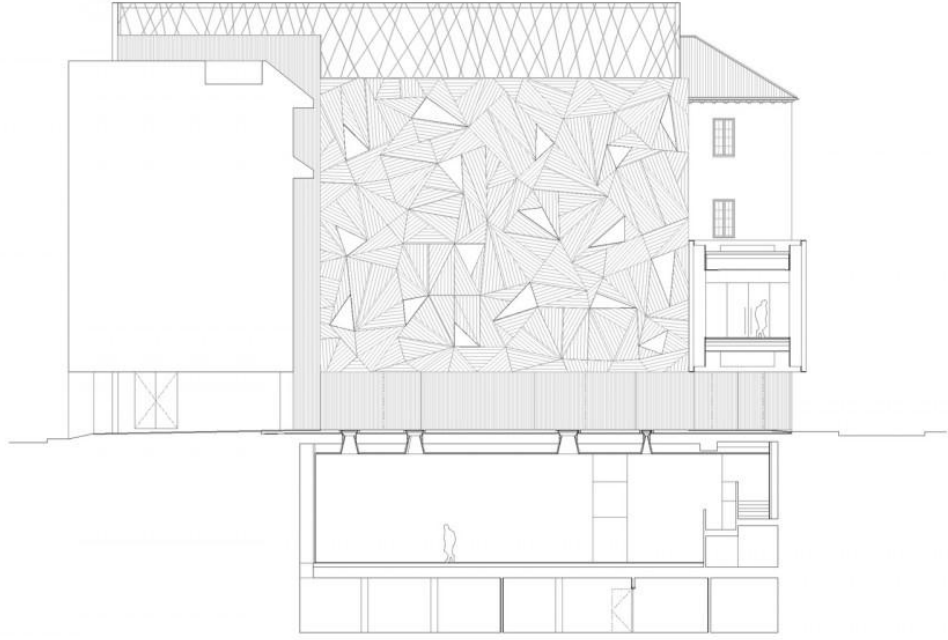

Şekil 4.198. 4. Kat planı (www.taringa.net)

Sokağa bakan kafeterya kısmı ile yerden kazanım sağlanmıştır. (Şekil 4.199) (Şekil 4.200) (Şekil 4.201) (Şekil 4.202)

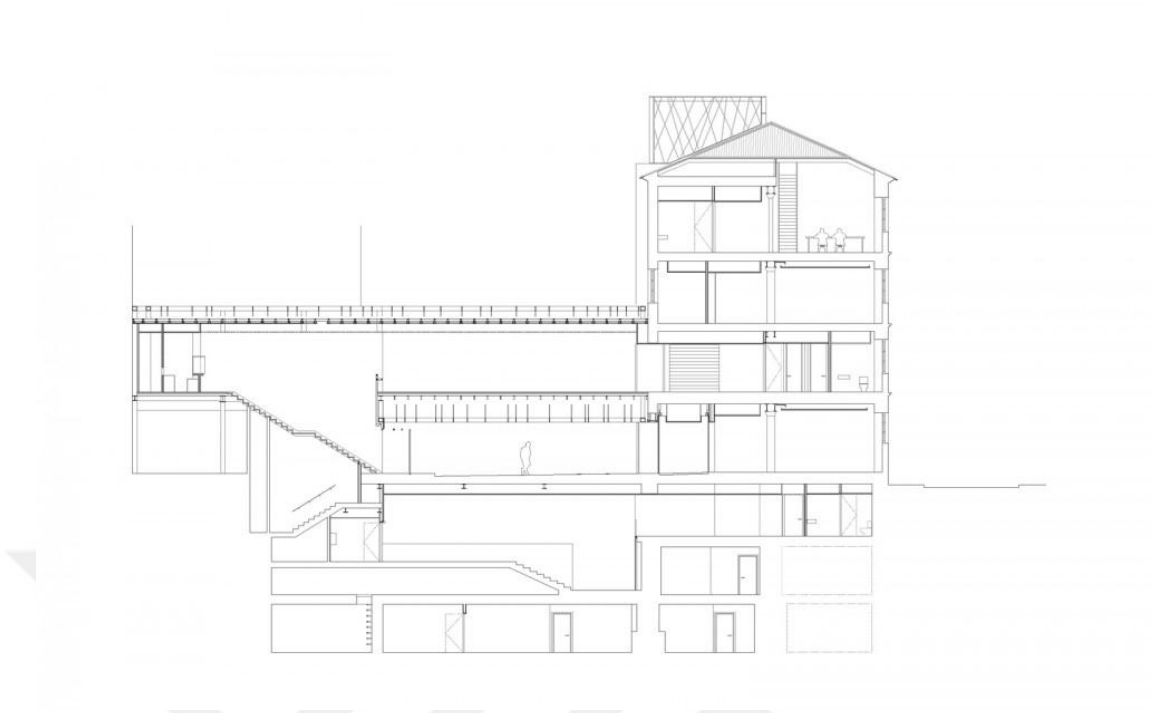
Şekil 4.199. Museo ABC binasının kesiti (www.dazeen.com)

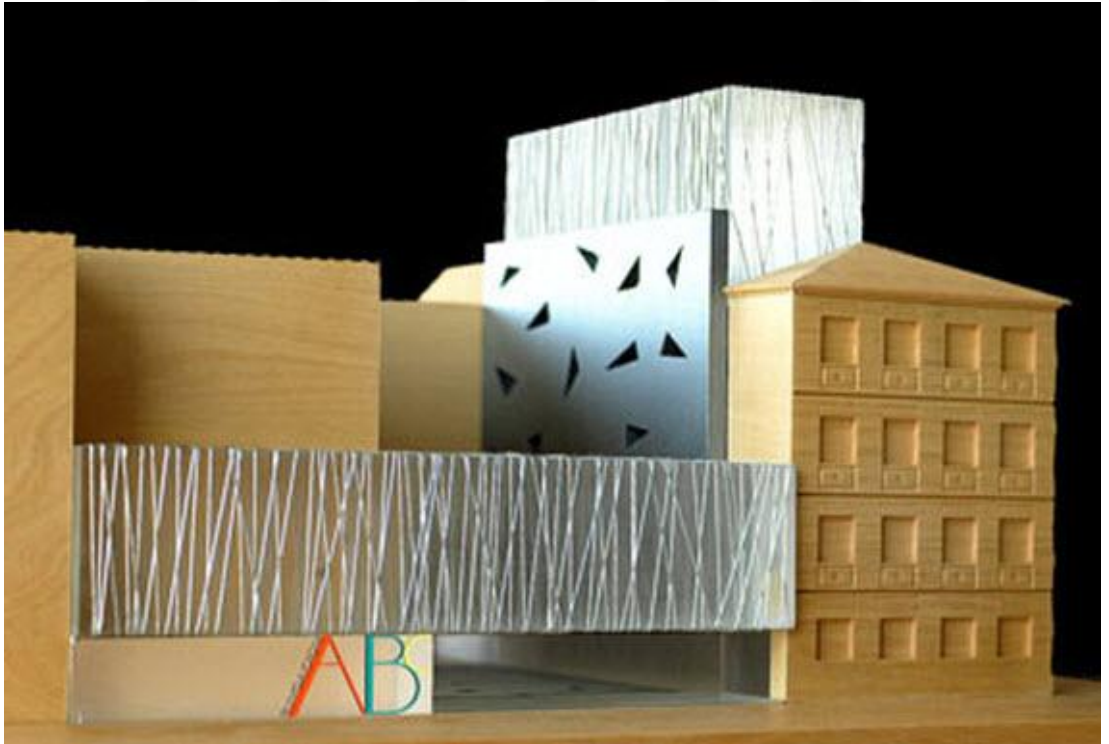
Şekil 4.200. Kesit 1 (www.taringa.net)

Şekil 4.201. Kesit 2 (www.taringa.net)

Şekil 4.202. Kesit 3 (www.taringa.net)

Şekil 4.203. Museo ABC için yapılan maket çalışması (www.espormadrid.es)

Aşağıda yer alan tabloda bulunan bilgiler, çalışmada belirtilen binaların derlenmesiyle oluşturulmuştur.

Tablo 4.1. İspanya'nın Madrid Kentinde Bulunan Yeniden İşlevlendirilen Binaların İşlevsel Durumları

Yapının İsmi	Yapıldığı Yıl	Yenilendiği Yıl	Orijinal İşlev	Yeni İşlev	Tasarımcı/Şirket Adı
Atocha Tren İstasyonu	1851	1985	Tren İstasyonu	Tropikal Bahçe, Dükkanlar, Restaurantlar Bekleme-Dinlenme Alanı	Rafael Moneo
Caixaforum Madrid	1899	2001-2007	Elektrik Santrali	Sanat Merkezi	Herzog & De Meuron Mimarlık
Espacio Fundación Telefónica	1926	2012	Endüstriyel Alanlarda Kullanımlar için Bürolar	Sanat Merkezi	Moneo Brock Mimarlık Stüdyosu Quanto Architectura Mimarlık Stüdyosu
Biblioteca Regional Joaquín Leguina 'El Águila' Kütüphanesi	1912-1914	1998-2002	Bira Fabrikası	Kütüphane	Mansilla y Tuñón Mimarlık

Tablo 4.1. İspanya'nın Madrid Kentinde Bulunan Yeniden İşlevlendirilen Binaların İşlevsel Durumları

(Devam)

Yapının İsmi	Yapıldığı Yıl	Yenilendiği Yıl	Orijinal İşlev	Yeni İşlev	Tasarımcı/Şirket Adı
Matadero Madrid	1911	2006	Mezbaha	Kültür ve Sanat Merkezleri	Arturo Franco, Iñaki Carnicero, Ensemble Studio & Anton Garcia Abril, Churtichaga + Quadra-Salcedo Mimarlık, Jeronimo Hagerman
Museo ABC	1894	2006	Bira Fabrikası	Müze	Aranguren y Gallegos Mimarlık

5. SONUÇ

Koruma kavramı yenileme, yeniden yapma veya aslını değiştirme ile karıştırılmamalıdır. Koruma, kültür ve sanat mirası olarak kabul ettiğimiz her eseri aslına uygun olarak özgün yapılma tekniği de dikkate alınarak asli malzemelerine uygun malzemeler kullanılarak en az müdahale yolu ile yapılmalı ve eserin vcudā getirildiği orijinallik bozulmamalıdır.

Geçmiş yıllardan günümüze kadar gelen ve yapılış amaçlarını yitirmeye yüz tutan yapılar, gelecek nesillere tekrar hizmet edebilmesi amacıyla yeniden işlevlendirme esası ile toplum kullanımına sunulmalı ancak söz konusu yapıya yapılacak müdahalelerde o mekanın taşıdıkı tarihi, kültürel, sosyal ve sanatsal değerlerin kayıp yaşamaması için oluşturulan kriterlerin doğru şablonlar ışıkında belirlenmesinin sağlanması gereklidir. Bu yaklaşım ile insanların ihtiyaçlarına uyum sağlayan ve değerlerini yitirmeyen yeniden işlevlendirilmiş ve toplum yararının kullanımına sunulmuş yapılara sahip olunabilir.

İnşa edildikleri dönemin teknik, ekonomik, sosyal, kültürel, mimari, sanatsal değerlerini taşımakla birlikte günümüzde işlevselliği kaybolmaya yüz tutmuş ancak kültürel ve tarihi anlamı olan yapıların, taşıdıkları manevi değerleri gelecek nesillere aktarılabilmesi kaygısı tüm dünyada kendisini hissettirmektedir. Bu gerekçenin yanında geçmişin tüm değerlerini taşıyarak tarihi ve kültürel bir avantaj sağlayan yapıların yeniden işlevlendirilerek topluma kazandırılması ile günümüz mimarisinin de danışabileceği önemli mihenk taşları oluşacaktır.

Madrid kentinin yapısı itibariyle binalar, genel anlamda korunmuştur. Bu koruma anlayışı ekonomik, çevresel ve kültürel değerler ile kullanıcı ilişkisi arasındaki bağ ile ortaya çıkmıştır. Günümüzde, özellikle ülkemizde hızlı geişen şehircilik anlayışı ve nüfus artışı beraberinde yeni yapılaşmaları getirmektedir. Bunun sonucunda özellikle İstanbul kentinde yeşil alanlar giderek yok olmaktadır. Madrid kentinde ise bu durum yeşil alanlar ile beraber geçmişte yapılan binaların

korunmasıyla aşılmıştır. Madrid kentinin şehircilik anlayışında, merkezde ikamet edenlerin yenilenen yapılarda yaşadıkları görülmüştür. Ayrıca yenilenen binalar şehrin merkezinde ve önemli yerleşkelerinde olan binalardır. Bu durum merkezden kaçmaktan ve yeni yerleşim yerleri oluşturmaktan ziyade var olanı korumaya ve değer vermeye yönelik olmuştur.

Tezde ele alınan yapılar, Madrid kentine gelen turistleri ve şehirde yaşayanları etkisine alan yapılardır. Geçmişte kullanım koşulları farklı şekillerde de olsa yine de insanların hayatını kolaylaştırmaya yöneliktir. Günümüzde, bu binaları incelerken, bu yapıların yeniden insanların kullanımına ve yaşamlarını kaliteli bir şekilde geçirmelerine yönelik olarak tasarlandığı görülmüştür. Bu yapıların ortak özellikleri bulundukları konum itibarıyla sanat ve kültür alanlarının yakınlarında bulunmasıdır. Bu durum, yeni işlev kazandırılan yapıların da bu amaca hizmet etmesiyle pekiştirilmiş olur. Yapılara yeni işlev kazandırılırken edilen müdahaleler minimum seviyede tutulmuştur. Bu da yapıların geçmişten günümüze, özellikle yapının mimari dili olarak, orijinal işlevini koruyarak yeni işleviyle beraber ortak bir paydada yürütülmesini sağlamıştır.

Binalara yeni işlevler verilirken ve binalar bu işlevler için değerlendirilirken bulunduğu çevre ile ilişkisine ve mimari planlarına bağlı olarak ele alınmıştır. Ayrıca bazı yapılarda görülen, var olan strükture eklemelerle yapı zenginleştirilerek büyütülmüştür. Bazı yapılarda ise bu durum tam tersi etki göstermiştir. Örneğin Madrid kentinde, Gran Via caddesinde bulunan Telefonica binasının içerisinde yer alan Espacio Fundacion Telefonica binası, var olan yapının mimarisine dışarıdan ekleme yapmak yerine iç mekanına ekleme yapılarak oluşturulmuştur.

Ayrıca Madrid kentinde bulunan Matadero Madrid ile İstanbul kentinde bulunan Haliç Kongre Merkezinin konumlarından ötürü birbirlerine benzer orijinal işlev ile yeni işleve sahiptirler. İki yapıda ilk işlevlerine mezbaha olarak başlamıştır. Fakat günümüzde iki yapı da hayatlarına kültür merkezi olarak devam etmektedir. Bulundukları konum ve mimari plan açısından hacimsel ve mekânsal kurguları bu duruma uygun değerlendirilmiş ve benzer işlev almışlardır.

Bu yapılara genel olarak bakıldığında yeniden işlevlendirme sürecinde yapılan analizler ile yeni işlevler belirlenmiştir. Bu analizler titizlikle belirlenerek uygulandığından iç mekanın, yapının dış mekanı ile uyumlu olduğu gözlemlenmektedir. Ayrıca yapılan analizler sonucunda, mimarlar ve Madrid yerel yönetimi arasında kararlaştırılan fikirler ile bütçe ayarlanması, bu yeni işlevlerin

durumu ile kararlaştırılmıştır. Çıkan yüksek bütçelere rağmen İspanya'nın kültür merkezi olan Madrid kentinde, var olan kültür merkezlerine ilave olarak yeni kültür merkezleri yapılmasına karar verilmiştir. Bu durum, yapılan yeni kültür ve sanat merkezlerinden çok daha fazla insanın yararlanmasına neden olmaktadır. Ayrıca bu yeni işlevlerin kültür ve sanat merkezlerinin oluşumundan ziyade, yeni işlev verilen bu yapılarda ilave olarak ofislerin de oluşu, çalışanlar için de avantaj sağlamıştır. Madrid kentinde bulunan araç otopark problemi de, bu yapılara dahil edilen otoparklar ile bir nebze olsun çözüme ulaşmıştır.

Bu yapılar, bulundukları konum itibariyle, istenilenden daha fazla etkiye yol açmıştır. Örneğin Caixaforum binasının Madrid kentinin en büyük üç müzesi olan Prado Müzesi, Arte Reina Sofia Müzesi ve Thyssen Bornemizsa Müzelerinin yakınında olması sebebiyle, bu binaya insanların ilgisi artmıştır. Aynı durum, Atocha Tren İstasyonu için de geçerlidir. Bu bölgede yer alan Arte Reina Sofia Müzesi, Real Jardin Botanico Bahçesi ve parque del Retiro bahçesine gelen ziyaretçiler vakitlerini geçirmek ve dinlenmek amacıyla tren istasyonunda bulunan tropikal bahçeye veya restaurantlara gelmektedirler. Bu durum Atocha Tren İstasyonunun yeniden işlevlendirilme nedenlerinden biridir. Bunun yanı sıra Matadero Madrid gibi bir yapının barındırdığı aktiviteler ile mimarlık, tasarım, grafik tasarım ve görsel sanatlar alanında yapılan çalışmaların katılımcılara olan etkisi azımsanamayacak kadar çoktur.

Bu binaların pozitif yönde gelişmesi değişim ile olmaktadır. Değişim ise zaman ile kaçınılmaz olmaktadır. Yeniden işlevlendirme ile verilen yeni işlevler binanın yeniden hayat bulması ve terk edilip yok olmasına karşı değer kazanmaktadır.

Tez kapsamında incelenen ve yeniden işlev kazandırılan İspanya'nın Madrid kentindeki yapıların tamamına yakın bölümünde yapılan müdahalelerde, mevcut plan kurgusunun değişmediği ve mevcut şemanın korunduğu gözlemlenmiştir. Korunan yapılarda, yeniden yapılan yorumlama süreçleri, yapının Madrid kentinin içinde bulunduğu bölgeden başlayarak ve konumuna bağlı kalarak ekonomik değerler katması ile bu değeri sürdürecektir kişi ve kurumların kullanımına tahsis edilmiş olmalarıdır. Böylece hem yapının ekonomik değeri yükseltilmekte, hem de kullanıcıları ile arasında süreklilik sağlanmaktadır. Yeniden işlevlendirilen yapılarda kullanıcı ile yapı arasındaki ilişkinin arttırılması ise, yapıya kazandırılan işleve

uygun olarak çevreden yaya yolu, taşıt yolu, otopark ve yangına müdahale taleplerinin karşılanması ile olmaktadır.

Bu bakış açısı altında tez konusu seçilerek incelenen İspanya'nın Madrid kentindeki yapıların yeniden işlevlendirilmesi esnasında uygulanan kriterler, yapılan mimari müdahaleler titizlikle incelenerek işlevlendirmede evrenselliğın anlamı verilmeye çalışılmış ve dünyanın hangi bölgesinde olursa olsun korunmaya değeri yapıların, günümüz toplumunun azami faydalanımına uygun olarak işlevlendirilmeye çalışıldığı, hazırlanan planların, kullanılan analiz yöntemlerinin ve yapılan mimari müdahalelerin birbirlerine çok yakın olduğu gereğeri vurgulanmıştır.

KAYNAKLAR

- 2g Magazine (2003) *Mansilla + Tuñon Obra reciente*, N.27, 2g Magazine
- A&V (1992) *Sobre las Vías Oblicuas: Ampliación de la Estación de Atocha 1984-1992*, A&V, Madrid
- Ahunbay Z (2011) *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*, Yem Yayınları, İstanbul, s. 145
- Bektaş C (2001) *Koruma Onarım*, Literatür Yayınları, İstanbul
- Brooker G ve Stone S (2012) *İç Mimarlıkta Biçim+Yapı*, Literatür Yayınları, İstanbul
- Cohn D (1991) *Monument to Mobility: Atocha Station, Madrid, Spain: Jose Rafael Moneo*, Architecture Record
- El Croquis (1988) *El Croquis: Atocha: Nueva Estación de Ferrocarril*, El Croquis, Madrid
- El Croquis (2011) *El Croquis: Herzog & de Meuron*, El Croquis N.152/153, Madrid
- Espacio Fundacion Telefonica (2012) *Broşür*, Madrid
- Figueras Magazin, News 72, S.4,5
- Hasol D (2010) *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*, Yem Yayınları, İstanbul
- Kaşlı B (2008) *İstanbul'da Yeniden İşlevlendirilen Korumaya Değer Endüstri Yapıları Ve İç Mekan Müdahaleleri: Santralistanbul Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, İ.T.Ü., İstanbul
- Matadero Madrid, 2011, *Broşür*, Madrid
- Moneo R (2010) *Apuntes Sobre 21 Obras*, Edited by Gustavo Gili
- Selçuk M (2006) *Binaların Yeniden İşlevlendirilmesinde Mekansal Kurgunun Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, S.Ü., Konya
- Telefonica, F (2012) *Laboratorio Gran Via*, Fundacion Telefonica, Madrid
- Tema Larousse (1993) *Tematik Ansiklopedi*, Milliyet Yayınları, İstanbul

İnternet Kaynakları

< <http://es.thefreedictionary.com>>, Erişim Tarihi: 12 Kasım 2012

< www.aviewoncities.com/atocha>, Erişim Tarihi: 16 Ekim 2012

< http://es.wikipedia.org/wiki/Estaci%C3%B3n_de_Atocha>, Erişim Tarihi: 16 Ekim 2012

< http://es.wikipedia.org/wiki/Biblioteca_Joaqu%C3%ADn_Leguina>, Erişim Tarihi: 17 Ekim 2012

< <http://www.restoraturk.com>>, Erişim Tarihi: 12 Kasım 2012

< <http://www.e-architect.co.uk>>, Erişim Tarihi: 16 Ekim 2012

< <http://www.mcu.es>>, Erişim Tarihi: 19 Ekim 2012

< <http://www.madrid.org>>, Erişim Tarihi: 16 Ekim 2012

< <http://www.mataderomadrid.org/new-times-new-architecture.html>>, Erişim Tarihi: 22 Ekim 2012

< <http://buildipedia.com/in-studio/featured-architecture/madrids-industrial-evolution-el-matadero>>, Erişim Tarihi: 22 Ekim 2012

< <http://www.inaquicarnicero.com/#Nave-16-Matadero-Madrid>>, Erişim Tarihi: 22 Ekim 2012

< <http://www.plataformaarquitectura.cl/2011/05/27/intermediae-matadero-madrid-arturo-franco/>>, Erişim Tarihi: 22 Ekim 2012

< <http://www.herzogdemeuron.com/index/projects/complete-works/201-225/201-caixaforum-madrid.html>>, Erişim Tarihi: 29 Ekim 2012

< http://obrasocial.lacaixa.es/nuestroscientos/caixaforummadrid/elcentro_es.html>, Erişim Tarihi: 29 Ekim 2012

< <http://www.madrimasd.org/cienciaysociedad/patrimonio/rutas/Arquitectura-Ciudad/Paseos/Museos-eje-prado/Mcaixa.asp?pest=6>>, Erişim Tarihi: 29 Ekim 2012

< http://press.lacaixa.es/socialprojects/show_annex.html?id=2936>, Erişim Tarihi: 29 Ekim 2012

< <http://www.dezeen.com/2011/07/13/museo-abc-by-aranguren-gallegos/>>, Erişim Tarihi: 3 Kasım 2012

< http://www.taringa.net/posts/imagenes/11479163/Museo-ABC_-Centro-de-dibujo-e-ilustracion_.html>, Erişim Tarihi: 3 Kasım 2012

< <http://diariodesign.com/2010/11/el-museo-abc-ha-abierto-sus-puertas-en-madrid/>> Erişim Tarihi: 3 Kasım 2012

< <http://www.plataformaarquitectura.cl/2012/07/04/espacio-fundacion-telefonica-quanto-arquitectura/>>, Erişim Tarihi: 8 Kasım 2012

ÖZGEÇMİŞ

03.06.1989 tarihinde İstanbul'da doğdu. İlköğretimini BJK Koleji'nde, lise öğrenimini Nişantaşı Nuri Akın Anadolu Lisesi'nde tamamladı. Lisans öğrenimini T.C. Haliç Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nde yaptı. 2012 yılında Erasmus Bursu ile Camilo Jose Cela / ESNE Escuela Universitaria de Diseño Üniversitesi'nde yüksek lisans çalışmalarına devam etti. Bir mobilya firmasında Endüstri Ürünleri Tasarımcısı olarak görev aldı. Halen Haliç Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Programı'nda yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir.